

Avalent>Kohtuasja algatamine>Õigusabi

Õigusabi

Õigus saada õigusabi võimaldab neil, kel puuduvad piisavad rahalised vahendid, tasuda kohtuasja või õigusliku esindamise kulud. Õigusabisüsteemid on olemas kõikides Euroopa Liidu (ELi) liikmesriikides nii tsiviil- kui ka kriminaalmenetluses.

Kujutage ette olukorda, kus Teil on vaidlus kellegagi oma riigis või välisriigis ja Te soovite pöörduda kohtusse, või olukorda, kus Teil tuleb end kaitsta, kui teine pool otsustab Teie vastu asja algatada. Kujutage ette olukorda, kus Teid süüdistatakse kuriteos oma riigis või välisriigis ja Te ei suuda õigusnõustamise ja/või kriminaalkohtus esindamise eest maksta. Kõikidel nendel juhtudel võite taotleda õigusabi.

Õigus saada õigusabi on sätestatud:

Euroopa Inimõiguste Konventsiooniga – Euroopa Inimõiguste Konventsiooni artikli 6 lõike 3 punkt c tagab õiguse õigusnõustamisele, kui süüdistataval ei ole piisavalt vahendeid õigusnõustamise eest tasumiseks ja õiguse saada tasuta õigusabi, kui õigusemõistmise huvid seda nõuavad.

Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga – harta artikliga 47 on sätestatud, et isikule, kellel puuduvad piisavad vahendid, antakse tasuta õigusabi sellises ulatuses, mis tagab talle võimaluse kohtusse pöörduda.

Õigusabi tsiviilmenetluses

Siseriiklikud vaidlused

Kõikides ELi liikmesriikides on olemas õigusabisüsteem. Kui Teil on vaidlus ettevõtte, kutseala esindaja, tööandja või muu isikuga oma **elukohajärgses riigis** ja Teil puuduvad piisavad vahendid kohtuasja kulude katmiseks, võite taotleda siseriiklike eeskirjade alusel õigusabi.

Liikmesriikide õigusabisüsteemide võrdlus näitab siiski, et liikmesriikide õigusabisüsteemi põhimõtetes, korralduses ja juhtimises on suured erinevused.

Süsteemi põhimõtteid vaadates on mõningates liikmesriikides üldeesmärk muuta õigusteenused ja kohtusse pöördumise võimalus laialt kättesaadavaks, samas kui teistes antakse õigusabi vaid kõige vaesematele.

Riigi kohta üksikasjaliku teabe saamiseks klõpsake paremas servas selle lipukesel.

Tsiviil- ja kaubandusajaja käsitleva Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku arhiveeritud veebisait

Piiriülelised vaidlused

Kui Teil on vaidlus ettevõtte, kutseala esindaja, tööandja või muu isikuga **välisriigis** ja Teil puuduvad piisavad vahendid kohtusse pöördumiseks, võite taotleda piiriüleseks vaidluseks õigusabi.

Selleks et soodustada õigusabi kasutamise võimalust tsiviil- ja kaubandusajades, võeti vastu **direktiiv** piiriüleste vaidluste korral antava tasuta õigusabi kohta.

See direktiiv hõlmab järgmist: kohtumenetluse eelne nõustamine, mille eesmärk on saavutada kohtuväline kokkulepe menetlust algatamata; õigusabi andmine menetluse algatamise ja kohtus esindamise korral ning abi menetluskulude katmiseks või nendest vabastamine.

Piiriüleles asjas tasuta õigusabi saamiseks peate täitma asjakohase õigusabitaotluse vormi. Direktiiviga nähakse ette kaks vormi: üks tasuta õigusabi taotlusteks ja teine tasuta õigusabi taotluste edastamiseks. Need vormid on **siin** olemas kõikides ELi ametlikes keeltes.

Õigusabi kriminaalmenetluses

Liikmesriikidel on õigusaktid õigusabi andmise viiside kindlaksmääramise kohta kriminaalmenetluses nende jurisdiktsioonis. Tulevikus leiab Euroopa e-õiguskeskkonna portaalist seda valdkonda käsitleva üksikasjaliku teabe.

Piiriülestes asjades vastavaid ELi õigusakte praegu ei ole.

Viimati uuendatud: 20/01/2020

Käesolevat lehekülge haldab Euroopa Komisjon. Sellel veebisaidil avaldatud teave ei kajasta tingimata Euroopa Komisjoni ametlikku seisukohta. Komisjon ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õigusteabe viida alt ELi veebilehete autoriõiguste eeskirjade kohta.

Õigusabi - Tõehhi

1 Millised kulud on seotud kohtumenetlusega ja kes peab need tavaliselt kandma?

Kohtumenetlusega seoses tekivad peamiselt tõendite esitamise kulud ning need kannavad üldjuhul riik, menetlusosalised ja menetlusse kaasatud isikud. Kuludel on kaks funktsiooni: ennetav ja karistav.

Tsiviilkohtumenetluse seadustik sisaldab näitlikku loetelu kuludest, mis võivad tsiviilkohtumenetluses tekkida. Need on menetlusosaliste ja nende esindajate rahalised kulutused (nt sõidu-, toitlustus- ja majutuskulud), kohtulõiv, menetlusosaliste ja nende esindajate kaotatud sissetulek, tõendite esitamise kulud (nt tunnistaja- ja eksperdikulud); kohtuametnikuna tegutseva notari tasu ja rahalised kulutused, pärandi hooldaja tasu ja rahalised kulutused, tõlkekulud või esindamistasu, kui esindaja on advokaat, notar või patendivolinik. Kulud võivad hõlmata ka käibemaksu või lepitajatasu hüvitamist. See loetelu ei ole siiski ammendav. Seega võib menetluskuludena käsitada ka muid menetlusosalise tasutud kulusid, mis on kohtumenetlusega otseselt seotud.

Põhimõtteliselt tasuvad menetlusosalised iseenda ja oma esindajate kantud kulud. Kui menetlusosalise esindajaks või eestkostjaks on määratud advokaat, tasub riik advokaadi kulud ja esindamistasu ning hüvitab vajaduse korral käibemaksu.

Kohtulõivu tasumist reguleerib üksikasjalikult kohtulõivude seadus. Tavalises võistlevas menetluses tasub kohtulõivu harilikult menetluse algataja. Seaduses on sätestatud ka see, millised kohtumenetlused on kohtulõivust vabastatud (nt hooldusõigust käsitlevad menetlused, alaealistele kohtu poolt eestkostja määramise menetlused, lapsendamismenetlused, vanemate ja laste vastastikuste ülalpidamiskohustustega seotud menetlused, esimese astme kohtu pärimismenetlused, õigus- ja teovõimet käsitlevad menetlused).

Oluline on eristada menetluskulude tasumise kohustust ja nende kulude hüvitamise kohustust. Menetlusosaline tasub menetluskulud, eelkõige menetluse ajal, kui need tekivad. Seejuures lähtutakse huvide põhimõttest (kulud tasub menetlustoimingu tegija või isik, kelle huvides toiming tehakse). Menetluskulude hüvitamine algab alles pärast kulude tasumist. Kulude hüvitamine määratakse kohtu otsusega kohtuvaidluse võitmise või süü põhimõtte alusel.

Kui on eriti mõjuvaid põhjuseid, võib kohus kasutada menetluskulude kohta otsuse tegemisel kaalutusõigust ja jätta kulude hüvitamise menetlusosalisele osaliselt või täielikult välja mõistmata. See on kaitsemeede kohtuvaidluse võitmise põhimõtte kohaldamise ebaproportsionaalselt karmi mõju vastu.

2 Mis täpselt on tasuta õigusabi?

Üks tsiviilkohtumenetluse peamisi põhimõtteid on võrdsuse põhimõte, mille tagatiste hulka kuulub õigus saada tasuta õigusabi. Õigus saada tasuta õigusabi antakse algusest peale ja kõikides menetlustes.

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku kohaselt saab tsiviilkohtumenetluses tasuta õigusabina käsitada järgmist:

esindaja määramine menetlusosalise taotlusel (tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 30 lõige 1);

advokaadi määramine, kui see on menetlusosalise huvide kaitseks vajalik või kui advokaadi kasutamine on asjaomast liiki menetluse puhul kohustuslik (tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 30 lõige 2);

menetlusosalise osaline või täielik vabastamine kohtulõivude tasumisest (tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 138).

Kohtu teavitamiskohustust võib kaudselt samuti käsitada menetlusosalistele antava tasuta õigusabina.

Tšehhi Advokatuuri antav tasuta õigusabi on eraldi kategooria. See abi on määratletud õiguselukutsete seaduses, millega antakse igaühele, kes ei vasta kohtupoolse advokaadi määramise tingimustele ega suuda õigusteenuste osutamist tagada muul viisil, õigus lasta Tšehhi Advokatuuril määrata advokaat, kes annab talle õigusnõu või osutab õigusteenuseid.

Taotlejal on seega õigus saada tasuta õigusnõu, tingimusel et tema või temaga koos hinnatavate isikute taotluse esitamisele eelnenud kuue kalendrikuu keskmine kuusissetulek vastavalt toimetulekupiiri ja äraelamist võimaldavat töötasu käsitlevale seadusele ei ületa kolmekordset toimetulekupiiri ning tingimusel et teda ei esinda menetluses, mille jaoks ta abi taotleb, mõni teine advokaat või isik, kes on volitatud õigusteenuseid osutama (õiguselukutsete seaduse § 2 lõike 2 punkti a kohaselt).

Kui taotleja vastab eeltoodud tingimustele, antakse talle tasuta õigusnõu vähemalt 30 minutit ja kuni 120 minutit igas kalendriaastas.

Samal ajal võimaldab õiguselukutsete seadus anda ühekordset õigusnõu kindlaksmääramata arvule isikutele, kes on paigutatud kolmandate riikide kodanike kinnipidamiskeskusesse vastavalt seadusele välismaalaste Tšehhi Vabariigi viibimise kohta või vastuvõtukeskusesse vastavalt varjupaigaseadusele (nende keskuste käitaja algatusel).

Õiguselukutsete seaduse kohaselt on õigusteenuste osutamist võimalik taotleda ka juhul, kui taotleja sissetulek ja varaline seisund seda õigustavad.

3 Kas mul on õigus tasuta õigusabile?

Taotluse korral võib kohus vabastada menetlusosalise (või menetlusse astuja) kohtulõivu tasumisest, kui menetlusosalise olukord seda õigustab ning hagi/kaebus/avaldus ei ole meelevaldne, ilmselgelt läbikukkumisele määratud ega takista seaduse toimimist.

Vabastada võidakse nii füüsilised kui ka juriidilised isikud.

Ainuüksi ebasoodne majanduslik olukord ei tohi takistada menetlusosalisel oma õigusi kohtus teostamast või kaitsmast. Kohus arvestab eelkõige taotleja üldist majanduslikku olukorda, kohtulõivu suurust, tõendite esitamisega tõenäoliselt kaasnevaid kulusid ja nõude laadi. Füüsiliste isikute puhul arvestab ta nende sotsiaalseid tingimusi, tervislikku seisundit jne. Juriidiliste isikute ja füüsilisest isikust ettevõtjate puhul arvestab ta ka nende äri- või muu tegevuse laadi, vara seisundit ja struktuuri ning maksevõimet.

Hagi/kaebus/avaldus, mis on ilmselgelt määratud läbikukkumisele või takistab seaduse toimimist, tähendab eelkõige olukorda, kus taotleja faktiliste väidete põhjal on juba selge, et tema hagi/kaebus/avaldust ei saa rahuldada. Seaduse meelevaldne kasutamine või toimimise takistamine tähendab eelkõige õiguse kuritarvitamist või selget katset viivitada selgelt siduva kohustuse täitmisega.

Kui menetlusosaline vastab kohtulõivust vabastamise tingimustele ja kui see on tema huvide kaitseks vajalik, määrab kohus talle tema taotlusel esindaja.

Esindaja saamise õigus ei teki siiski automaatselt, kui menetlus või menetlusosaline on kohtulõivust vabastatud seaduse alusel (st kohtulõivude seaduse alusel). Isegi sel juhul peavad olema täidetud eeltoodud tsiviilkohtumenetluse seadustiku kohased kohtulõivudest vabastamise tingimused. Advokaat määratakse esindajaks juhul, kui see on menetlusosalise huvide kaitseks vajalik või kui advokaadi (või notari) kasutamine on asjaomasel menetluses kohustuslik.

Selliselt menetlusosaliselt ei saa nõuda ettemaksu nende tõendite eest, mille kogumist ta on taotlenud või mille kogumise määras kohus seoses menetlusosalise väidetud asjaoludega (või tema huvides – tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 141 lõige 1), ning sellelt menetlusosaliselt ei saa nõuda ka riigi kantud kulude hüvitamist (tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 148 lõige 1). Asjaomased kulud ja esindamistasu tasub määratud advokaadile riik.

Menetlusosalise kohtulõivust vabastamise taotluse võib esitada koos hagi/kaebuse/avaldusega (menetluse algatamise avaldusega) või mis tahes ajal kohtumenetluse kestel kuni kohtuotsuse tegemiseni. Kohus võib määrata esindaja enne asja menetlemist, kui tulevane menetlusosaline kavatses kasutada menetluse algatamisel esindaja abil.

Kohus teeb kohtulõivust vabastamise taotluse kohta otsuse kohtumäärusega, mille saab edasi kaevata.

Kui kohus lükkab esindaja määramise taotluse tagasi, võib taotleja paluda, et advokaadi määraks Tšehhi Advokatuur. Sel juhul on taotlejal õigus saada tasuta õigusnõu, tingimusel et tema või temaga koos hinnatavate isikute taotluse esitamisele eelnenud kuue kalendrikuu keskmine kuusissetulek vastavalt toimetulekupiiri ja äraelamist võimaldavat töötasu käsitlevale seadusele ei ületa kolmekordset toimetulekupiiri ning tingimusel et teda ei esinda menetluses, mille jaoks ta abi taotleb, mõni teine advokaat või isik, kes on volitatud õigusteenuseid osutama (õiguselukutsete seaduse § 2 lõike 2 punkti a kohaselt). Teine võimalus on kasutada tasuta õigusabi taotleja õigust saada õigusteenuseid, kui tema sissetulek ja varaline seisund seda õigustavad. Ka sel juhul pöörduv taotleja Tšehhi Advokatuuri poole.

4 Kas tasuta õigusabi antakse kõikide menetlusliikide korral?

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku kohast tasuta õigusabi kohaldatakse kõikides tsiviilkohtumenetluse seadustikuga reguleeritud menetlustes.

Tšehhi Advokatuur annab tasuta õigusabi ka muudes olukordades kui kohtumenetluste, haldusmenetluste ja konstitutsioonikohtu menetlustena toimuvates avalik-õiguslike asutuste menetlustes.

5 Kas eriolukordade jaoks on olemas erikord?

Selliste olukordade jaoks erikorda kehtestatud ei ole.

6 Kust saada tasuta õigusabi taotluse vorm?

Vorme reguleerib justiitsministeeriumi 23. oktoobri 2017. aasta suunis nr 4/2017, viitenr 12/2017-OJD-ORG/36. Nii füüsiliste kui ka juriidiliste isikute taotluste näidisvormid (isikliku, varalise ja sissetulekuolukorra deklaratsioon kohtulõivust vabastamiseks ja esindaja määramiseks ning juriidilise isiku deklaratsioon varalise olukorra ja muude otsustavate asjaolude kohta kohtulõivust vabastamiseks ja esindaja määramiseks) on kättesaadavad Tšehhi Vabariigi justiitsministeeriumi veebisaidil.

Tšehhi Advokatuuri antava tasuta õigusabi taotlemisega seotud vormid on lisatud Tšehhi Vabariigi justiitsministri määrusele nr 120/2018, millega kehtestatakse advokaadi määramise taotluse vormid ja ühekordse õigusnõu taotluse vorm. Need on kättesaadavad Tšehhi Advokatuuri veebisaidil.

7 Millised dokumendid tuleb esitada koos tasuta õigusabi taotluse vormiga?

Kõik dokumendid, mis tuleb lisada, on loetletud otse kõnealusel vormil. Nende hulka võivad kuuluda järgmised dokumendid: töandja kinnitus palgatulu või töösuhteväliste töökokkulepete alusel saadud tulu kohta; maksuhalduri lõplik ja õigusjõudu omav maksuotsus (ettevõtlustulu ja füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise tulu); lõplik ja õigusjõudu omav hüvitise määramise otsus või selle hüvitise maksja kinnitus (materიაalse kindlustatuse tagamisest või sotsiaalkindlustusest saadav tulu) või muu lõplik ja õigusjõudu omav maksuhalduri maksuotsus (muu tulu).

8 Kuhu esitada tasuta õigusabi taotlus?

Kohtulõivust vabastamise taotluse saab esitada kohtule, kes menetleb asja, millega seoses vabastust taotletakse. Taotluse kohta teeb otsuse esimese astme kohus, isegi kui vabastust taotletakse apellatsioonimenetluse jaoks.

Advokaadi määramise taotluse saab esitada Tšehhi Advokatuurile:

kirjalikult Tšehhi Advokatuuri Brno haru aadressil nám. Svobody 84/15, 602 00 Brno;

tunnustatud e-allkirja kasutades elektrooniliselt meiliaadressil epodatelna@cak.cz või advokaatuuri postkasti riiklikus elektroonilises andmevahetussüsteemis (postkasti tunnuscode on n69admd).

9 Kuidas ma saan teada, kas mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Seadusega (tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 5) pannakse kohtutele üldine teavitamiskohustus ja seega kohustus anda menetlusosalistele teavet nende menetlusõiguste ja -kohustuste kohta. Kohus peab menetlusosalist teavitama õigusest esitada kohtulõivust vabastamise või esindaja määramise taotlus.

10 Kuidas peaksin toimima, kui mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Vt vastus küsimusele „Kas mul on õigus tasuta õigusabile?“.

11 Kes valib mulle advokaadi, kui mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Kohus otsustab esindaja määramise menetlusosalise taotluse alusel. Kui see on menetlusosalise huvide kaitseks vajalik või kui advokaadi või notari kasutamine on asjaomases menetluses kohustuslik, määrab kohus esindajaks advokaadi. Kohus määrab konkreetse advokaadi, kes on kohustatud õigusteenuseid osutama, kui tal ei ole sellest keeldumiseks seaduslikku põhjust (nt huvide konflikt).

Tšehhi Advokaatuuri antava tasuta õigusabi taotluse kohta teeb otsuse advokaatuuri esimees. Advokaatuuri esimees on usaldanud enda esindamise selle õiguse teostamisel advokaatuuri Brno haru direktorile.

Advokaadi määramiseks peab Tšehhi Advokaat nimekirja advokaatidest, kes on nõustunud andma eespool kirjeldatud tasuta õigusabi. Advokaati selliseid õigusteenuseid osutama määrates peab Tšehhi Advokaat tagama, et advokaat määratakse õiglaselt ning kohtuasja laadi ja keerukust arvestades.

12 Kas tasuta õigusabi hõlmab kõiki menetluskulusid?

Vt vastus küsimusele „Millised kulud on seotud kohtumenetlusega ja kes peab need tavaliselt kandma?“.

Taotleja peab maksma Tšehhi Advokaatuurile 100 Tšehhi krooni suuruse tasu advokaatuuri antava tasuta õigusabi taotluse läbivaatamise eest. Isikud, kellel on ZTP (raske puude) või ZTP/P (erihooldust vajava raske puude) kaart, ja isikud, kes saavad toimetulekutoetusi, on sellest tasust vabastatud.

13 Kes kannab muud kulud, kui mul on õigus saada ainult piiratud õigusabi?

Kohus võib kohtulõivudest vabastada ka ainult osaliselt või üksnes menetluse teatava osa (nt ainult esimese astme menetlus) või ainult teatavate kohtulõivude puhul. Menetlusosaline on kohustatud tasuma ülejäänud osa kohtulõivudest.

Kui menetlusosalise esindajaks või eestkostjaks on määratud advokaat, tasub riik advokaadi kulud ja esindamistasu ning hüvitab vajaduse korral käibemaksu.

14 Kas tasuta õigusabi hõlmab ka apellatsioonkaebusi?

Kui kohus ei otsusta teisiti, kehtib kohtulõivudest vabastamine kogu menetluse suhtes, st lõpliku ja õigusjõudu omava otsuse tegemiseni. Kohtulõivudest vabastamine kehtib nii esimese astme kui ka apellatsioonimenetluse (tavalise õiguskaitsevahendi) puhul. Erakorraliste õiguskaitsevahendite menetlused (kassatsioonimenetlus, teistmismenetlus, tühistamishagi) ei ole siiski automaatselt vabastatud ja menetlusosaline võib esitada uue kohtulõivust vabastamise taotluse.

15 Kas tasuta õigusabi võidakse enne (või isegi tagasiulatuvalt pärast) menetluse lõppu tagasi võtta?

Kui menetlusosalise olukord muutub nii, et kohtulõivudest vabastus ei ole enam õigustatud, või kui kohus leiab hiljem, et menetlusosalise tegelik olukord ei õigustanud vabastust juba selle andmise ajal, siis kohus tühistab vabastuse. Sellisel meetmel on tagasiulatuvalt jõud üksnes juhul, kui kohus sõnaselgelt nii otsustab. Kohus võib vabastuse tühistada üksnes enne menetluses lõpliku otsuse tegemist.

Ent ainuüksi taotleja olukorra hindamise eeskirjade või kohtu arvamus muutumine hagi/kaebuse/avalduse meelevaldsuse, ilmselge läbikukkumisele määratuse või seaduse toimimise takistamise kohta ei anna alust kohtulõivudest vabastamise tühistamiseks.

Tšehhi Advokaatuuri antava tasuta õigusabi korral tühistab Tšehhi Advokaat advokaadi määramise, kui ajal, mil see advokaat asjaomases küsimuses õigusteenuseid osutab, selgub, et kliendi sissetulek ja varaline olukord ei õigustanud õigusteenuste osutamist.

Advokaat tühistab advokaadi määramise ka juhul, kui selle advokaadi õigusteenuste osutamise ajal ilmneb asjaomases kohtuasjas, et kliendi sissetulek ja majanduslik seisund on muutunud niivõrd, et õigusteenuste osutamine ei ole enam õigustatud. Advokaat tühistab advokaadi määramise selle olukorra muutumise ajal. Isegi sel juhul on advokaat kohustatud tegema kõik kiireloomulised toimingud 15 päeva jooksul alates päevast, mil tema määramine õigusteenuseid osutama tühistati, et kliendi õigusi või õigustatud huve ei kahjustataks. See kohustus ei kehti, kui klient teavitab advokaati kirjalikult, et ta ei nõua selle kohustuse täitmist.

16 Kas ma võin tasuta õigusabi andmisest keeldumise vaidlustada?

Kohtulõivudest vabastamise taotluse rahuldamise või vabastuse tühistamise otsuse teeb kohus. See otsus tehakse kohtumäärusena. Selle kohtumääruse saab edasi kaevata, välja arvatud juhul, kui selle tegi esimeses astmes apellatsioonikohus, sest sel juhul on see lõplik.

Tšehhi Advokaatuuri esimees (või advokaatuuri Brno haru direktor, kes on volitatud tema nimel tegutsema) otsustab Tšehhi Advokaatuuri poolse advokaadi määramise haldusmenetluses. Otsuse peale võib esitada kaebuse halduskohtule.

Viimati uuendatud: 23/06/2021

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega.

Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Õigusabi - Saksamaa

1 Millised kulud on seotud kohtumenetlusega ja kes peab need tavaliselt kandma?

Kui Teid nõustab ja esindab advokaat, on tal õigus saada tehtud töö eest tasu, mille suurus sõltub suuresti kohtuvaidluse eseme väärtusest. Kui asjaga pöörduakse kohtusse, kaasnevad ka kohtukulud. Need ei hõlma üksnes kohtulõivusid, vaid ka kulusid, mille õigusabi vajav pool peab tasuma kohtu nõutud toimingute tegemiseks või mis on vajalikud asjakohase hagi/kaebuse/avalduse või kostja / vastustaja / asjast puudutatud isiku vastuse esitamiseks. Pool, kes ei vaja tasuta õigusabi, peaks tavaliselt need kulud kandma. Kui kohus teeb otsuse kõnealuse poole kasuks, hüvitab tema kulud vastaspool.

2 Mis täpselt on tasuta õigusabi?

Õigusnõustamise ja esindamisega seotud abi väljaspool kohtumenetlust (nõustamisabi) antakse abivajajatele väikese sissetulekuga kodanike õigusnõustamise ja esindamise seaduse (*Gesetz über Rechtsberatung und Vertretung für Bürger mit geringem Einkommen (Beratungshilfegesetz)*) alusel. Kohtumenetluses osalemiseks saavad abivajajad tasuta õigusabi vastavalt tasuta õigusabi käsitlevatele õigusnormidele.

3 Kas mul on õigus tasuta õigusabile?

Nõustamisabi või tasuta õigusabi antakse juhul, kui õigusteenuseid sooviv isik ei suuda vajalikke rahalisi vahendeid oma isiklike ja majanduslike asjaolude tõttu hankida (abivajadus) ning kui tal ei ole abi saamiseks muid mõistlikke võimalusi (nt õigusabikulude kindlustus, üürnike ühenduse või ametiühingu nõu). Lisaks ei tohi tema õiguste kaitseks kavandatud meetmed olla alusetud. Kui tasuta õigusabi antakse, peab kavandatud kohtusse pöördumine või õiguste kaitsmine kohtus olema ka piisava eduväljavaatega. Tasuta õigusabi taotluse kohta otsust tegev kohus peab taotleja esitatud faktiliste asjaolude ja kättesaadavate dokumentide põhjal leidma, et taotleja õiguslik seisukoht on õige või vähemalt põhjendatud, ning peab olema veendunud, et taotleja suudab esitada tõendid faktiliste asjaolude kohta. Kui õiguslikud nõuded on täidetud, on asjaomases isikul õigus saada nõustamisabi või tasuta õigusabi.

4 Kas tasuta õigusabi antakse kõikide menetlusliikide korral?

Saksamaal eristatakse nõustamisabi ja tasuta õigusabi (vt vastus 2. küsimusele).

Nõustamisabi (mis hõlmab nõustamist ja vajaduse korral esindamist) antakse tsiviil-asjades, sealhulgas tööhõlgu, haldusõiguse, konstitutsiooniõiguse ja sotsiaalõiguse asjades. Ainult nõu antakse kriminaal- ja väärteoasjades. Asjades, milles tuleb kohaldada teiste riikide õigust, antakse nõustamisabi juhul, kui juhtumi asjaolud on seotud Saksamaaga. Maksuõiguse asjades nõustamisabi ei anta.

Tasuta õigusabi antakse kõikides tsiviilvaidlustega seotud menetlustes, hagita menetlustes ning töö-, haldus-, sotsiaal- ja maksukohtu (*Arbeitsgericht*, *Verwaltungsgericht*, *Sozialgericht* ja *Finanzgericht*) menetlustes. Süüdistatavad kriminaalmenetluses ja võlgnikud maksejõuetusmenetluses ei saa tasuta õigusabi. Ammendavad erisätted süüdistatavate kohta kriminaalmenetluses sisalduvad kohtu määratud kaitsjaid käsitlevates õigusnormides.

Maksejõuetusmenetluses võidakse võlgnikele võimaldada kohtukulude tasumise edasilükkamist.

5 Kas eriolukordade jaoks on olemas erikord?

Sellist erikorda kehtestatud ei ole. Olemasolevad nõustamisabi ja tasuta õigusabi saamise võimalused hõlmavad ka kiireloomulisi juhtumeid.

6 Kust saada tasuta õigusabi taotluse vorm?

Nõustamisabi ja tasuta õigusabi taotluse vorme saab esimese astme kohtutest (*Amtsgerichten*) ja advokaatidelt.

7 Millised dokumendid tuleb esitada koos tasuta õigusabi taotluse vormiga?

Vajalikke sissetulekuandmeid tuleb usutavalt tõendada asjakohaste dokumentidega (nt palgaleht või füüsilisest isikust ettevõtja korral viimane maksuotsus).

8 Kuhu esitada tasuta õigusabi taotlus?

Saksamaal eristatakse nõustamisabi ja tasuta õigusabi (vt vastus 2. küsimusele).

Nõustamisabi taotlus esitatakse esimese astme kohtule, mille tööpiirkonnas on õigusteenuseid sooviva isiku alaline elukoht (üldine kohtualluvus). Kui ta elukoht ei ole Saksamaal, on pädev esimese astme kohus, mille tööpiirkonnas nõustamisabi vajadus tekib. Seda liiki abi saamiseks võib pöörduda ka otse advokaadi poole. Sel juhul tuleb vajalik taotlus esitada esimese astme kohtule hiljem.

Tasuta õigusabi taotlus tuleb esitada kohtule, kes menetleb asja, mille jaoks abi taotletakse, või kuhu sellega pöörduetakse. See kohus (ja mitte näiteks sotsiaalhoolekandetasutus) vaatab taotluse läbi ja otsustab, kas tasuta õigusabi andmise tingimused on täidetud.

9 Kuidas ma saan teada, kas mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Teavet nõustamisabi ja tasuta õigusabi kohta saab esimese astme kohtutest ja advokaatidelt.

10 Kuidas peaksin toimima, kui mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Kui teil on õigus saada nõustamisabi või tasuta õigusabi, peaksite täitma asjakohase vormi, lisama sellele vajalikud dokumendid ja esitama selle 8. küsimuse vastuses osutatud asutusele.

11 Kes valib mulle advokaadi, kui mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Saksamaal eristatakse nõustamisabi ja tasuta õigusabi (vt vastus 2. küsimusele).

Õigusteenuseid sooviv isik võib saada nõustamisabi enda valitud advokaadilt. Bremeni ja Hamburgi liidumaal saadakse nõustamisabi avalik-õiguslike õigusnõustamiskeskuste kaudu. Advokaadid on kohustatud nõustamisabi andma. Seda liiki õigusabi taotluse võib tagasi lükata ainult erijuhtudel, kui selleks on mõjuvad põhjused.

Advokaadi võib vabalt valida ka tasuta õigusabi korral. Menetlusosaline peab valima advokaadi, kellel on õigus teda kohtus esindada. Kohtu esimees määrab advokaadi üksnes juhul, kui asjaomane isik ei suuda leida advokaati, kes sooviks teda esindada.

12 Kas tasuta õigusabi hõlmab kõiki menetluskulusid?

Saksamaal eristatakse nõustamisabi ja tasuta õigusabi (vt vastus 2. küsimusele).

Advokaadil on õigus nõuda nõustamisabi saajalt 10 eurot, millest võidakse olenevalt asjaomase isiku olukorrast loobuda. Teistsugused tasukokkulepped on kehtetud. Advokaat saab ülejäänud osa oma tasust riigikassast.

Tasuta õigusabi katab kõik menetluskulud, välja arvatud menetlusosalise sellised kulud, mis ei olnud tema õiguste kaitseks vajalikud. Muid kulusid tasuta õigusabi vajavale isikule ei kaasne.

13 Kes kannab muud kulud, kui mul on õigus saada ainult piiratud õigusabi?

Kui tasuta õigusabi saamise tingimused on täidetud, ei pea menetlusosaline muid kulusid kandma. Tasuta õigusabi andmine tähendab, et see katab kõik vajalikud menetluskulud. Kui aga menetlusosaline on rahaliselt suuteline kasutama osa oma sissetulekust menetluskulude katmiseks, on ta kohustatud tagastama vastava summa osamaksetena riigikassasse, millest kulud kanti.

14 Kas tasuta õigusabi hõlmab ka apellatsioonkaebusi?

Tasuta õigusabi andmine ei hõlma automaatselt apellatsioonkaebusi. See lõpeb siis, kui asja menetlev kohus teeb otsuse. Apellatsioonimenetluseks on siiski võimalik uuesti tasuta õigusabi taotleda. Apellatsioonkohus hindab, kas pool vajab endiselt abi ning kas apellatsioonkaebus ei ole alusetu ja omab eduväljavaadet. Kui need tingimused on täidetud, on menetlusosalisel õigus saada tasuta õigusabi.

15 Kas tasuta õigusabi võidakse enne (või isegi tagasiulatuvalt pärast) menetluse lõppu tagasi võtta?

Saksamaal eristatakse nõustamisabi ja tasuta õigusabi (vt vastus 2. küsimusele).

Nõustamisabi saab tühistada, kui see põhineb õigusteenuseid sooviva isiku esitatud valeteabel.

Tasuta õigusabi saab tühistada ainult järgmistel asjaoludel:

kui abi on saadud pettusega, esitades vaidluse kohta ebaõiget teavet;

kui abi andmise sisuliste tingimuste rahuldamiseks on esitatud ebaõiget teavet ja deklaratsioone ei ole esitatud;

kui väidetud isiklikud ja majanduslikud asjaolud ei vasta tõele;

kui isikul on osamaksete võlgnevusi.

16 Kas ma võin tasuta õigusabi andmisest keeldumise vaidlustada?

Saksamaal eristatakse nõustamisabi ja tasuta õigusabi (vt vastus 2. küsimusele).

Esimese astme kohtu nõustamisabi taotluse tagasilükkamise otsuse peale on võimalik esitada vastuväide (*Erinnerung*).

Kui tagasi lükatakse tasuta õigusabi taotlus, saab taotleja esitada kohtu selle otsuse peale ühe kuu jooksul viivitamatult edasikaebuse (*sofortige Beschwerde*), kui põhikohtuasja vaidluse eseme väärtus ületab 600 eurot. Kui põhikohtuasja vaidluse eseme väärtus ei ületa 600 eurot, on edasikaebamine lubatud üksnes juhul, kui kohus on tasuta õigusabi taotluse tagasi lükanud ainult isiklike ja majanduslike asjaoludega seotud tingimuse põhjal.

Lisateavet saab veebilehelt https://www.bmjv.de/DE/Startseite/startseite_metaNav_node.html.

Viimati uuendatud: 21/06/2021

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega.

Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

1 Millised kulud on seotud kohtumenetlusega ja kes peab need tavaliselt kandma?

Tsiviilkohtumenetluse seaduse (*Zakon o parničnom postupku*) artiklis 151 on sätestatud, et kohtumenetluse kulud hõlmavad menetluse käigus või sellega seoses kantud kulusid. Need kulud hõlmavad näiteks tõendite esitamise kulusid, kohtulõive, avaldamiskulusid, kohtunike ja protokollijate päevarahasid ja sõidukulusid, poolte sõidukulusid seoses nende kohtusse ilmumisega jms. Kohtumenetluse kulud hõlmavad ka advokaatide ja teiste seaduse kohaselt tasu saama õigustatud isikute töötasu.

Tsiviilkohtumenetluse seaduse artikli 152 kohaselt peab kumbki pool ette tasuma oma toimingutest tulenevad kulud. Kui pool taotleb tõendite kogumist, kohustatakse teda kohtumäärusega ette tasuma summat, mis on vajalik tõendite esitamisega seoses tekkivate kulude katmiseks. Kohtuvaidluse võitmine on peamine põhimõte, mille alusel otsustatakse, kes peab lõpuks kohtumenetluse kulud kandma. Seega on tsiviilkohtumenetluse seaduse artikli 154 esimeses lõigus sätestatud, et kohtuvaidluse täielikult kaotanud pool on kohustatud tasuma vastaspoole ja tema toetuseks menetlusse astuja kohtukulud. Kaotanud poole toetuseks menetlusse astuja peab kandma oma toimingutega kaasnenud kulud. Tsiviilkohtumenetluse seaduse artikli 154 teises lõigus on sätestatud, et kui pool saab kohtuvaidluses osalise võidu, otsustab kohus kohtukulude hüvitamise selle alusel, kui suur võit võrreldes esitatud nõudega kohtuvaidluses lõpuks saadi. Juhul kui kohtukulud tekivad ühe poole süül või temaga toimunud sündmuse tõttu, kui kohtuotsus tehakse ülestunnistuse alusel, kui hageja /kaebaja/avaldatakse või hagi/kaebuse/avaldatakse tagasi või loobub nõudest, kui kohus lahendab kohtuvaidluse ja kohtumenetluses osalevad kaashagejad/-kaebajad/-avaldatajad, kohaldatakse erinorme (tsiviilkohtumenetluse seaduse artiklid 156–161).

2 Mis täpselt on tasuta õigusabi?

Tasuta õigusabi seaduse (*Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći*) kohaselt on tasuta õigusabi eesmärk saavutada võrdsus seaduse ees, tagada Horvaatia Vabariigi kodanikele ja teistele isikutele tõhus õiguskaitse ning võrdsel tingimustel juurdepääs kohtutele ja teistele avalik-õiguslikele asutustele kooskõlas tasuta õigusabi seadusega.

Tasuta õigusabi antakse esmase või teisese tasuta õigusabina.

Esmase tasuta õigusabi hõlmab järgmist:

üldine õigusteave;

õigusnõustamine;

kirjalike esildiste tegemine avalik-õiguslikele asutustele, Euroopa Inimõiguste Kohtule ja rahvusvahelistele organisatsioonidele kooskõlas rahvusvaheliste lepingute ja nende asutuste dokumendiga;

esindamine avalik-õiguslike asutuste menetlustes;

õigusabi vaidluse kohtuväliseks lahendamiseks kompromissiga.

Esmast tasuta õigusabi annavad riigi haldusasutused maakondades ja Zagrebi linna pädev haldusasutus (edaspidi „asutused“), volitatud ühendused ja õiguskeskused. Esmase tasuta õigusabi andmisel on asutused volitatud andma üldist õigusteavet ja õigusnõu ning tegema esildisi.

Teisene tasuta õigusabi hõlmab järgmist:

õigusnõustamine;

kirjalike esildiste tegemine menetlustes, mis on seotud töötajate õiguste kaitsega tööandja ees;

kirjalike esildiste tegemine kohtumenetlustes;

esindamine kohtumenetlustes;

õigusabi vaidluse lahendamiseks kompromissiga.

Teisest tasuta õigusabi annavad advokaadid.

Teisene tasuta õigusabi hõlmab ka järgmist:

kohtukulude tasumisest vabastamine;

kohtulõivude tasumisest vabastamine.

3 Kas mul on õigus tasuta õigusabile?

Tasuta õigusabi on õigus saada järgmistel isikutel:

Horvaatia kodanikud;

Horvaatia kodakondsuseta lapsed, kes leitakse Horvaatia Vabariigist seaduse kohaselt vastutava täiskasvanud saatjata;

ajutise elamisloaga välismaalased vastastikkuse tingimusel või alalise elamisloaga välismaalased;

ajutise kaitse all olevad välismaalased;

seadusliku aluseta riigis viibivad välismaalased ja lühiajalise elamisloaga välismaalased väljasaatmis- või tagasisaatmisotsuse menetlustes;

varjupaigataotlejad, täiendava kaitse seisundi saanud välismaalased ja nende pereliikmed, kes elavad Horvaatia Vabariigis seaduslikult, menetlustes, milles tasuta õigusabi andmine ei ole ette nähtud eriseadusega.

Üldjuhul peavad teisese tasuta õigusabi saamiseks olema täidetud järgmised varaga seotud tingimused:

taotleja ja tema leibkonnaliikmete igakuine kogusissetulek leibkonnaliikme kohta ei tohi ületada eelarvebaasi summat (3326,00 Horvaatia kuna) ning

taotleja ja tema leibkonnaliikmete vara koguväärtus ei tohi ületada 60kordset eelarvebaasi summat (199 560,00 Horvaatia kuna).

Teisest tasuta õigusabi antakse ilma majandusliku seisundit kindlaks määramata, kui taotleja on:

laps ülalpidamisõiguse teostamist käsitlevas menetlustes;

vägivallakuriteo ohver kuriteoga tekitatud kahju eest hüvitise nõudmise menetlustes;

isik, kellel on õigus saada elatisabi vastavalt sotsiaalhoolekandesüsteemist tulenevate õiguste teostamist reguleerivatele erinormidele, või

isik, kellel on õigus saada hüvitist vastavalt Horvaatia kodusõjaveteranide ja nende pereliikmete õiguste seadusele (*Zakon o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji*) ning sõjaväelastest ja tsiviilelanikest sõjainvaliidide kaitse seadusele (*Zakon o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata*).

Tasuta õigusabi võidakse anda ka piiriüleste vaidluste korral. Piiriülene vaidlus on vaidlus, mille korral on tasuta õigusabi taotleja alaline elukoht või harilik viibimiskoht muus Euroopa Liidu liikmesriigis kui see, kus kohus tegutseb või kohtuotsus tuleb täita.

Tasuta õigusabi piiriülestes vaidlustes antakse tsiviil- ja kaubandusajades ning lepitusmenetlustes või vaidluste kohtuvälise lahendamise, ametlike dokumentide täitmisele pööramise ja sellistes menetlustes õigusnõu andmise korral. Õigusnorme, mis käsitlevad tasuta õigusabi piiriüleste vaidluste korral, ei kohaldata maksu-, tolli- ja muudes haldusmenetlustes.

Piiriülese vaidluse korral tasuta õigusabi taotlejale antakse tasuta õigusabi, kui ta vastab tasuta õigusabi seaduses sätestatud eeltingimustele. Taotlejale, kes ei vasta tasuta õigusabi seaduses sätestatud tasuta õigusabi andmise tingimustele, võidakse erandkorras anda tasuta õigusabi, kui ta tõendab, et ta ei suuda menetluskulusid tasuda oma elukohaliikmesriigi ja Horvaatia Vabariigi erineva elukalliduse tõttu.

4 Kas tasuta õigusabi antakse kõikide menetlusliikide korral?

Esmast tasuta õigusabi võib anda mis tahes õigusküsimuses:

kui taotlejal ei ole oma õiguse teostamiseks piisavalt teadmisi ega suutlikkust;

kui taotlejale ei ole antud tasuta õigusabi erinormide alusel;

kui esitatud taotlus ei ole ilmselgelt põhjendatu ning

kui taotleja materiaalne olukord on selline, et professionaalse õigusabi eest tasumine võiks seada ohtu taotleja ja tema leibkonnaliikmete toimetuleku.

Advokaatide antavat teisest tasuta õigusabi ja kohtukulude tasumisest vabastamist võidakse võimaldada järgmist liiki menetluste puhul:

seoses asjaõigustega, välja arvatud kinnistusraamatu toimingutega;

seoses töösuheteasjadega;

seoses perekonnasuhetega, välja arvatud abielu lahutamise korral vastastikusel kokkuleppel, kui pooltel ei ole ühiseid või lapsendatud alaealisi lapsi või lapsi, kelle suhtes neil on vanema hooldusõigus pärast nende täisealiseks saamist;

täitemenetlus ja tagatismenetlus sellisest menetlusest tuleneva nõude täitmisele pööramiseks või täitmise tagamiseks, mille jaoks võidakse tasuta õigusabi seaduse sätete kohaselt anda õigusabi;

vaidluse lahendamine kompromissiga;

erandkorras ja kooskõlas tasuta õigusabi seaduse põhieesmärgiga kõikides muudes haldus- ja tsiviilkohtumenetlustes, kui selline vajadus tuleneb taotleja ja tema leibkonnaliikmete konkreetsest olukorrast.

Advokaatide antavat teisest tasuta õigusabi võidakse eespool loetletud menetlustes anda järgmistel tingimustel:

kui menetlus on keerukam;

kui taotleja ei saa end ise esindada;

kui taotleja materiaalne olukord on selline, et professionaalse õigusabi eest tasumine võiks seada ohtu taotleja ja tema leibkonnaliikmete toimetuleku, tingimusel et on täidetud tasuta õigusabi seaduse artiklis 14 sätestatud eritingimused;

kui tegemist ei ole pahatahtliku kohtusse pöördumisega;

kui viimase kuue kuu jooksul alates taotluse esitamise päevast ei ole taotleja taotlust valetabe tahtliku esitamise tõttu tagasi lükatud ning

kui taotlejale ei ole antud tasuta õigusabi erinormide alusel.

Kohtulõivudest võidakse vabastada kõikides kohtumenetlustes (tsiviilkohtumenetlustes ja haldusvaidluste puhul), kui taotleja materiaalne olukord on selline, et kohtulõivude tasumine võiks seada ohtu taotleja ja tema leibkonnaliikmete toimetuleku, tingimusel et on täidetud tasuta õigusabi seaduse artiklis 14 sätestatud eritingimused. Otsuse tegemisel pööratakse erilist tähelepanu selle menetluse kohtulõivude suurusele, mille jaoks vabastust taotletakse.

5 Kas eriolukordade jaoks on olemas erikord?

Asutus peab tegema teisese tasuta õigusabi taotluse kohta otsuse 15 päeva jooksul pärast selle esitamise kuupäeva. Kui taotleja kaotab tähtaja möödumise tõttu õiguse teha toimingut, mille jaoks ta taotluse esitas, peab asutus tegema taotluse kohta otsuse lühema tähtaja jooksul, mis võimaldab taotlejal teha toimingut õigel ajal.

6 Kust saada tasuta õigusabi taotluse vorm?

Esmase tasuta õigusabi saamise menetluse algatamiseks võetakse otse ühendust esmase tasuta õigusabi andjaga (volitatud ühendus, õiguskeskus või asutus) ja eraldi taotlusvormi ei ole vaja täita.

Teisese tasuta õigusabi saamise menetluse algatamiseks esitatakse pädevale asutusele tasuta õigusabi taotlus ettenähtud vormil. Tasuta õigusabi taotluse vormi on võimalik saada asutustest ning asutuste ja justiitsministeeriumi veebisaitidelt.

Piiriülese vaidluse korral tasuta õigusabi saamise taotlused ja piiriülese vaidluse korral tasuta õigusabi saamise taotluste edastamise taotlused tuleb esitada vormidel, mis on ette nähtud Euroopa Liidu Teatajas avaldatud komisjoni 9. novembri 2004. aasta otsuses 2004/844/EÜ, millega kehtestatakse õigusabitaotluse vorm, mis on sätestatud nõukogu direktiivis 2003/8/EÜ, millega parandatakse õigusabi kättesaadavust piiriüleste vaidluste korral kehtestades sellistes vaidlustes antava tasuta õigusabi kohta ühised miinimumeeskirjad, ja komisjoni 26. augusti 2005. aasta otsuses 2005/630/EÜ tasuta õigusabi taotluste edastamise vormi kehtestamise kohta vastavalt nõukogu direktiivile 2003/8/EÜ.

Piiriülese vaidluse korral tuleb vormid ja kõik lisatud dokumendid esitada horvaadi keelde tõlgituna. Vastasel juhul lükkatakse taotlus tagasi.

7 Millised dokumendid tuleb esitada koos tasuta õigusabi taotluse vormiga?

Pädevale asutusele taotlust esitades tuleb sellele lisada taotleja ja tema leibkonnaliikmete kirjalik nõusolek, millega võimaldatakse juurdepääs kõikidele kogusissetuleku ja -vara andmetele ning milles taotleja kinnitab, et esitatud teave on õige ja täielik.

Koduvägivalda ohvrid esitavad ainult iseenda nõusoleku lubada juurdepääs kõikidele sissetuleku- ja varaandmetele. Need leibkonnaliikmed, kes on menetluses kostjaks / vastustajaks / asjast puudutatud isikuks või kelle huvid on taotleja huvidega vastuolus, nõusolekut ei esita.

Piiriülese vaidluse korral tasuta õigusabi saamise taotluse vormile tuleks lisada asjakohased dokumendid, mida on vaja taotluse kohta otsuse tegemiseks.

8 Kuhu esitada tasuta õigusabi taotlus?

Esmase tasuta õigusabi saamise menetluse algatamiseks võetakse otse ühendust esmase tasuta õigusabi andjaga (volitatud ühendus, õiguskeskus või asutus) ja eraldi taotlust ei ole vaja esitada, kuid teisese tasuta õigusabi saamise menetluse algatamiseks esitatakse taotlus pädevale asutusele, kelle tööpiirkonnas on taotleja alaline elukoht või harilik viibimiskoht.

Taotleja, kelle alaline elukoht või harilik viibimiskoht on Euroopa Liidu liikmesriigis ja kes soovib tasuta õigusabi piiriüleises vaidluses, mida lahendab Horvaatia Vabariigi kohus, peab esitama tasuta õigusabi taotluse Horvaatia Vabariigi justiitsministeeriumile (vastuvõttev asutus).

Pool, kelle alaline elukoht või harilik viibimiskoht on Horvaatia Vabariigi ja kes soovib saada tasuta õigusabi piiriüleises vaidluses, mida lahendab mõne teise Euroopa Liidu liikmesriigi kohus, peab esitama taotluse oma alalise elukoha või hariliku viibimiskoha eest vastutavale asutusele.

9 Kuidas ma saan teada, kas mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Teisest tasuta õigusabi antakse taotlejale, kes vastab tasuta õigusabi saamise õiguse kasutamise tingimustele, väljastades tasuta õigusabi andmise otsuse. Asutus peab tegema taotluse kohta otsuse 15 päeva jooksul pärast selle esitamise kuupäeva.

10 Kuidas peaksin toimima, kui mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Tasuta õigusabi otsus hõlmab õigust kasutada mõnda või kõiki teisese tasuta õigusabi vorme teatavat liiki ja teatava astme menetluses. Nimetatud otsus sisaldab tasuta õigusabi saaja isikuandmeid, selle õigusküsimuse lühikirjeldust, mille jaoks tasuta õigusabi anti, heakskiidetud tasuta õigusabi vormi ja ulatust, tasuta õigusabi andva advokaadi andmeid ning muid otsuse seisukohast olulisi andmeid.

Kui taotleja esitab taotluse tasuta õigusabi saamiseks kohtulõivudest vabastamisena, peab ta kohut esildises või kohtumenetluses muud toimingut tehes kohtulõivudest vabastamise taotluse esitamisest teavitama ning esitama teda kohtulõivude tasumisest vabastava otsuse hiljemalt kuue kuu jooksul pärast esildise või kohtumenetluses muu toimingut tegemise kuupäeva.

11 Kes valib mulle advokaadi, kui mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Teisese tasuta õigusabi andmise otsuses määratakse kindlaks ka advokaat, kes abisaajale tasuta õigusabi annab. Tasuta õigusabi saaja peab esitama otsuse selles nimetatud advokaadile. Erandkorras määrab asutus abisaajale mõne teise advokaadi tema eelneval nõusolekul, mis on lisatud tasuta õigusabi taotlusele.

12 Kas tasuta õigusabi hõlmab kõiki menetluskulusid?

Nagu eespool märgitud, hõlmab tasuta õigusabi andmise otsus õigust kasutada mõnda või kõiki teise tasuta õigusabi vorme teatavat liiki ja teatava astme menetluses. Tasuta õigusabi andmise otsuse kohaselt võidakse abisaaja täielikult või osaliselt vabastada advokaaditasude, kohtukulude (tunnistajate, tõlkide, ekspertide, uurimis- ja kohtuteadete avaldamise kulud) ning kohtulõivude tasumisest.

Õigusabi antakse täiesti tasuta, kui taotleja saab elatisabi vastavalt erinormidele, mis reguleerivad sotsiaalhoolekandesüsteemist tulenevate õiguste teostamist, st õigust saada hüvitisi Horvaatia kodusõjaveteranide ja nende pereliikmete õiguste seaduse ning sõjaväelastest ja tsiviilelanikest sõjainvaliidide kaitse seaduse alusel, või kui taotleja ja tema leibkonnaliikmete kogusissetulek leibkonnaliikme kohta ei ületa 50% igakuisest eelarvebaasi summast.

Taotleja ja tema leibkonnaliikmete kogusissetuleku tõus üle 50% eelarvebaasist leibkonnaliikme kohta toob kaasa tasuta õigusabi suuruse vähendamise, nii et iga 10% suurune tõus toob kaasa tasuta õigusabi vähendamise 10%, kuid tasuta õigusabi summa ei tohiks olla väiksem kui 50% tasuta õigusabi jaoks kindlaks määratud kuludest.

Kui õigusabi ei ole antud täiesti tasuta, võib taotleja esitada justiitsministeeriumile vaide otsuse selle osa peale, millega keelduti õigusabi andmast. Selline vaide ei lükka edasi tasuta õigusabi heakskiidetud summa kasutamist. Justiitsministeeriumi otsuse suhtes vaide tagasi lükata võib algatada halduskohtumenetlust.

13 Kes kannab muud kulud, kui mul on õigus saada ainult piiratud õigusabi?

Kui tasuta õigusabi on antud vähendatud ulatuses, kannab ülejäänud kulud tasuta õigusabi saaja. Kui tasuta õigusabi saaja võib kohtuvaidluste, otsustab kohus igal juhul, et teine pool peaks tema menetluskulud hüvitama.

14 Kas tasuta õigusabi hõlmab ka apellatsioonkaebusi?

Tasuta õigusabi taotluses võib taotleda tasuta õigusabi andmist tsiviilkohtumenetluse mõlemas astmes. Erakorralise edasikaebuse ettevalmistamiseks on vaja esitada eritaotlus, mille kohta tehakse ainult seda kohtumenetlust hõlmav eraldi otsus.

15 Kas tasuta õigusabi võidakse enne (või isegi tagasiulatuvalt pärast) menetluse lõppu tagasi võtta?

Kui tasuta õigusabi saaja ja tema leibkonnaliikmete majanduslik seisund paraneb menetluse jooksul sedavõrd, et kui see oleks olnud sama hea taotluse esitamise ajal, oleks see mõjutanud taotleja õigust saada tasuta õigusabi ja tasuta õigusabi ulatust, tühistab pädev asutus tasuta õigusabi otsuse täielikult või osaliselt. Tasuta õigusabi saajad peavad asutust oma majandusliku seisundi paranemisest teavitama kaheksa päeva jooksul pärast kuupäeva, mil nad sellest teada said. Tasuta õigusabi saaja võib esitada justiitsministeeriumile tasuta õigusabi andmise tühistamise otsuse peale vaide 15 päeva jooksul pärast otsuse kättesaamise kuupäeva. Justiitsministeeriumi otsuse suhtes võib algatada halduskohtumenetlust.

16 Kas ma võin tasuta õigusabi andmisest keeldumise vaidlustada?

Tasuta õigusabi taotleja või saaja võib esitada asutuse otsuse peale lükata tasuta õigusabi taotlus tagasi või otsuse selle osa peale, millega keeldutakse andmast täielikult tasuta õigusabi, vaide 15 päeva jooksul pärast otsuse kättesaamise kuupäeva. Justiitsministeerium peab tegema vaide kohta otsuse kaheksa päeva jooksul pärast kehtiva vaide saamise kuupäeva. Justiitsministeeriumi otsuse suhtes võib algatada halduskohtumenetlust.

Lisateave

 [Justiitsministeeriumi veebisait](#)

Tasuta õigusabi seadus (*Narodne novine* (NN, Horvaatia Vabariigi ametlik väljaanne) nr 143/13 ja 98/19)

Tsiviilkohtumenetluse seadus (NN nr 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11(konsolideeritud tekst), 25/13, 89/14, 70/19)

Viimati uuendatud: 24/06/2021

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Õigusabi - Itaalia

1 Millised kulud on seotud kohtumenetlusega ja kes peab need tavaliselt kandma?

(Õigusliikud allikad) – Õigusnormid, mis reguleerivad kohtumenetluse kulude liike ja nendega seotud toiminguid, sealhulgas tasuta õigusabi, on kõikehõlmavalt sätestatud presidendi 30. mai 2002. aasta dekreedis nr 115 (ametlik väljaanne nr 139/2002), mida on viimati muudetud 7. märtsi 2019. aasta seadusandliku dekreediga nr 24 (ametlik väljaanne nr 72, 26.03.2019, laiendades tasuta õigusabi tagaotsitavatele, kelle suhtes kohaldatakse Euroopa vahistamismääruse täitmise menetlust), millega konsolideeritakse õigusabikulud käsitlevad õigusnormid (**artiklid 74–145, eriti artiklite 74–89 ühissätted, erisätted tasuta õigusabi kohta tsiviilkohtu-, haldus-, auditeerimis- ja maksumenetluses, artiklid 119–145**).

13. juuni 1942. aasta seadus nr 794 muudetud redaktsioonis reguleerib tsiviil-, kaubandus-, haldus- ja maksuasjade menetlemise eest võetavaid advokaaditasusid. Individuaalsete õigusteenuste tasusid makstakse ministri 1994. aasta määrusega nr 585 kehtestatud tariifide alusel.

(**Menetluskulud**) – Tsiviil- ja kaubandusajade menetlemise kulud laias tähenduses hõlmavad nii menetluskulud kui ka õigusesindaja kulud ja tasusid. Menetluskulud koosnevad riigilõivust asja kohtuasjade registrisse kandmise eest ja muudest tekkida võivatest kuluartiklitest (nt eksperdiarvamuste kulud ja dokumentide ärakirjate tegemise tasud).

2002. aasta konsolideeritud redaktsioonis nr 115 osutatud riigilõiv tuleb tasuda menetluse, sealhulgas pankrotimenetluse ja hagita menetluse igas astmes, kui selle maksimisest ei ole seadusega sõnaselgelt vabastatud.

Riigilõivu ei tule tasuda eelkõige isiku perekonna ja tsiviilõigusliku seisundiga seotud menetlustes, mis on sätestatud tsiviilkohtumenetluse seadustiku IV raamatus (nt kooselu lõpetamise asjad, alaealistega seotud sätted; abikaasade varasuhted; pagulasseisundi tunnustamine), ennetavate meetmete menetlustes (nt aresti kohaldamine võlgade tagamiseks); kinnistusraamatu toimingutes, üleandmise ja vabastamise täitmisele pööramise menetlustes, lapsele elatise maksmisega seotud menetlustes, kõikides lapsi käsitlevates menetlustes (nt vanema hooldusõigusega seotud menetlused) ning konkurentsi- ja kohtualluvuse normide puhul.

Pool peab vabastuse põhjused nõuetekohaselt esitama menetluse algatamise dokumendi kokkuvõttes.

Riigilõivu ei tule tasuda, kui tegemist on kriminaalmenetluses esitatava tsiviilhagiga kahju hüvitamise nõudes, kui taotletakse üksnes kuriteo toimepanija süüdimõistmist. Kui taotletakse hüvitist, kasvõi ajutiselt, tuleb riigilõiv tasuda, kui taotlus rahuldatakse. Lõivu suurus ulatub **62 eurost kuni 930 euroni** olenevalt nõude laadist ja väärtusest.

(**Maksekohustused**) – Kumbki pool peab tasuma tema enda täidetavate või taotletavate menetlusdokumentide kulud ning maksuma kohtuprotsessis vajalike dokumentide eest, kui õigusnormid seda nõuavad või kohtunik nii määrab (nt eksperdiarvamuste tasud). Kui poolel on õigus tasuta õigusabile, kannab kulud riik.

Riigilõivu peab tasuma pool, kes algatab kohtumenetluse, esitab esialgse edasikaebuse või täitemenetluses loovutamise- või müümistaotluse.

Nõude väärtus esitatakse menetluse algatamise dokumendi kokkuvõttes. Pool, kes muudab avaldust, esitab vastunõude või astub sõltumatult menetlusesse, millega kaasneb nõude väärtuse suurenemine, peab maksuma täiendava lõivu.

(Kulude väljamõistmise kriteerium) – Tsviilkohtumenetluse seadustiku artiklis 91 sätestatud üldpõhimõtte kohaselt mõistab kohtunik kohtuotsusega kohtuvaidluse võitnud poole menetluskulud välja kaotanud poolelt.

Kohtukulude tasumine on kohtuniku otsustada ja ta võib vaidluse üldist tulemust arvesse võttes need välja mõista osaliselt või täielikult. Ta peab arvestama, mil määral on nõue tervikuna põhjendatud. Otsuse võib vaidlustada.

Kaotanud pool peab hüvitama võitnud poole õigusnõustaja kulud ja tasud ning kohtu määratud või tunnistama kutsutud ekspertidele kohtuniku poolt määratud tasud. Kaotanud pool peab kandma ka muud menetlusega seotud kulud, mis tasutakse kohtusekretärile koos kohtuotsuse teatavakstegemise kuludega.

2 Mis täpselt on tasuta õigusabi?

Itaalia õigussüsteemis hõlmab tasuta õigusabi instituut, millega kaitstakse piisavate rahaliste vahenditeta kodanikke, kelle hagi/avaldus ei ole ilmselgelt põhjendamatult, ning kohtumenetluseks alust andva olukorra või asjaolu tekkimisel seaduslikult Itaalias elavaid välisriigi kodanikke ja kodakondsuseta isikuid (presidendi dekreedid nr 115/2002 artikkel 119), selliste isikute vabastamist teatavate kulude (*spese prenatali a debito* ehk ette tasutavad kohtukulud) kandmisest ja ülejäänud kulude kandmist riigi poolt.

Tasuta õigusabi saamise õiguse korral ei tule teatavaid tasusid maksta, samal ajal kui teised maksab riik. Esimesed hõlmavad riigilõivu, kindlasummalisi kulusid ametliku taotluse korral teavitamise eest, teatavaid tasusid (registritasud, hüpoteegi ja kinnistu registreerimise tasud) ja ärakirjade tegemise tasusid. Riik kannab järgmised kulud:

õigusnõustaja tasud ja kulud;

kohtunike, ametnike ja kohtuametnike sõidukulud ja kulutused oma ülesannete täitmiseks väljaspool kohut;

tunnistajate, kohtunikuabide ja ekspertide sõidukulud ja kulutused ning viimaste kulutused oma ülesannete täitmisel hüvitatakse samuti;

kohtuniku otsuse kohta õigusliku teate avaldamise kulud;

ametliku taotluse korral teavitamise kulud;

lastehoiutasud.

Riigil on regressiõigus ja kui ta ei nõua summasid sisse kohtuvaidluse kaotanud poolelt, võib ta nõuda tasuta õigusabi saanud poolelt summade väljamaksmist järgmistel juhtudel: 1) kui tasuta õigusabi saaja võidab kohtuvaidluse ja talle mõistetakse välja vähemalt kuuekordne kulude summa või 2) kui hagi/avaldus võetakse tagasi või menetlus lõpetatakse. Kehtestatud on erinormid tagasimaksmise tagamiseks, kui kohtuasi eemaldatakse kohtuasjade registrist või menetlus lõpetatakse poole tegevusetuse tõttu või õiguslike nõuete täitmata jätmise tõttu.

3 Kas mul on õigus tasuta õigusabile?

Tsviilasjades ja hagita asjades (nt kooselu lõpetamine, laste hooldusõigus või vanemlikku vastutust käsitlevad otsused) on piisavate vahenditeta kodanikel õigus saada enda kaitsmiseks tasuta õigusabi, kui nende väited ei ole ilmselgelt alusetud.

Kodakondsuseta isikuid ja riigis seaduslikult elavaid välisriigi kodanikke koheldakse kodanikega samaväärselt, tingimusel et Itaalias elamine on seaduslik selle kuupäeva seisuga, mil kohtumenetluseks alust andev olukord või asjaolu tekkis. Kvalifitseeruda võivad ka mittetulundusühingud või muud ühendused, mis ei osale äritegevuses. Seega ei ole õigus tasuta õigusabile üksnes heategevuslikel mittetulundusühingutel või vaestele haridust andvatel mittetulundusühingutel, kes kvalifitseeruvad juba seaduse nr 217/90 alusel, vaid ka tarbijaühendustel ja kasutajatel, kes on loetletud seaduse nr 281/98 artiklis 5.

Tasuta õigusabi saamiseks peab kooskõlas presidendi dekreedid nr 115/2002 artikliga 76 taotleja aastane maksustatav tulu olema vastavalt viimasele maksudeklaratsioonile kuni 11 493,82 eurot (ministri 16. jaanuari 2018. aasta dekreet, mis on avaldatud ametlikus väljaandes nr 49, 28.02.2018).

Sissetuleku piirmäärasid kohandatakse iga kahe aasta tagant justiitsministri määrusega pärast konsulteerimist majandus- ja rahandusministeeriumiga (presidendi dekreedid nr 115/2002 artikkel 77), et võtta arvesse tööliste ja teenistujate perekondade tarbijahinnaindeksi muutusi, mille on kahel eelneval aastal kindlaks teinud ISTAT.

Kui asjaomane pool elab koos abikaasa, registreeritud partneri või teiste pereliikmetega, võetakse tuluna arvesse kõigi pereliikmete, sealhulgas taotleja sama perioodi kogutulu.

Seoses taotlejaga koos elavate isikutega, kelle tulu tuleks lisada taotleja omale, suurendatakse kriminaalmenetluses sissetuleku piirmäärasid 1032,91 euro võrra iga temaga koos elava pereliikme kohta.

Tuleb märkida, et artiklis 76 osutatud summa arvutamisel tuleb arvestada taotleja saadud lahutushüvitist, välja arvatud juhul, kui see tasutakse ühekordse maksena.

Ebaseaduslikust tegevusest saadud tulu mõjutab samuti õigust saada tasuta õigusabi, kuid tulu auditeerimisel ei või tugineda automaatsetele protseduuridele, vaid tuleb läbi vaadata üksikjuhtumi konkreetsed asjaolud, välistades seega võimaluse, et oluliseks peetakse mittelõplikku kohtuotsust, kuna see rikuks süütuse presumptsiooni. Tasuta õigusabi andmisest keeldumine ebaseaduslikust tegevusest tulu saamist eeldada võimaldava mittelõpliku kohtuotsuse põhjal on seega ebaseaduslik (kriminaalasjade kassatsioonikohus, neljas koda, 20. veebruari 2013. aasta kohtuotsus nr 18591).

Erand: kui kohtuasi puudutab isikuõigusi või menetlustes, kus taotleja huvid on vastuolus tema leibkonna teiste liikmete huvidega, arvestatakse üksnes isikliku tulu.

Õigus saada tasuta õigusabi säilib kõigis menetlusetappides ja -astmetes. Tsviil- ja haldusajad erinevad kriminaalasjadest siiski selle poolest, et kui tasuta õigusabi saanud pool kaotab kohtuvaidluse, ei või ta tasuta õigusabi kasutada kohtuotsuse vaidlustamiseks, ilma et ta seda abi uuesti taotleks.

Lisaks ei tähenda tsviilkohtumenetluses tasuta õigusabi saamise õigus seda, et riik vastutab kulude eest, mis mõistetakse kliendiilt välja teisele, kohtuvaidluse võitnud poolele, sest see õigus hõlmab üksnes tasuta õigusabi saanud poole õigusnõustajale võlgnetavaid kulusid ja tasusid, mille riik kohustub selle poole asemel tasuma, arvestades tema ebakindlat varalist seisundit ja seda, et tema nõuded ei ole ilmselgelt alusetud (vt tsviilasjade kassatsioonikohus, 2012. aasta kohtuotsus nr 10053).

Erijuhud

Erandina presidendi dekreedid nr 115/2002 artikli 76 lõikega 1 kehtestatud sissetuleku piirmääradest võivad mõnikord tasuta õigusabi saada järgmised isikud: tasuta õigusabile võib olla õigus kriminaalseadustiku artiklites 572, 583a, 609a, 609c, 609g ja 612a osutatud kuritegudes kannatanutel ning kui need on toime pandud alaealiste vastu, siis kriminaalseadustiku artiklites 600, 600a, 600b, 600d, 601, 602, 609d ja 609j osutatud kuritegudes kannatanutel, sealhulgas erandina seaduses (artikli 76 lõige 4b) sätestatud sissetuleku piirmääradest;

kohtumenetluses mis tahes rollis osalevatel välisriigi kodanikest saatjata alaealistel on õigus saada teavet võimaluse kohta määrata usaldusväärne õigusnõustaja, sealhulgas 4. mai 1983. aasta seaduse nr 184 (muudetud redaktsioonis) artikli 3 lõike 1 kohaselt talle määratud eestkostja või vanemlikult vastutava isiku kaudu ning taotleda kohaldatavate õigusaktide alusel tasuta õigusabi menetluse mis tahes etapis või astmes (artikli 76 lõige 4c);

alaealistel või täisealistel lastel, kes ei ole majanduslikult iseseisvad ja on kaotanud vanema sellise mõrva tagajärjel, mille on toime pannud vanema abikaasa (olenemata sellest, kas nad elavad lahus või on lahutatud), vanema registreeritud partner (isegi kui registreeritud kooselu on lõppenud) või isik, kellel on või

on olnud vanemaga pikaajaline lähisuhe, mis hõlmab kooselu, võib olla õigus tasuta õigusabile, sealhulgas erandina seaduses sätestatud sissetuleku piirmääradest, ning erandkorras kohaldatakse seda õigust seotud kriminaalmenetlusele ja kõikidele kuriteost tulenevatele tsiviilkohtumenetlustele, sealhulgas täitemenetlustele (artikli 76 lõige 4c);

terrorikuritegude või sarnaste kuritegude ohvrid või nende ülalpidamisel olnud isikud (seaduse nr 206/204 artikli 10 lõige 1).

4 Kas tasuta õigusabi antakse kõikide menetlusliikide korral?

Nagu eespool märgitud on tsiviilasjades ja hagita asjades (nt kooselu lõpetamine, laste hooldusõigus või vanemlikku vastutust käsitlevad otsused) piisavate vahenditeta kodanikel õigus saada enda kaitsmiseks tasuta õigusabi, kui nende väited ei ole ilmselgelt alusetud.

Kõnealuse abi andmata jätmiseks on subjektiivseid põhjuseid:

taotleja on isik, kes on lõpliku kohtuotsusega süüdi mõistetud kuritegudes, mis on seotud tulumaksu- ja käibemaksupettusi käsitlevate õigusnormide rikkumisega;

taotlejat abistab rohkem kui üks õigusnõustaja, välja arvatud õigusnõustaja, kes on määratud kriminaalmenetluses kaugosalema asjades, mil kohaldatakse seadust nr 11/1998.

Peale nimetatud juhtude on siiski ka muid juhte, mil võib eeldada, et taotlejal on piisavalt vahendeid, ja need on järgmised:

teiste isikute võlanõuete ja viiviste loovutamise seotud asjad (välja arvatud juhul, kui loovutamine toimub olemasolevate nõuete või viiviste tasumiseks); kui tegemist on lõpliku kohtuotsusega süüdimõistmisega kriminaalseadustiku artiklis 416a ja presidendi 23. jaanuari 1973. aasta dekreediga nr 43 vastu võetud konsolideeritud redaktsiooni artiklis 291c sätestatud kuritegudes, mis piirduvad presidendi 9. oktoobri 1990. aasta dekreediga nr 309 vastu võetud konsolideeritud redaktsiooni artikli 80 ja artikli 74 lõikes 1 sätestatud raskendatud asjaoludel toime pandud kuritegudega, ning kuritegudes, mis on toime pandud eelnimetatud artiklis 416a kindlaks määratud tingimusi ära kasutades või selles artiklis nimetatud ühenduste tegevuse hõlbustamiseks, arvatakse tulu kehtestatud piirmäärasid ületavaks. Lubatud on siiski tõendada vastupidist (konstitutsioonikohtu 2010. aasta otsus nr 139).

5 Kas eriolukordade jaoks on olemas erikord?

Eriolukordade jaoks erikorda kehtestatud ei ole. Tuleb siiski märkida, et konsolideeritud redaktsiooni artikli 126 kohaselt võib advokatuur 10 päeva jooksul pärast taotluse esitamist või kättesaamist teha taotlejale ajutiselt tasuta õigusabi ettemakse, kui nõuded on täidetud.

6 Kust saada tasuta õigusabi taotluse vorm?

Tsiviilkohtumenetluses peaks tasuta õigusabi taotluse, mis on koostatud konsolideeritud redaktsiooni artiklites 79 ja 122 sätestatud meetodeid ja sisu järgides, esitama või tähtkirjaga advokatuurile saatma taotleja isiklikult või tema õigusnõustaja.

Ei ole täpsustatud, kas tähtkirjaga kättetoimetamisel on nõutav väljastusteade. Seepärast ei peeta seda abikõlblikkuse tingimuseks, vaid see on taotleja otsustada.

Taotlusvormi saab advokatuuri esindustest.

Tsiviilkohtumenetluses tasuta õigusabi saamise taotlused tuleb esitada sellele **advokatuuri esindusele**, mille tööpiirkonnas asub:

koht, kus töötab asja menetlev kohtunik;

koht, kus töötab asja sisuliselt lahendama pädev kohtunik, kui menetlus on veel pooleli;

koht, kus töötab vaidlustatud lahendi teinud kohtunik, kui tegemist on edasikaebamisega kassatsioonikohtule, Itaalia kõrgeima halduskohtuna tegutsevale riiginõukogule või Itaalia kontrollikohtule.

Presidendi dekreeidi nr 115/2002 artikli 78 kohane taotlus on vastuvõetamatu, kui taotleja ei ole seda allkirjastanud. Allkirja peab olema tõestanud õigusnõustaja või see peab olema tõestatud presidendi 28. detsembri 2000. aasta dekreeidi nr 445 artikli 38 lõikega 3 kehtestatud korra kohaselt.

7 Millised dokumendid tuleb esitada koos tasuta õigusabi taotluse vormiga?

Taotleja allkirjastatud taotlus peab olema koostatud tavalisel (tembeldamata) paberil ja sisaldama järgmist (eelnimetatud presidendi dekreeidi artikkel 79): tasuta õigusabi taotlus;

taotleja ja tema leibkonnaliikmete isikuandmed ja maksukood;

kinnitus taotlusele eelnenud aastal saadud tulu kohta (enda koostatud deklaratsioon);

lubadus teavitada abikõlblikkuse seisukohast olulistest sissetuleku muutustest;

kas kohtuasi on juba algatatud;

järgmise kohtuistungiku kuupäev;

vastaspoole andmed ja elukoht;

faktilised ja õiguslikud asjaolud esitatava või esitatud nõude põhjendatuse hindamiseks;

tõendid (dokumentide, kontaktandmete, tunnistajate ütluste, eksperdiarvamuste jne ärakirjad).

8 Kuhu esitada tasuta õigusabi taotlus?

Nagu eespool märgitud, tuleb tsiviilkohtumenetluses tasuta õigusabi saamise taotlused esitada sellele **advokatuuri esindusele**, mille tööpiirkonnas asub:

koht, kus töötab asja menetlev kohtunik;

koht, kus töötab asja sisuliselt lahendama pädev kohtunik, kui menetlus on veel pooleli;

koht, kus töötab vaidlustatud lahendi teinud kohtunik, kui tegemist on edasikaebamisega kassatsioonikohtule, Itaalia kõrgeima halduskohtuna tegutsevale riiginõukogule või Itaalia kontrollikohtule.

Kriminaalmenetluse puhul tuleb taotlus esitada asja menetlevale kohtunikule, ent kui asja menetletakse kassatsioonikohtus, siis tuleb see esitada kohtunikule, kes tegi vaidlustatud lahendi (eelnimetatud presidendi dekreeidi artiklid 93 ja 96).

Taotleja või tema õigusnõustaja peab taotluse esitama või tähtkirjaga saatma selle kohtu sekretärile, kus asja menetlev kohtunik töötab.

Kui taotleja on kinni peetud või vangistatud, võib taotluse vastu võtta kinnipidamisasutuse juht või kohtupolitsei ametnik.

Kohtuistungiku ajal ei ole taotlusi enam võimalik esitada.

9 Kuidas ma saan teada, kas mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Taotlejale ja kohtunikule saadetakse selle dokumendi ärakiri, millega advokatuur taotluse rahuldab, tagasi lükkab või vastuvõetamatuks tunnistab.

Kui taotlus on esitatud, siis advokatuur:

hindab esitatud väidete põhjendatust ja abikõlblikkuse tingimuste täidetust;

väljastab 10 päeva jooksul ühe järgmistest otsustest:

taotlus rahuldada,

taotlus vastuvõetamatuks tunnistada,

taotlus tagasi lükata;

saadab otsuse ärakirja taotlejale, pädevale kohtunikule ja maksuhaldurile, et kontrollida deklareeritud tulu.

Kui advokatuur lükkab taotluse tagasi või tunnistab selle vastuvõetamatuks, võib selle esitada asja menetlevale kohtunikule, kes teeb selle kohta määruse.

Tähtaeg on kohustuslik.

Kui kontrollid on lõppenud, teeb kohtunik põhistatud määruse taotluse vastuvõetamatuks tunnistamise, rahuldamise või tagasilükkamise kohta.

Kohtusekretär teavitab taotlejat tehtud määrusest.

Kriminaalmenetlustes peab kohtunik siiski tegema määruse 10 päeva jooksul pärast taotluse esitamise või kättesaamise kuupäeva.

10 Kuidas peaksin toimima, kui mul on õigus saada tasuta õigusabi?

-

11 Kes valib mulle advokaadi, kui mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Taotlejad, kellele antakse tasuta õigusabi, võivad valida endale õigusnõustaja tasuta õigusabi andvate õigusnõustajate nimekirjadest, mille on koostanud selle apellatsioonikohtu tööpiirkonnas tegutsevad advokatuurid, mille tööpiirkonnas töötab kohtunik, kes on pädev asja sisuliselt lahendama või kes asja menetleb.

Taotlejad, kellele antakse tasuta õigusabi, võivad määrata ka eksperdist tunnistaja, kui seadus seda lubab.

Kui asja menetleb kassatsioonikohtus, valitakse õigusnõustaja nimekirjadest, mille on koostanud selle apellatsioonikohtu tööpiirkonnas tegutsevad advokatuurid, mille tööpiirkonnas töötab vaidlustatud lahendi teinud kohtunik.

Õigusnõustajate nimekiri sisaldab õigusala töötajaid, kes on sinna kandmist taotlenud ja omavad kaitsmiseks vajalikku kvalifikatsiooni.

Advokatuur otsustab õigusnõustajate nimekirja kandmise nende sobivuse, viimase kuue aasta erialase kogemuse ja selle põhjal, et nende suhtes ei ole võetud distsiplinaarmeetmeid.

Õigusnõustajaid võib nimekirjast mis tahes ajal eemaldada. Seda uuendatakse igal aastal ja see tehakse avalikkusele kättesaadavaks kõigis piirkonna kohtutes.

Tasuta õigusabi saava poole õigusesindaja peab taotlema menetluse lõpetamisest teavitamist, kui menetlus eemaldatakse kohtuasjade nimekirjast poolte tegevusetuse tõttu (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 309 kohaselt). Selle kohustuse täitmata jätmine on distsiplinaarrikkumine.

12 Kas tasuta õigusabi hõlmab kõiki menetluskulusid?

Tasuta õigusabi saajad (eelnimetatud presidendi dekreeedi artikkel 107) on teatavate kulude kandmisest vabastatud, samal ajal kui ülejäänud kulud kannab riik, nagu on sätestatud presidendi dekreeedi nr 115/2002 artiklis 131. Abi katab kõik seadusega nõutavad menetluskulud, sealhulgas taotleja nimel tegutseva eksperdist tunnistaja määramise kulud. See ei kata siiski kohtuvälise konsulteerimise kulusid.

Taotleja õigusnõustajale võlgnetavad tasud ja kulud tasub kohtunik iga menetlusetapi või -astme lõpus ja igal juhul tema õigusnõustajana tegutsemise lõpetamisel.

Tasutakse ka kohtunikuabi ja taotleja nimel tegutseva eksperdist tunnistaja kulud ja tasud.

Tasuta õigusabi saajat ja asjaomaseid isikuid, sealhulgas prokuröri, teavitatakse maksekorraldusest ja nad võivad selle vaidlustada.

Taotleja õigusnõustaja, kohtunikuabi ja taotleja nimel tegutsev eksperdist tunnistaja ei või küsida ega saada oma kliendilt muud tasu ega hüvitist, kui on ette nähtud seaduses. Vastupidised kokkulepped on õigustühised ja selle keelu rikkumine kujutab endast rasket distsiplinaarrikkumist.

Kriminaalmenetluses esitatud tsiviilhagi korral reguleerib menetluskulusid konsolideeritud redaktsiooni artikkel 108. Üldiselt tagab tasuta õigusabi saamise õigus saajale siiski samad õigused, mis on tagatud üldnormide kohaselt.

13 Kes kannab muud kulud, kui mul on õigus saada ainult piiratud õigusabi?

Tasuta õigusabi käsitlevates õigusnormides ei ole osalist tasuta õigusabi ette nähtud.

14 Kas tasuta õigusabi hõlmab ka apellatsioonkaebusi?

Abikõlblikkus hõlmab kõiki menetlusastmeid ja -etappe ning tulenevaid või muul viisil seotud menetlusi (nt täitemenetlus).

Kui aga tasuta õigusabi saanud pool kaotab kohtuvaidluse, ei või ta tasuta õigusabi kasutada lahendi vaidlustamiseks, välja arvatud kriminaalmenetlusega seotud hüvitamisnõuete puhul.

15 Kas tasuta õigusabi võidakse enne (või isegi tagasiulatuvalt pärast) menetluse lõppu tagasi võtta?

Kui tasuta õigusabi saaja sissetulek menetluse ajal muutub, mis mõjutab tema õigust saada tasuta õigusabi, siis asja menetlev kohtunik tühistab tasuta õigusabi.

Asja menetlev kohtunik võib tasuta õigusabi igal ajal tühistada ka juhul, kui ilmneb, et abikõlblikkuse kriteeriumid ei ole täidetud või et asjaomane pool on tegutsenud või reageerinud pahauskselt või raske hooletusega.

Tühistamine jõustub sissetuleku muutuse kontrollimisest, kuid on muudel juhtudel tagasiulatav ja nõuab riigi makstud summade tagasinõudmist.

Kui avastatakse, et on esitatud valeandmeid, nõuab rahandusosakond abi tühistamist ja edastab tõendid tuleneva kriminaalmenetluse algatamise eest vastutavale prokuröri.

Abikõlblikkuse kriteeriumide täidetuse kontrollle võib menetluse kestel õigusasutuste taotlusel või rahandusosakonna algatusel korrata.

Sissetuleku kohta valeandmete esitamist võib karistada ühe- kuni viieaastase vanglakaristusega ja trahviga vahemikus 309,87–1549,37 eurot. Karistust või trahvi suurendatakse, kui valeandmete esitamise tulemusel antakse taotlejale tasuta õigusabi või antakse seda talle edasi.

Süüdimõistmisega kaasneb abi tagasiulatav tühistamine ja õigusrikkujalt riigi makstud summade tagasinõudmine (vt eelnimetatud presidendi dekreeedi artikkel 136).

16 Kas ma võin tasuta õigusabi andmisest keeldumise vaidlustada?

Kui pädev advokatuur lükkab tasuta õigusabi taotluse tagasi või tunnustab selle vastuvõetamatuks, võib taotleja esitada uue taotluse asja menetlevale kohtunikule, kes teeb selle kohta määruse.

Kriminaalmenetluse kohta on presidendi dekreeedi artiklis 99 siiski sätestatud, et taotleja või tema õigusnõustaja võib esitada 20 päeva jooksul pärast taotluse tagasilükkamisest teatamist edasikaebuse selle kohtu või apellatsioonikohtu esimehele, kus taotluse tagasi lükanud kohtunik töötab.

Viimati uuendatud: 25/06/2021

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega.

Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Õigusabi - Luksemburg

1 Millised kulud on seotud kohtumenetlusega ja kes peab need tavaliselt kandma?

Tasuta õigusabiga saab katta järgmised kohtumenetluse kulud:

tempel- ja registreerimismaks;

kohtulõivud;

kohtutäituri tasud ja kulud;

ekspertikulud ja -tasud;

tõlkijate ja tõlkide tasud;

notarikulud ja -tasud;

tunnistajatele makstavad hüvitised;
sõidukulud;
avaldamiskulud;
advokaaditasud;
registreerimise, hüpoteegi ja pandiga seotud lõivud ja tasud;
välisriigi kehtiva õiguse tõendite (*certificats de coutume*) tasud.

2 Mis täpselt on tasuta õigusabi?

Tasuta õigusabi võimaldab piisavate rahaliste vahenditeta füüsilisel isikul saada advokaadilt konkreetses asjas õigusabi või -nõu.

3 Kas mul on õigus tasuta õigusabile?

Piisavate rahaliste vahenditeta isikul on õigus saada oma huvide kaitseks tasuta õigusabi, tingimusel et ta on:

Luksemburgi kodanik;

välisriigi kodanik, kellel on lubatud Luksemburgi elama asuda;

Euroopa Liidu liikmesriigi kodanik;

välisriigi kodanik, keda peetakse tasuta õigusabi andmisel rahvusvahelise lepingu alusel Luksemburgi kodanikega samaväärseteks, või seadusliku aluseta riigis viibiv kolmanda riigi kodanik seoses tööseadustiku (*Code du Travail*) artikli 572-7 kohase töötasu maksimisega.

Tasuta õigusabi võidakse anda ka muule piisavate rahaliste vahenditeta välisriigi kodanikule, kui menetlus on seotud tema varjupaigaõiguse, riiki sisenemise, riigis viibimise või elamise või väljasaatmisega.

Rahaliste vahendite ebapiisavuse kontroll põhineb taotleja ja tema leibkonnaliikmete kogu brutotulul ja kapitalil.

Tasuta õigusabi keeldutakse andmast isikutele, kelle hagi/kaebus/avaldus näib *a priori* põhjendamatu, tõenäoliselt tulemusetu või võimalike kuludega võrreldes ebaproportsionaalne.

4 Kas tasuta õigusabi antakse kõikide menetlusliikide korral?

Tasuta õigusabi võidakse anda kohtusse pöördujale või õiguste kaitsjale hagiga või hagita asjades, kohtu- või kohtuvälises menetluses. Seda võib taotleda üld- või halduskohtu menetluse jaoks. Tasuta õigusabi võidakse anda ka ettevaatusabinõude ning kohtuotsuste või muude täitedokumentide täitmisele pööramise menetluste puhul.

Seda ei saa siiski anda mootorsõidukiomanikele selliste sõidukite kasutamisest tulenevate vaidluste jaoks. Seda ei saa anda ka kauplejatele, töösturitele, käsitöölisele või vabade elukutsete esindajatele seoses nende äri- või kutsetegevusega seotud vaidlustega, välja arvatud erandlikel ja nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel. Samuti ei saa seda üldjuhul anda tasuta õigusabi taotleja spekulatiivse tegevusega seotud vaidlusteks.

5 Kas eriolukordade jaoks on olemas erikord?

Eriolukorras võib advokatuuri esimees (*Bâtonnier de l'Ordre des Avocats*) lisaformaalsusteta määrata ajutise tasuta õigusabi esimehe kindlaksmääratud toimingute jaoks.

6 Kust saada tasuta õigusabi taotluse vorm?

Luksemburgi riiklikku tasuta õigusabi taotluse vormi on võimalik saada sotsiaalse abitaolukorra kesktalitusest (*Service Central d'Assistance Sociale*, tel 00 352 475821-1).

7 Millised dokumendid tuleb esitada koos tasuta õigusabi taotluse vormiga?

Tasuta õigusabi taotlusele tuleb lisada:

oma isikutunnistuse koopia;

enda ja oma leibkonnaliikmete üldise sotsiaalkindlustuse keskkuses registreerimise tõend (*Centre Commun de la Sécurité Sociale – CCSS*);

enda ja iga oma leibkonnaliikme kohta: palgaleht (või CCSSi sissetulekutõend), *Revenu d'inclusion sociale*'i (REVIS) süsteemi minimaalse tagatud sissetuleku teatised, töötutoetuse või pensioniteatiseid või muud viimase kolme kuu teatiseid, millel on näidatud brutosummad (pangakontode väljavõtetest ei piisa);

riikliku solidaarsusfondi (*Fonds national de solidarité*) nullsaldo tõend iga leibkonnaliikme kohta, kui leibkond ei saa fondist midagi;

kui leibkond saab või tasub elatist, siis dokumendi, kus on näidatud makstud või saadud summa (nt viimase kolme kuu pangakonto väljavõtte);

Luksemburgi maksuhalduri (*Administration des contributions directes*) väljastatud tõend kinnisvara omamise või mitteomamise kohta iga leibkonnaliikme kohta;

vajaduse korral välisriigis asuva kinnisvara omandiõigust tõendavad dokumendid;

dokumentaalsed tõendid vallasvara (raha, hoiused, osakud, aktsiad jne) kohta;

kui leibkond on üürnik, siis üürilepingu koopia ja viimase kolme kuu üürikviitungid;

kui leibkond tasub hüpoteeklaenu, siis igakuise summa tasumise tõend;

dokumentaalsed tõendid kinnis- ja vallasvaratulu kohta;

asjaomase menetlusega seotud dokumendid.

8 Kuhu esitada tasuta õigusabi taotlus?

Tasuta õigusabi määramise üle otsustab taotleja elukohajärgse advokatuuri esimees või tema volitatud isik. Nende isikute puhul, kes ei ela Luksemburgis, teeb otsuse Luxembourg Advokatuuri esimees või tema volitatud isik.

9 Kuidas ma saan teada, kas mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Esimehe otsus saadetakse Teile posti teel.

10 Kuidas peaksin toimima, kui mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Esimees märgib oma otsuses tasuta õigusabi andva advokaadi nime ja palub Teil selle advokaadiga ühendust võtta.

11 Kes valib mulle advokaadi, kui mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Esimees määrab esindama taotleja valitud advokaadi või kui taotleja ei ole advokaati valinud või esimees peab tema valikut ebasobivaks, siis tema enda valitud advokaadi. Advokaadid peavad nõustuma neile sel viisil antud kohustuste täitmisega, välja arvatud takistuste või huvide konflikti korral.

12 Kas tasuta õigusabi hõlmab kõiki menetluskulusid?

Tasuta õigusabi katab üldjuhul kõiki nende menetluste, toimingute või meetmetega seotud kulusid, milleks see anti (vt vastus 1. küsimusele).

Tasuta õigusabi ei kata siiski kohtuvaidluse võitnud poolele välja mõistetud kindlasummalisi menetluskulusid (*indemnités de procédure*) ega hüvitist menetluse kuritarvitamise ja pahatahtliku menetluse eest.

13 Kes kannab muud kulud, kui mul on õigus saada ainult piiratud õigusabi?

Osalist tasuta õigusabi Luksemburgis ei eksisteeri.

14 Kas tasuta õigusabi hõlmab ka apellatsioonkaebusi?

Ei, selleks tuleb esitada uus tasuta õigusabi taotlus.

15 Kas tasuta õigusabi võidakse enne (või isegi tagasiulatuvalt pärast) menetluse lõppu tagasi võtta?

Advokatuuri esimees võib taotleja õiguse saada tasuta õigusabi tühistada isegi pärast menetlust või toiminguid, milleks see anti, kui tuvastatakse, et see õigus anti valeandmete või ebaõigete dokumentide alusel. Õigus saada tasuta õigusabi võidakse tühistada ka juhul, kui abisaaja saab menetluse käigus või asjaomaste toimingute ajal või sellise menetluse või nende toimingute tulemusel rahalisi vahendeid, mis oleksid välistanud sellise õiguse andmise, kui need oleksid eksisteerinud tasuta õigusabi taotlemise päeval. Tasuta õigusabi saaja või määratud advokaat on kohustatud esimeest oma olukorra sellistest muutusest teavitama.

Esimehe otsusest tasuta õigusabi saamise õigus tühistada teatatakse viivitamata justiitsministrile (*Ministère de la Justice*). Tasuta õigusabina välja makstud summade tagasinõudmise eest vastutab varade registreerimise ja kaudsete maksude amet (*Administration de l'Enregistrement et des Domaines*).

16 Kas ma võin tasuta õigusabi andmisest keeldumise vaidlustada?

Taotleja võib esitada esimehe tasuta õigusabi andmisest keeldumise või tasuta õigusabi tühistamise otsuse peale vaide distsiplinaar- ja haldusnõukogule (*le Conseil disciplinaire et administratif*), kelle otsus on lõplik. Vaie tuleb saata distsiplinaar- ja haldusnõukogu esimehele tähtitud kirjaga 10 päeva jooksul pärast advokatuuri esimehe otsuse teatavakstegemist. Taotleja kuulab ära nõukogu või selle üks volitatud liige.

Kasulikud lingid:

[Luxembourg Advokatuur](#)

[Guichet.lu](#)

Viimati uuendatud: 06/08/2021

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega.

Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Õigusabi - Malta

1 Millised kulud on seotud kohtumenetlusega ja kes peab need tavaliselt kandma?

Menetluskulud on sätestatud seaduses. Mõned tasud tuleb maksta kohtumenetluse alguses ja teised kohtumenetluse lõppedes. Need on tavaliselt kindlaksmääratud tasud, mis hõlmavad ka kohtuteenuseid. Kohtuteenuste eest makstavad tasud on registreerimistasud, tunnistajate küsitamiseks neile kohtukutse saatmise kulud, muud kohtumenetlusega seotud kulud ja kohtuotsustest koopiate tegemise kulud. Juristide tasud on kindlaks määratud seadusega, välja arvatud mõned erandjuhud. Pooled võivad siiski kirjalikult kokku leppida teisiti.

Eelnimetatud tasud ei hõlma täiendavaid kohtulõive, mida kohus võib asja vaidlustamise korral määrata.

Kui kohus teeb otsuse, siis ta määrab ka poole, kellelt kulud välja mõistetakse. Üldjuhul mõistetakse kohtukulud välja kohtuvaidluse kaotanud poolelt, kuid olenevalt kohtuasjast võib kohus otsustada ka teisiti.

2 Mis täpselt on tasuta õigusabi?

Tasuta õigusabi on abi, mida antakse riigi kulul seda taotlenud isikule pärast seda, kui õigusabi asutuse ametnikud on hinnanud isiku majanduslikku seisundit ning õigusabi advokaat on hinnanud taotluse põhjendatust sõltuvalt kohtuasja liigist ning on tehtud otsus selle kohta, kas isikul on mõjuv põhjus algatada kohtumenetlus või ennast kaitsta või olla jätkuvalt menetluse pool, et tagada talle õiguskaitse kättesaadavus.

Seega antakse tasuta õigusabi väikese sissetulekuga isikutele, kes ei suuda esindaja ja kohtusse pöördumise eest tasuda. Tasuta õigusabi on tähtis, et tagada inimestele, kellel puuduvad rahalised vahendid, õiguskaitse kättesaadavus, võrdsus seaduse ees ning õigus advokaadi abile ja õiglasele kohtumenetlusele. Võrdsus on demokraatliku ühiskonna alustala.

Tasuta õigusabi antakse kõikides kriminaalasjades ja enamikus tsiviilasjades. Tsiivilasjades peab isik vastama tasuta õigusabi saamise tingimustele nii vahendite puudumise kui ka taotluse põhjendatuse hindamise alusel.

3 Kas mul on õigus tasuta õigusabile?

Tsiivilasjad. Isikutele antakse tasuta õigusabi alles pärast seda, kui vahendite puudumise ja taotluse põhjendatuse tingimused on täidetud.

Vahendite hindamine. Vahendeid käsitlevatele tingimustele vastamiseks ei tohi asjaomasel isikul viimase 12 kuu jooksul olnud olla mis tahes vara, sealhulgas vaba raha, puhasväärtusega rohkem kui 6988,12 eurot (või seadusega kehtestatud summa). Lisaks sellele ei tohi taotleja sissetulek viimase 12 kuu jooksul enne õigusabi taotlemist olnud olla suurem kui üle 18-aastaste isikute riiklik miinimumpalk.

Vahendite hindamisel ei võeta arvesse taotlejale ja tema pereliikmetele igapäevaselt vajalikke esemeid ega taotleja peamist elukohta või mis tahes vara (nii vallas- kui ka kinnisvara), mille suhtes on algatatud kohtumenetlus.

Põhjendatuse hindamine. Kui taotleja taotlus vastab põhjendatuse tingimustele, peab õigusabi advokaat pärast kohtuasja asjaolude hindamist otsustama, kas taotlejal on seaduslik õigus algatada kohtumenetlus või ennast kaitsta või olla kohtumenetluse pool, st kas taotlejal on *probabilis causa litigandi*. Iga juhtumit uuritakse selle põhjendatuse seisukohast. Taotluse põhjendatust hindab õigusabi advokaat. See hõlmab juhtumi, menetluse võimalike tulemuste ja kohtuasja võitmise väljavaate uurimist.

Isik, kellel on õigus saada tasuta õigusabi ning kellele kohus on määranud tsiivilasjades antava õigusabi pakkumiseks advokaadi ja õigusprokuristi, saab abi kuni menetluse lõppemiseni.

Kriminaalasjad. Tasuta õigusabi andmine ei sõltu vahendite olemasolust. Kriminaalasja lahendamisel lühimenetluses, mida arutab magistraadikohus kriminaalasjades (*Qorti tal-Magistrati bhala Qorti ta' Ġudikatura Kriminalis*), (määrab kohus advokaadi samal päeval tööle olevate advokaatide nimekirjast. Muudes kriminaalasjades peab süüdistatav teatama kohtule, et ta soovib tasuta õigusabi, ning tema taotlus registreeritakse kohtumenetluse toimikus. Kohus edastab taotluse koos süüdistatava andmetega õigusabi advokaadile, kes peab vastama, kas taotlus rahuldatakse, ning esitama advokaadi nime.

Apellatsioonkaebus kriminaalmenetluses. Kui soovite taotleda tasuta õigusabi pakkuva advokaadi abi seoses magistraadikohtu otsuse peale esitatud appellatsioonkaebusega, peate sellest viivitamata teatama õigusabi asutusele kas kohtuotsuse tegemise päeval või järgmisel päeval, et saaks korraldada taotluse edastamise õigusabi peaadvokaadile. Kasulik oleks kaasa võtta kohtuotsuse koopia.

Ülekuulatavad ja/või kinni peetud isikud. Kui politsei on Teid kutsunud ülekuulamisele või Teid on kinni peetud, on teil õigus rääkida tasuta õigusabi pakkuva advokaadiga, kes valitakse sellel päeval tööle olevate advokaatide nimekirjast. Tasuta õigusabi pakkuva advokaadi taotlemiseks peaksite pöörduma Teid üle kuulava või kinni pidanud politseiniku poole.

Soopõhise kuriteo või koduvägivalla ohvrid. Kui olete seaduses määratletud kuriteoohver, võite taotleda tasuta õigusabi pakkuva advokaadi abi.

Menetlus

Tsiivilmenetluses peab isik selleks, et leppida kokku kohtumine õigusabi peaadvokaadiga, esmalt esitama allpool nimetatud dokumendid (või vajaduse korral kõnealuse isiku puhul nõutavad dokumendid), mille alusel hinnatakse vahendite olemasolu ning tehakse kindlaks, kas isikul on õigus saada tasuta õigusabi: sotsiaalkindlustusameti väljastatud dokument, millel on näidatud rahasumma, mis isik on viimase 12 kuu jooksul saanud;

vorm FS3 / viimase 12 kuu palgalehed;

dokument (*konto väljavõtte*) kõikide viimase 12 kuu jooksul isiku nimel olnud pangakontode kohta;

tööameti väljastatud dokument isiku *tööstaaži* kohta;

isikutunnistus või pass;

kohtu poolt isikule väljastatud dokumendid, mis on vajalikud tasuta õigusabi taotlemiseks;

muud asjaomased dokumendid, näiteks:

kooselu lõpetamine: abielutunnistus ja laste sünnitõendid;

abielu tühistamine või abielulahutus: lahuslepingu koopia;

avalikku registrisse kantud andmete muutmine: isiku sünni-, surma- või abielutõend;

pärimisasjad: testamendi koopia jne.

Kohtumisel õigusabi asutuse ametnikuga tehakse vahendite hindamisega kindlaks, kas isikul on õigus saada tasuta õigusabi teenust. Kui isikul on see õigus, määratakse kohtumine õigusabi peaadvokaadiga, et arutada isiku probleemi ja/või asjaomast kohtuasja. Taotluse põhjendatuse hindamisele tuginedes teatab peaadvokaat asjaomasele isikule, kas tal on mõjuv põhjus algatada kohtumenetlus või ennast kaitsta.

Isikul on õigus saada tasuta õigusabi, kui on täidetud nii vahendite olemasolu kui ka taotluse põhjendatust käsitlevad tingimused. Kui isikul on õigus saada tasuta õigusabi, aidatakse tal täita seaduses ette nähtud õigusabi taotluse vorm ning ta peab vandega kinnitama vahendite puudumist ja taotluse põhjendatust.

Isikule, kellel ei ole ühe või mõlema hindamise tulemusel õigust saada tasuta õigusabi, saadetakse kiri, milles talle teatatakse tema taotluse rahuldamata jätmisest ja selle põhjustest.

4 Kas tasuta õigusabi antakse kõikide menetlusliikide korral?

Isikutele antakse tasuta õigusabi kõikides kriminaalasjades ja enamikus tsiviilasjades. Tsviilasjades peab isik tasuta õigusabi saamiseks vastama nii vahendite hindamise kui ka taotluse põhjendatuse tingimustele.

Registrisse paranduse tegemise või registrist kustutamise või sünni, abielu või surma registreerimise korral ei kohaldata aga vahendite puudumise tingimust. Vastavalt Malta seadustekogu 12. peatüki artiklile 926 ei ole äriseaduse kohaselt registreeritud äriühingutel õigus saada tasuta õigusabi.

5 Kas eriolukordade jaoks on olemas erikord?

Seaduse kohaselt võib pädev kohus kiireloomulistel juhtudel (nt kohtumääruse väljastamine) lubada õigusabi advokaadil esitada tasuta õigusabi taotleva isiku nimel teatavaid menetlusdokumente, millele järgneb vahendite olemasolu ja taotluse põhjendatuse hindamine.

Kui pädev kohus keeldub hiljem tasuta õigusabi andmisest, ei muutu õigusabi advokaadi esitatud menetlusdokumendid õigustühiseks, kuigi edaspidi abi andmine lõpetatakse ja kohus võib taotlejalt nõuda taotluse esialgselt rahuldamisest tekkinud kulude tasumist.

6 Kust saada tasuta õigusabi taotluse vorm?

Taotluse vormi võib täita Malta õigusabi ametis ja selles abistab Teid õigusabi asutuse ametnik. Taotleja peab vandega kinnitama taotluse sisu õigsust.

Tasuta õigusabi taotluse võib esitada ka tsiviilkohtule.

7 Millised dokumendid tuleb esitada koos tasuta õigusabi taotluse vormiga?

Tasuta õigusabi andmise menetluse algatamise taotlusele tuleb lisada dokumendid, mis on loetletud eespool vastuses 3. küsimusele pealkirja all „Menetlus“. Taotlusele lisatud dokumendid peavad olema seotud selle kohtumenetluse esemega, millega seoses isik taotluse esitab. Näiteks kui taotletakse abielu tühistamist, tuleb lisada abielutõendi koopia. Dokumendid, mida õigusabi advokaat vajab selleks, et teha kindlaks taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise põhjused, tuleb õigusabi advokaadi nõudmisel talle esitada.

8 Kuhu esitada tasuta õigusabi taotlus?

Peaksite pöörduma [Malta õigusabi ametite poole](#).

9 Kuidas ma saan teada, kas mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Tasuta õigusabi teenuse taotlejat teavitatakse ametlikult SMSi, telefoni, kirja või e-kirja teel sellest, kas tema taotlus rahuldati vastavalt taotleja vajadustele või jäeti rahuldamata. Taotlejale teatatakse advokaadi ja õigusprokuristi nimed ja mobiilinumbrid.

10 Kuidas peaksin toimima, kui mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Kui taotlejal on õigus saada tasuta õigusabi, teatatakse talle teda menetluses abistava advokaadi ja õigusprokuristi nimed. Taotleja peab võtma ühendust talle määratud advokaadiga, et leppida kokku kohtumine asja arutamiseks ja algatatud menetluse jälgimiseks.

11 Kes valib mulle advokaadi, kui mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Taotluse rahuldamise korral määratakse taotlejale advokaat ja õigusprokurist, kes on loetletud kohtu käsutuses olevas nimekirjas ja kelle järjekord on graafiku alusel kätte jõudnud. Kui taotleja soovib mõjuvatel põhjustel asendada advokaadi teise, graafikus järgmise advokaadiga, peab ta esitama kohtule taotluse. Tasuta õigusabi pakkuva advokaadi saab asendada ainult kohtu määrusega.

12 Kas tasuta õigusabi hõlmab kõiki menetluskulusid?

Kohtukulud kaetakse taotlejale antavast tasuta õigusabist. Seega on taotleja vabastatud lõivude tasumisest ning kulude katteks tagatise esitamisest. Kui taotleja hagi rahuldatakse, peab ta saadud summast või kohtuotsuse kohaselt toimunud vallas- või kinnisvara enampakkumisest saadud summast maksma advokaadi, õigusprokuristi, kuraatori, vahekohtunike ja ekspertide (kui neid kasutati) tasud, ilma et see kahjustaks tema õigust nõuda kulude hüvitamist kolmandalt isikult, kellelt võidakse need kulud välja mõista.

13 Kes kannab muud kulud, kui mul on õigus saada ainult piiratud õigusabi?

Maltal osalist tasuta õigusabi ei anta. See tähendab, et taotlejale kas antakse täielikku õigusabi või jäetakse tema õigusabi taotlus rahuldamata. Kui kohtukulud mõistetakse välja tasuta õigusabi saanud poolelt, ei saa tsiviilkohtu kantselei nõuda kohtuvaidluse võitnud poolelt kantseleile võlgnetavate tasude maksmist.

14 Kas tasuta õigusabi hõlmab ka apellatsioonkaebusi?

Kui taotlejal on õigus saada tasuta õigusabi, on tal õigus sellisele abile kõigil tasanditel, sealhulgas apellatsioonikohtus.

15 Kas tasuta õigusabi võidakse enne (või isegi tagasiulatuvalt pärast) menetluse lõppu tagasi võtta?

Kui kohtule on tõendatud, et taotleja oli tasuta õigusabi saamise ajal teadlik, et tal oli kapitali ja sissetulekut rohkem kui tasuta õigusabi taotluses nimetatud summa, või et taotleja oli kohtumenetluse jooksul teadlik, et tema sissetulek suurenes üle seaduses sätestatud summa, ja ta jättis sellest teatamata, võib kohus mõista taotleja süüdi kohtu suhtes lugupidamatuse väljendamises. Samuti võidakse taotleja suhtes algatada menetlus valevande andmise tõttu. Mõlemal juhul peab taotleja tasuma kõik menetluskulud, mida ta olesks pidanud tasuma siis, kui talle tasuta õigusabi ei oleks antud.

16 Kas ma võin tasuta õigusabi andmisest keeldumise vaidlustada?

Tasuta õigusabi taotluse rahuldamata jätmise otsust ei saa edasi kaevata. Kui aga õigusabi advokaadi aruanne on taotleja kahjuks, vaatab tsiviilkohus aruande läbi ja annab pooltele võimaluse esitada märkusi, enne kui ta otsustab, kas negatiivne aruanne heaks kiita või lükata see tagasi ja taotlus rahuldada. Viimati uuendatud: 05/07/2021

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Õigusabi - Austria

1 Millised kulud on seotud kohtumenetlusega ja kes peab need tavaliselt kandma?

Tsiviilkohtumenetluses tuleb tasuda kohtulõivud ning pooltel võib olla vaja kanda ka ekspertide, tõlkide ja tunnistajate tasud, poolte ja kohtu määratud usaldusisikute (*Kuratoren* – määratakse puuduvate või usaldusisikut vajavate poolte puhul) sõidukulud ning avalike teadaannete ja advokaadipoolse esindamisega seotud kulud. Alguses kannab kumbki pool oma kulud ise, kuid tsiviilkohtuvaidluse kaotanud pool on siiski kohustatud võitnud poolle kulud hüvitama.

2 Mis täpselt on tasuta õigusabi?

Menetluspool, kellel ei ole piisavalt rahalisi vahendeid, võib tsiviilkohtumenetluse algatamise ajal või selle menetluse kestel taotleda tasuta õigusabi (mida tuntakse Austria tsiviilkohtumenetluses *Verfahrenshilfe* nime all). Olenevalt taotlusest võidakse tasuta õigusabi anda kohtulõivudest ning muudes punktis 1 osutatud tasudest ja kuludest täielikult või osaliselt vabastamise ning tasuta advokaadi määramisena.

Advokaadi määramise korral katab tasuta õigusabi ka advokaadi poolt enne menetlust antud nõu.

3 Kas mul on õigus tasuta õigusabile?

Tasuta õigusabi antakse üksnes juhul, kui asjaomane pool ei ole oma sissetuleku, vara ja ülalpidamiskohustuste põhjal suuteline 1. küsimusele esitatud vastuses loetletud kulusid (või osa neist) kandma, ilma et see kahjustaks talle tagasihoidliku elatusasteme säilitamiseks vajalikku rahaliste vahendite hulka. Tasuta õigusabi ei anta, kui kavandatud kohtusse pöördumine või õiguste kaitsmine kohtus tundub ilmselgelt põhjendamatu või igasuguse eduväljavaateta.

4 Kas tasuta õigusabi antakse kõikide menetlusliikide korral?

Tasuta õigusabi antakse kõikides tsiviil- ja kaubandusasju käsitlevates kohtumenetlustes ning taotleja suhtes ei kohaldata kodakondsus- või elukohanõuet. Kui põhikohtuasja menetluses (*Titelverfahren*) antakse tasuta õigusabi, katab see ka täitemenetlust (*Vollstreckungsverfahren*). Poolel, kellele on antud teatavas kohtuvaidluses tasuta õigusabi mõnes teises ELi liikmesriigis, on õigus saada Austrias tasuta õigusabi ka selles vaidluses tehtud kohtuotsuse tunnustamise ja täitmise menetluses.

5 Kas eriolukordade jaoks on olemas erikord?

Ei, ent kui tasuta õigusabi taotlus esitatakse kiireloomulisel juhul (nt seoses õigusliku esindamisega esialgse õiguskaitse abinõude kohaldamisel), peab kohus otsuse tegema eriti kiiresti. Kui asja menetleva kohtu antav tasuta õigusabi seisneb advokaadi määramises, määrab pädev advokaatuur advokaadi taotleja esindajaks mõne päeva jooksul.

6 Kust saada tasuta õigusabi taotluse vorm?

Austrias saab asjakohase vormi (ZPForm 1) isiklikult kätte igast esimese astme kohtust (*Bezirksgericht*) või liidumaa kohtust (*Landesgericht*) või saab seda nimetatud kohtust kirjalikult taotleda. See on siiski kättesaadav ka veebiaadressil <https://portal.justiz.gv.at/at.gv.justiz.formulare/Justiz/Verfahrenshilfe.aspx> ja teatavates Austria konsulaatides. Vormi kasutamine on kohustuslik.

7 Millised dokumendid tuleb esitada koos tasuta õigusabi taotluse vormiga?

Tasuta õigusabi taotlusel (ZPForm 1) sisalduv varadeklaratsioon, mis koosneb varade (sissetulek ja vara, nt kinnisvara, pangakontode jääk, kindlustuslepingud jne) ja kohustuste (ülalpidamiskohustused jne) loetelust ning teabest üksikisiku ja tema elukorralduse kohta, tuleb täita täpselt. Võimaluse korral tuleks lisada ka asjakohased dokumendid. Ebaõige või mittetäieliku teabe esitamist varadeklaratsioonil saab karistada rahatrahviga ning sellega võib kaasneda tsiviilvastutus tekitatud kahju eest ja pettuse eest süüdistuse esitamine.

8 Kuhu esitada tasuta õigusabi taotlus?

Tasuta õigusabi taotlus (ZPForm 1) tuleb esitada kirjalikult või suuliselt asja menetlevale esimese astme kohtule, kes otsustab, kas tasuta õigusabi antakse või keeldutakse seda andmast. Ent pool võib tasuta õigusabi taotluse suuliselt esitada ka oma Austria elukoha järgsele esimese astme kohtule, isegi kui see kohus ei ole pädev vaidlust lahendama, tingimusel et pool ei ela asja menetleva kohtu tööpiirkonnas. Sel juhul edastatakse taotlus pädevale kohtule.

9 Kuidas ma saan teada, kas mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Tasuta õigusabi taotluse kohta teeb otsuse kohus. See otsus saadetakse taotlejale.

10 Kuidas peaksin toimima, kui mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Kui kohus on otsustanud, et tasuta õigusabi hõlmab advokaadi määramist ja advokaadi isik on juba kindel (vt vastus 11. küsimusele), on kõige mõistlikum selle isikuga ühendust võtta.

Üldiselt on soovitatav küsida enne kohtumenetluse algatamist õigusnõu esindusõigusega õigusvaldkonna töötajalt (advokaat või notar).

Kui aga pool ei esinda advokaat (ja seadus ei nõua advokaadi kasutamist), võib pool ise asja algatada ning esitada kõik väljaspool kohtuistungit vajalikud taotlused, avaldused ja teated suuliselt esimese astme kohtus, kes on pädev asjaomast asja menetlema, või oma elukohajärgses esimese astme kohtus.

11 Kes valib mulle advokaadi, kui mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Kui kohus on otsustanud, et tasuta õigusabi hõlmab advokaadi määramist, valib kohalik advokaatuur advokaadi oma liikmete seast tähestikulises järjekorras. Taotleja võib siiski välja pakkuda konkreetse advokaadi. Kuigi ettepanek ei ole kohalikule advokaatuurile siduv, võetakse põhjendatud ettepanek üldiselt vastu (nt kui advokaat nõustub ja on juba juhtumiga kursis).

12 Kas tasuta õigusabi hõlmab kõiki menetluskulusid?

Kohus võib oma äranägemise järgi anda täielikult tasuta õigusabi või vabastada taotleja olenevalt tema majanduslikust seisundist ja eeldatavaid kulusid arvestades üksnes teatavatest tasudest. Tasuta õigusabi võib hõlmata järgmist:

ajutine vabastamine kohtulõivude, tunnistaja- ja eksperditasude, vajalike avalike teadaannete kulude, usaldusisiku kulude ning usaldusisiku või advokaadi rahaliste kulutuste tasumisest; vabastamine vastaspoole kulude katmiseks ettenähtud deposiidi maksimisest;

esindamine kohtusekretäri või vajaduse korral advokaadi poolt;

poolte poolt ärakuulamiseks või asja menetlevas kohtus asjaolude selgitamiseks kantud vajalike sõidukulude hüvitamine.

Kui aga kohus teeb otsuse Teie kahjuks, peate hüvitama kohtuvaidluse võitnud poolle menetluskulud.

13 Kes kannab muud kulud, kui mul on õigus saada ainult piiratud õigusabi?

Kui Teil tekib muid vajalikke kulusid, mida kohtu otsuse kohaselt antud tasuta õigusabi ei kata, peate need vähemalt esialgu ise tasuma. Lõpuks peab aga tsiviilkohtuvaidluse kaotanud pool hüvitama vastaspoole kulud proportsionaalselt kaotuse ulatusega (nt kui hageja hagi rahuldatakse kahe kolmandiku osas ja jäetakse ühe kolmandiku osas rahuldamata, kannab kostja üldjuhul enda kulud ja hüvitab kolmandiku hageja kantud vajalikest kuludest).

14 Kas tasuta õigusabi hõlmab ka apellatsioonkaebusi?

Tasuta õigusabi hõlmab kõiki menetluse etappe kuni vaidluse lõpuni (ja täitemenetlust, mis võidakse seejärel algatada). See hõlmab seega ka võimalikku apellatsioonkaebust (või apellatsioonimenetlust).

15 Kas tasuta õigusabi võidakse enne (või isegi tagasiulatuvalt pärast) menetluse lõppu tagasi võtta?

Kohus peab tunnistama tasuta õigusabi aegunuks, kui ilmneb, et tingimused, mille põhjal tasuta õigusabi alguses anti, ei ole enam täidetud (kui pool eeldatavasti muutub või kui edasine kohtusse pöördumine või õiguste kaitsmine tundub olevat ilmselgelt põhjendamatu või ilma igasuguse eduväljavaateta), või tasuta õigusabi tühistama, kui on võimalik tõendada, et õigusabi andmise tingimused ei olnud selle andmise ajal täidetud. Viimasel juhul peab pool saadud summad tagastama ja maksma talle määratud advokaadile tasu advokaadi kehtestatud tasumäära alusel.

Pool, kes saab kolme aasta jooksul pärast menetluse lõppemist piisavalt rahalisi vahendeid, on kohustatud tasuta õigusabi tagasi maksuma, kui ta on suuteline seda tegema, ilma et see kahjustaks talle tagasihoidliku elatusaseme säilitamiseks vajalike rahaliste vahendite hulka. Poole majandusliku seisundi hindamiseks palub kohus tal esitada ajakohase varadeklaratsiooni (üldjuhul esitades dokumendi ZPForm 1 teataval ajal pärast menetluse lõppemist). Kui varadeklaratsiooni koos vajalike dokumentidega ei esitata kohtule õigel ajal, võidakse tasuta õigusabi tühistada ja asjaomased summad tuleb tagasi maksta.

16 Kas ma võin tasuta õigusabi andmisest keeldumise vaidlustada?

Tasuta õigusabi andmisest keeldumise otsuse peale saab esitada kaebuse teise astme kohtule, kes teeb lõpliku otsuse. Täiendav edasikaebamine Austria kõrgeimasse üldkohtusse (*Oberster Gerichtshof*) ei ole võimalik.

Viimati uuendatud: 04/08/2021

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega.

Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Õigusabi - Portugal

1 Millised kulud on seotud kohtumenetlusega ja kes peab need tavaliselt kandma?

Portugali tsiviilkohtumenetluse seadustiku (*Código de Processo Civil*) artikli 529 kohaselt on menetluskulud järgmised:

- i. kohtulõivud (*taxa de justiça*);
- ii. kohtuasjaga seotud kulud (*encargos*);
- iii. poolte kulud (*custas de parte*).

Seega:

i. Kohtulõivud tuleb tasuda algatatava kohtumenetluse mõlemal poolel. Kohtukulud arvutatakse vastavalt hagi väärtusele või keerukusele kooskõlas Portugali kohtukulusid käsitleva määruse (*Regulamento das Custas Processuais*) ja sellele lisatud tabelitega. Kohtulõivud on väljendatud kohtukulusid käsitleva määruse artiklis 5 sätestatud arvestusühikutes (*unidades de conta – UC*). Kuni 2021. aasta lõpuni oli 1 (ühe) arvestusühiku väärtus 102 eurot. See summa võib aja jooksul muutuda.

ii. Kohtuasjaga seotud kulud on kulud, mida kantakse kohtumenetluse käigus (nt ekspertide tasu, tõlketeenused jne), kui pooled neid teenuseid taotlevad või kohtunik annab sellise korralduse; vt kohtukulusid käsitleva määruse artikkel 16.

iii. Poolte kulud on kulud, mis kumbki pool kannab seoses kohtuasjaga ning mis vastavalt kohtukulusid käsitleva määruse artiklile 26 hüvitatakse, kui vastaspool kohtuasja kaotab (nt advokaadi tasu, kohtu määratud täiteametnike kulud jne).

Kasulikud lingid:

[🔗 Kohtukulusid käsitlev määrus \(portugali keeles\)](#)

[🔗 Tsiviilkohtumenetluse seadustik \(portugali keeles\)](#)

2 Mis täpselt on tasuta õigusabi?

Õigusemõistmise kättesaadavus ja juurdepääs kohtutele on sätestatud 29. juuli 2004. aasta seaduses 34/2004.

Seaduse 34/2004 artikli 6 kohaselt tagatakse õiguskaitse kahes vormis:

- i. õigusnõustamine;
- ii. tasuta õigusabi.

Seega:

i. Seaduse 34/2004 artiklite 14 ja 15 kohaselt tähendab õigusnõustamine konkreetsete küsimuste või juhtumite suhtes kohaldatava õiguse tehnilist selgitamist ning seda teavet võivad anda advokaadid.

ii. Seaduse 34/2004 artikli 16 kohaselt antakse tasuta õigusabi järgmisel kujul:

vabastus kohtulõivude ja muude kohtuasjaga seotud kulude tasumisest;

õigusnõustaja (nt advokaadi või nõuniku) määramine ja tema tasu ning muude kulude (nt reisikulud) maksmine;

kohtu määratud õigusnõustaja (nt advokaat kriminaalmenetluses) tasude maksmine;

kohtukulude ja muude kohtuasjaga seotud kulude tasumine osamaksetena;

õigusnõustaja määramine ja asjaomaste tasude ja kulude tasumine osamaksetena;

kohtu määratud õigusnõustaja tasude ja kulude tasumine osamaksetena;

kohtu poolt täiteametniku määramine ja asjaomaste tasude (nt kohtukutsete kättetoimetamise, vara arestimiseks vajalike meetmete ja muude täitemenetluste eest) maksmine.

Kasulikud lingid:

[🔗 29. juuli 2004. aasta seadus 34/2004, mis käsitleb õigusemõistmise kättesaadavust ja juurdepääsu kohtutele \(portugali keeles\)](#)

3 Kas mul on õigus tasuta õigusabile?

Seaduse 34/2004 artikli 7 kohaselt on õigus õiguskaitsele järgmistel isikutel, tingimusel et nad tõendavad, et on rahalistes raskustes:

Portugali kodanikud;

Euroopa Liidu kodanikud;

välismaalased ja kodakondsuseta isikud, kellel on kehtiv Euroopa Liidu liikmesriigi elamisluba;

välismaalased, kellel puudub kehtiv Euroopa Liidu liikmesriigi elamisluba, juhul kui Portugali kodanikele antaks samas olukorras nende liikmesriikide õigusnormide kohaselt elamisluba;

mittetulundusorganisatsioonidel on õigus õiguskaitsele ainult õigusabi vormis.

NB! Tulundusühingutel ja piiratud vastutusega äriühingutel puudub õigus õiguskaitsele.

4 Kas tasuta õigusabi antakse kõikide menetlusliikide korral?

Vastavalt seaduse 34/2004 artiklile 17 ja ministri rakendusmääruse 46/2015 artiklile 7 kohaldatakse tasuta õigusabi korda alljärgneva suhtes:

kõik kohtud olenemata kohtuasja liigist;

rahukohtunikud;

alternatiivsed vaidluste lahendamise süsteemid, näiteks riiklik lepitus (*mediação pública*), nt pere- ja töölepitus;

registriasutuste asjad;

inventuurid, millega tegelevad notaribürood;

rikkumisi käsitlevad asjad.

Kasulikud lingid:

[🔗 Riiklik perelepitussüsteem \(portugali keeles\)](#)

[📄 Riiklik töölepitussüsteem \(portugali keeles\)](#)

[📄 Ministri 23. veebruari 2015. aasta rakendusmäärus 46/2015 \(portugali keeles\)](#)

5 Kas eriolukordade jaoks on olemas erikord?

Kui kiireloomulistes asjades ei ole taotletud tasuta õigusabi kohta kohtulõivude ja muude kohtuasjaga seotud kulude tasumise tähtjaks lõplikku otsust tehtud, peab taotleja esitama dokumendid, mis tõendavad, et ta on taotlenud tasuta õigusabi, ning seejärel tegutsema järgmiselt (vt seaduse 34/2004 artikli 29 lõige 5).

Kui päeva sotsiaalkindlustusamet otsus ei ole veel teada, pikendatakse asjaomase makse tasumise tähtaega, kuni taotlejale on otsusest teatatud.

Kui sotsiaalkindlustusamet otsuse anda õigusabi osamaksetena tasumise vormis, tuleb esimene osamakse tasuda 10 päeva jooksul pärast otsusest taotlejale teatamise kuupäeva, ilma et see piiraks makstud raha hilisemat tagastamist, juhul kui otsus tühistatakse.

Kui sotsiaalkindlustusamet otsuse anda õigusabi osamaksetena tasumise vormis, tuleb makse teha 10 päeva jooksul pärast otsusest taotlejale teatamise kuupäeva, ilma et see piiraks makstud raha hilisemat tagastamist, juhul kui otsus tühistatakse.

Kui õiguskaitse (õigusnõustamise või õigusabi) taotluse kohta ei ole otsust 30 päeva jooksul tehtud, loetakse taotlus vaikimisi rahuldatuks ja huvitatud pool võib tugineda vaikimisi nõusolekule kohtus või Portugali advokatuuris sõltuvalt taotletud õiguskaitse vormist; vt seaduse 34/2004 artikkel 25.

6 Kust saada tasuta õigusabi taotluse vorm?

Õigusnõustamise või muus õigusabi vormis õiguskaitse taotlemise vormid (sh teises liikmesriigis õigusabi taotlemise vormi) saab alla laadida Portugali sotsiaalkindlustusameti veebisaidilt [📄 siin \(portugali keeles\)](#).

7 Millised dokumendid tuleb esitada koos tasuta õigusabi taotluse vormiga?

Taotlusele lisatavate dokumentide loetelu on avaldatud juhises „Õiguskaitse praktiline juhis“ (*Guia Prático Protecção Jurídica*), mille on välja andnud Portugali sotsiaalkindlustusamet (*Instituto da Segurança Social, I.P.*); juhis on avaldatud ameti veebisaidi lehel „Praktilised juhised“ (*Guias Práticos*) ning sellega saab tutvuda järgmiste linkide kaudu:

[📄 Portugali sotsiaalkindlustusameti veebisait](#)

[📄 Õiguskaitse praktiline juhis \(portugali keeles\)](#)

8 Kuhu esitada tasuta õigusabi taotlus?

Taotluse ja lisatud dokumendid võib esitada isiklikult või saata posti, faksi või e-posti teel sotsiaalkindlustusameti osakonnale, kes suhtleb vahetult üldsusega. Kõikide piirkondade kesksete sotsiaalkindlustusametite loetelu ja nende aadressid, faksinumbrid ja e-posti aadressid on avaldatud [📄 siin \(portugali keeles\)](#).

9 Kuidas ma saan teada, kas mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Tasuta õigusabi andmise otsuses tuleb täpsustada, millises vormis õigusabi antakse, ning otsuse teeb taotleja elu- või asukoha järgse sotsiaalkindlustusameti juht. Kui taotleja ei ole Portugali elanik, teeb otsuse selle sotsiaalkindlustusameti juht, millele taotlus esitati; vt seaduse 34/2004 artiklid 20 ja 29.

Seaduse 34/2004 artikli 26 kohaselt tuleb taotlejale teatada tasuta õigusabi taotluse rahuldamise otsusest. Üldjuhul saadetakse teade aadressile, mille taotleja märkis vormile oma suhtlusaadressina.

10 Kuidas peaksin toimima, kui mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Kui taotlejale määratakse õigusnõustaja, teatatakse talle õigusnõustaja büroo aadress. Teda teavitatakse ka sellest, et taotleja on kohustatud tegema õigusnõustajaga täielikult koostööd ning kui koostööd ei tehta, siis tasuta õigusabi andmine lõpetatakse.

Selleks et kohtu määrus kohtulõivudest või kohtuasjaga seotud kuludest täielikult või osaliselt vabastamise vormis antava õigusabi kohta jõustuks, peab taotleja esitama kohtulõivude tasumiseks antud tähtaja jooksul õigusabi andmist tõendava dokumendi.

11 Kes valib mulle advokaadi, kui mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Õigusnõustaja määrab Portugali advokatuur, kes seejärel teavitab taotlejat kooskõlas seaduse 34/2004 artiklitega 30 ja 31.

12 Kas tasuta õigusabi hõlmab kõiki menetluskulusid?

Tasuta õigusabi hõlmab seaduse 34/2004 artiklis 16 loetletud järgmisi kulusid:

kohtulõivud ja muud kohtuasjaga seotud kulud;

õigusnõustaja tasud;

kohtu määratud õigusnõustaja tasud;

kohtulõivude ja muude kohtuasjaga seotud kulude tasumine osamaksetena;

õigusnõustaja tasude tasumine osamaksetena;

kohtu määratud õigusnõustaja tasude tasumine osamaksetena;

kohtu määratud täitevametniku kulud;

kulud, mis tulenevad asjaolust, et tegemist on piiriülese menetlusega, kui taotleja elab teises liikmesriigis.

13 Kes kannab muud kulud, kui mul on õigus saada ainult piiratud õigusabi?

Seaduse 34/2004 artikli 29 lõigete 4 ja 5 kohaselt tasub kõik ülejäänud kulud taotleja. See ei piira võimalust, et kui taotleja võidab kohtuasja, hüvitatakse taotlejale poolte kulud vastavalt kohtukuludid käsitleva määruse artiklile 26.

14 Kas tasuta õigusabi hõlmab ka apellatsioonkaebusi?

Jah, tasuta õigusabi antakse ka apellatsioonkaebuse korral ja see hõlmab kõiki järgnevaid menetlusi, mis on seotud kohtuasjaga, mille jaoks tasuta õigusabi anti. Õigusabi kohaldatakse ka põhikohtuasjale, kui seda antakse põhikohtuasjaga seotud menetlustes. Õigusabi antakse ka täitemenetluste korral, mis tulenevad sellises menetluses tehtud kohtuotsustest, mille jaoks õigusabi anti; vt seaduse 34/2004 artikkel 18.

15 Kas tasuta õigusabi võidakse enne (või isegi tagasiulatuvalt pärast) menetluse lõppu tagasi võtta?

Jah, tasuta õigusabi võib enne menetluse lõppu seaduse 34/2004 artiklis 10 sätestatud juhtudel täielikult või osaliselt tühistada. See kehtib ka juhul, kui taotleja või tema pereliikmed saavad hiljem piisavalt rahalisi vahendeid. Sellisel juhul on taotleja kohustatud teatama, et ta ei vaja õiguskaitset kas üldse või osaliselt; vastasel juhul võidakse talle määrata karistus.

16 Kas ma võin tasuta õigusabi andmisest keeldumise vaidlustada?

Kui sotsiaalkindlustusamet otsustab jätta taotluse täielikult või osaliselt rahuldamata, peab ta sellest taotlejale kirjalikult teatama ja andma taotlejale 10 päeva vastamiseks. Taotleja võib oma vastuses esitada puuduvad dokumendid või dokumendid, mis kinnitavad tema väiteid. Kui taotleja 10 tööpäeva jooksul ei vasta, muutub otsus lõplikuks, ilma et sellest taotlejale täiendavalt kirjalikult teatataks; vt seaduse 34/2004 artikkel 37, mis viitab Portugali haldusmenetluse seadustikule (*Código do Procedimento Administrativo*).

Taotleja võib sotsiaalkindlustusameti otsuse edasi kaevata kohtusse. Sellisel juhul peab taotleja esitama otsuse teinud sotsiaalkindlustusametile 15 päeva jooksul kirjaliku vaide. Sotsiaalkindlustusamet võib otsuse tühistada. Kui otsust ei tühistata, peab sotsiaalkindlustusamet andma asja kohtusse; vt seaduse 34/2004 artiklid 26–28.

Viimati uuendatud: 06/08/2021

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Õigusabi - Rumeenia

1 Millised kulud on seotud kohtumenetlusega ja kes peab need tavaliselt kandma?

Riiklikku õigusabi võidakse anda järgmises vormis:

määratud või valitud advokaadi tasu maksmine esindamise, õigusabi andmise või vajaduse korral kaitsmise eest, et tagada õiguse või õigustatud huvi teostamine või kaitsmise või vältida vaidlust (edaspidi „advokaadi abi“);

kohtu või õigusasutuse loal menetluse jooksul kasutatud eksperdi, tõlkija või tõlgi tasu maksmine, kui need kulud peab seaduse kohaselt kandma riiklikku õigusabi taotlev isik;

kohtutäituri tasu maksmine;

vabastus seaduses sätestatud kohtukulude, sealhulgas täitmise etapis tasumisele kuuluvate kulude tasumisest, nende vähendamine, maksegraafiku muutmine või tasumise tähtaja pikendamine.

ELi liikmesriikide kodanikele või muudele liikmesriigi territooriumil alalist elukohta või harilikku viibimiskohta omavatele isikutele antav riiklik õigusabi võib hõlmata ka järgmist:

nende dokumentide tõlkimise kulud, mille abisaaja on esitanud kohtu või õigusasutuse nõudmisel kohtuasja lahendamise eesmärgil; seotud taotlused ja esitatud või vastu võetud dokumendid on vabastatud legaliseerimisest või muust samalaadsest formaalsusest;

tõlgi teenused kohtumenetluses / õigusasutuse menetluses;

reisikulud seoses õigusabi saaja või muu isiku reisimisega Rumeeniasse kohtu või õigusasutuse nõudmisel või juhul, kui seaduse kohaselt on nende isikute kohalolek kohustuslik.

Küsimusele 3 antud vastuses nimetatud tingimustele vastaval isikul on ka õigus vahendajale makstud tasu hüvitamisele, kui ta esitab tõendid, et ta osales enne kohtumenetluse algatamist vahendusmenetluses vaidluse lahendamiseks, või kui ta taotleb vahendamist pärast menetluse algatamist, kuid enne esimese istungi toimumist.

Riiklikku õigusabi võidakse anda eraldi või kumulatiivselt mis tahes eespool nimetatud vormis. Sellise riikliku õigusabi väärtus, mida osutab eraldi või kumulatiivselt advokaat, ekspert, tõlkija, tõlk või kohtutäitur mis tahes vormis, ei tohi ületada ühe aasta jooksul summat, mis võrdub õigusabi taotluse esitamise aastaks kehtestatud riikliku minimaalse brutopalgaga kümnekordse väärtusega.

(Valitsuse erakorralise määruse nr 51/2008 (mis käsitleb riiklikku tasuta õigusabi tsiviilasjades ning mis on heaks kiidetud seadusega nr 193/2008 (muudetud ja täiendatud)) artiklid 1 ja 20)

2 Mis täpselt on tasuta õigusabi?

Riiklik õigusabi on riigi antav abi, mille eesmärk on kindlustada õigus õiglasele kohtulikule arutamisele ja õiguskaitse võrdne kättesaadavus, et tagada teatavate õiguste või õigustatud huvide kohtulik kaitsmine, sealhulgas kohtuotsuste ja muude täitedokumentide täitmine.

(Valitsuse erakorralise määruse nr 51/2008 (mis käsitleb riiklikku tasuta õigusabi tsiviilasjades ning mis on heaks kiidetud seadusega nr 193/2008 (muudetud ja täiendatud)) artikkel 1)

3 Kas mul on õigus tasuta õigusabile?

Riiklikku õigusabi võib taotleda iga füüsiline isik, kellel ei ole võimalik katta teatava kohtumenetluse kulusid või kohtus oma õiguse või õigustatud huvi kaitsmiseks kasutatud õigusnõustamise kulusid, ilma et see raskendaks tema või ta pereliikmete ülalpidamist.

Pereliikmeteks loetakse järgmised isikud: abikaasa, kuni 18-aastased (k.a) lapsed ja muud otsejoones alanejad sugulased, kes sõltuvad rahaliselt taotlejast, ning 18–26-aastased lapsed ja otsejoones alanejad sugulased, kui nad jätkavad õpinguid ja sõltuvad rahaliselt taotlejast. Pereliikmeks loetakse ka taotlejaga samas elukohas või alalise viibimiskohas elav või samasse leibkonda kuuluv isik, tema kuni 18-aastased (k.a) lapsed ja muud otsejoones alanejad sugulased, kes sõltuvad rahaliselt taotlejast, ning 18–26-aastased lapsed ja otsejoones alanejad sugulased, kui nad jätkavad õpinguid ja sõltuvad rahaliselt taotlejast.

Riiklikku õigusabi on õigus saada ka isikutel, kelle keskmine netosissetulek pereliikme kohta kuus oli taotluse esitamisele eelnenud kahe kuu jooksul alla 300 Rumeenia leu. Sellisel juhul tasub riikliku õigusabi summad täielikult riik. Kui keskmine netosissetulek pereliikme kohta kuus oli taotluse esitamisele eelnenud kahe kuu jooksul alla 600 Rumeenia leu, tasub riik 50% riikliku õigusabi maksumusest. Sissetuleku piirmäärasid ja riikliku õigusabi ülempiiri võidakse valitsuse otsusega muuta.

Riiklikku õigusabi võidakse anda vastavalt taotleja vajadustele ka muudel juhtudel, kui tegelikud või hinnangulised kohtukulud võivad piirata taotleja tegelikku juurdepääsu õiguskaitsele; sealhulgas võidakse seda anda taotleja alalise elukoha või hariliku viibimiskoha liikmesriigi ja Rumeenia vahelise elamiskulude erinevuse hüvitamiseks.

Sissetuleku kindlaksmääramisel võetakse arvesse korrapärasest sissetulekust, nagu palk, toetused, tasud, elurendis, üür, kasum kutsetegevusest või füüsilisest isikust ettevõtja tegevusest jne, ning korrapäraselt makstavaid summasid, nagu üür ja elatis.

Riiklikku õigusabi antakse taotleja rahalisest olukorrast sõltumata, kui erinormidega on kaitsemeetmena ette nähtud õigus õigusabile või tasuta õigusabile, võttes arvesse konkreetseid asjaolusid, näiteks vähemuste hulka kuulumist, puuet, teatavat staatust vms. Sellisel juhul antakse riiklikku õigusabi sissetuleku kriteeriumi kohaldamata, kuid ainult sellistest konkreetsetest asjaoludest tulenevate või nendega seotud õiguste või õigustatud huvide kaitsmiseks või tunnustamiseks, mis seaduse kohaselt õigustavad õigust õigusabile või tasuta õigusabile.

Õigus riiklikule õigusabile lõppeb, kui pool sureb või tema rahaline olukord paraneb sellisel määral, et ta suudab kohtukulusid kanda.

(Valitsuse erakorralise määruse nr 51/2008 (mis käsitleb riiklikku tasuta õigusabi tsiviilasjades ning mis on heaks kiidetud seadusega nr 193/2008 (muudetud ja täiendatud)) artiklid 4, 5, 8, 81, 9, 10, 101, 2, 21 ja 50)

4 Kas tasuta õigusabi antakse kõikide menetlusliikide korral?

Kõnealuse valitsuse erakorralise määrusega ette nähtud riiklikku õigusabi antakse tsiviil-, kaubandus-, haldus-, tööõiguse ja sotsiaalkindlustuse asjades ning ka teistes asjades, välja arvatud kriminaalasjad.

(Valitsuse erakorralise määruse nr 51/2008 (mis käsitleb riiklikku tasuta õigusabi tsiviilasjades ning mis on heaks kiidetud seadusega nr 193/2008 (muudetud ja täiendatud)) artikkel 3)

5 Kas eriolukordade jaoks on olemas erikord?

Õigusabiga seoses puudub kiireloomuliste asjade jaoks erimenetlus.

6 Kust saada tasuta õigusabi taotluse vorm?

Kooskõlas käesoleva peatükiga esitatavad riikliku õigusabi taotlused esitatakse lisas sätestatud taotlusvormil, mis moodustab erakorralise määruse lahutamatu osa (*valitsuse erakorralise määruse nr 51/2008 (mis käsitleb riiklikku tasuta õigusabi tsiviilasjades ning mis on heaks kiidetud seadusega nr 193 /2008 (muudetud ja täiendatud)) artikkel 49*).

VORM

õigusabi taotlemiseks teises Euroopa Liidu liikmesriigis

Juhised

1. Enne taotlusvormi täitmist tutvuge hoolikalt juhistega.
2. Taotlust täitev isik peab esitama kogu vormil nõutava teabe.
3. Ebatäpne, ebapiisav või mittetäielik teave võib aeglustada taotluse läbivaatamist.
4. Taotluses vale või mittetäieliku teabe esitamisel on õiguslikud tagajärjed ning õigusabi taotlus võidakse jätta rahuldamata; samuti võidakse teid võtta kriminaalvastutusele.
5. Lisage tõendavad dokumendid.
6. Pange tähele, et taotlus ei mõjuta kohtumenetluse algatamise tähtaega.
7. Varustage taotlus kuupäevaga ja allkirjastage see.

A1. Taotleja isikuandmed

Perekonna- ja eesnimi

Sünniaeg- ja koht

Isikukood

Aadress (elu- või asukoht)

.....

Telefon/Faks/E-post

A2. Vajaduse korral õigusesindaja (lapsevanem, eestkostja, hooldaja jne) isikuandmed, (täidetakse, kui taotlejal on õigusesindaja)

Perekonna- ja eesnimi

Sünniaeg- ja koht

Isikukood

Aadress

Telefon/Faks/E-post

A3. Vajaduse korral taotleja advokaadi isikuandmed, (täidetakse, kui taotlejal on juba advokaat)

Perekonna- ja eesnimi

Aadress

Telefon/Faks/E-post

B. Kohtuvaidluse andmed, millega seoses õigusabi taotletakse

Lisage kõikide tõendavate dokumentide koopiad.

B1. Vaidluse laad (abielulahutus, töövaidlus jne)

B2. Vaidluse väärtus, kui seda saab rahas väljendada, ning vääring, milles vaidluse väärtust väljendatakse

B3. Olukorra kirjeldus, mille hüvitamiseks õigusabi taotletakse (sh pädev kohus, kohtuistungite kuupäev, tõendid jne)

C. Kohtumenetluse andmed

Lisage kõikide tõendavate dokumentide koopiad.

C1. Teie praegune või tulevane staatus menetluses (hageja või kostja)

Kirjeldage uurimiseks esitatud nõude eset

.....

Vastaspolele nimi ja kontaktandmed

.....

C2. Vajaduse korral taotluse kiirkorras läbivaatamise taotlemise põhjused

C3. Loetlege kulud, mida taotlus hõlmab (neid kontrollitakse):

-
 a) advokaadi abi;

-
 b) eksperdi tasu;

-
 c) menetluse jooksul kasutatava tõlkija või tõlgi tasu;

-
 d) kohtutäituri tasu;

-
 d) vabastus seaduses sätestatud kohtukulude ja/või kautsjoni, sealhulgas täitmise etapis tasumisele kuuluvate kulude tasumisest, nende kulude ja kautsjoni vähendamine, maksegraafiku muutmine või tasumise tähtaja pikendamine.

C4. Kas riiklikku õigusabi taotletakse järgmisel eesmärgil:

-
 advokaadi abi kohtuvälises menetluses;

-
 advokaadi abi enne kohtumenetluse algatamist;

-
 advokaadi abi (konsultatsioon ja/või esindamine) käimasolevas kohtumenetluses. Sellisel juhul esitage järgmine teave:

- registreerimisnumber;

- kohtuistungite kuupäevad;

- kohtu nimi;

- kohtu aadress;

-

advokaadi abi kohtuotsuse vastu apellatsioonkaebuse esitamisel. Sellisel juhul esitage järgmine teave:

- kohtu nimi;
- kohtuotsuse kuupäev;
- abi taotlemise põhjus;
- kohtuotsuse peale esitatud apellatsioonkaebus;

advokaadi abi täitemenetluses. Sellisel juhul esitage järgmine teave:

- kohtu nimi;
- määruse kuupäev või muu täitedokumendi väljastamise kuupäev.

C6. Märkige, kas Teil on kindlustus või muud õigused või vahendid, millest võidakse kohtukulud täielikult või osaliselt katta.

Kui jah, esitage andmed:

.....
.....

D. Perekond

Mitu inimest elab teie leibkonnas? [_____]

Täpsustage, milline on Teie suhe nendega

Perekonna-	Suhe	Isiku	Kas isik	Kas taotleja
ja eesnimi	taotlejaga	sünnikuupäev	on taotlejast	on sellest
		(alaealiste	rahaliselt	isikust rahaliselt
		puhul)	sõltuv?	sõltuv?

|_____||_____||_____||_____||_____||

|||_|_|
|||_|_|

|_____||_____||_____||_____||_____||

|||_|_|
|||_|_|

|_____||_____||_____||_____||_____||

Kas on Teist rahaliselt sõltuvaid isikuid, kes ei ela Teiega koos?

| Perekonna- ja eesnimi | Suhe taotlejaga | Sünnikuupäev |
| | | (alaealiste puhul) |

|_____||_____||_____||

|||

|_____||_____||_____||

|||

|_____||_____||_____||

|||

|_____||_____||_____||

Kas olete rahaliselt sõltuv isikust, kes ei ela Teiega koos?

| Perekonna- ja eesnimi | Suhe taotlejaga |

|_____||_____||

|||

|_____||_____||

|||

|_____||_____||

|||

|_____||_____||

E. Finantsteave

Esitage kogu teave enda ja oma elukaaslase või abikaasa kohta, kõikide Teist rahaliselt sõltuvate isikute kohta ja vajaduse korral kõikide isikute kohta, kellest Teie olete rahaliselt sõltuv.

Kui saate isikult, kellest olete rahaliselt sõltuv ja kes ei ela Teiega koos, lisaks elatisele muid rahalisi makseid, märkige need jaos E.1 „Muu sissetulek“.

Kui annate rahalist abi isikule, kes ei ole Teist rahaliselt sõltuv ega ela koos Teiega, märkige see jaos E.3 „Muud kulud“.

Lisage eespool kirjeldatud olukordi tõendavad dokumendid.

Kui tabelis esitatud summad on väljendatud muus vääringus kui Rumeenia leu, täpsustage vääring.

|E.1. Kuusissetuleku |I. Taotleja | II. Abikaasa või |III. Ülal- |IV. Taotlejat |

|andmed | |elukaaslane |peetavad |toetavad |

||| | isikud |

||| |

|_____||_____||_____||_____||_____||

|Palk, ||| |

|toetused: ||| |

|_____||_____||_____||_____||_____||

|Tulu äritegevusest: ||| |

|_____||_____||_____||_____||_____||

Pensionid: | | | |

| | | | |

Sissetulek: | | | |

| | | | |

| Riigi |

| toetused: |

| | | | |

| 1. toetused: | | | |

| | | | |

| 2. töötushüvitis | | | |

| ja sotsiaal- | | | |

| kindlustus: | | | |

| | | | |

| Sissetulek, mis tuleneb | | | |

| teatava | | | |

| kinnis- või vallasvaraga | | | |

| seotud õigustest: | | | |

| | | | |

Muu sissetulek: | | | |

| | | | |

KOKKU: | | | |

| | | | |

| E.2. Kinnis- | I. Taotleja | II. Abikaasa või | III. Ülal- | IV. Taotlejat |

| vara | | elukaaslane | peetavad | toetavad |

| | | | | isikud |

| | | | |

| | | | |

| Teie | | | |

| elukoht: | | | |

| | | | |

| Muu kinnisvara: | | | |

| | | | |

| Maa: | | | |

| | | | |

| Säästud: | | | |

| | | | |

| Aktsiad/osad: | | | |

| | | | |

| Mootorsõidukid: | | | |

| | | | |

| Muu vara: | | | |

| | | | |

| KOKKU: | | | |

| | | | |

| E.3. Igakuised | I. Taotleja | II. Abikaasa või | III. Ülal- | IV. Taotlejat |

| kulud | | elukaaslane | peetavad | toetavad |

| | | | | isikud |

| | | | |

| | | | |

| Maksud: | | | |

| | | | |

| Sotsiaal- | | | |

| kindlustusmaksed: | | | |

| | | | |

| Kohalikud maksud: | | | |

| | | | |

| Hüpoteegi- | | | |

| maksed: | | | |

| | | | |

| Üür ja | | | |

| eluasemekulud: | | | |

| | | | |

| Haridus- | | | |

| kulud: | | | |

| | | | |

| Lapsehoiu | | | |

|kulud: |||||

|||||

|Järelmaksud: |||||

|Laenude |||||

|tagasimaksud: |||||

|Teistele isikutele |||||

|seaduse kohaselt: |||||

|makstav elatis: |||||

|Muud kulud: |||||

|KOKKU: |||||

Kinnitan, et esitatud teave on õige ja täielik, ning kohustun viivitamatult teatama taotlust läbi vaatavale pädevale asutusele kõikidest muutustest minu finantsseisundis.

Koostatud

Kuupäev

Allkiri

7 Millised dokumendid tuleb esitada koos tasuta õigusabi taotluse vormiga?

Riikliku õigusabi taotlus tuleb esitada kirjalikult ning taotluses tuleb täpsustada selle menetluse ese ja laad, millega seoses õigusabi taotletakse, taotleja isik, isikukood, elukoht ning taotleja ja tema pereliikmete rahaline seisund; lisada tuleb taotleja ja tema pereliikmete sissetulekut ning elatis- ja maksekohustusi tõendavad dokumendid. Samuti tuleb taotlusele lisada taotleja kirjalik kinnitus selle kohta, kas ta on viimase 12 kuu jooksul saanud riiklikku õigusabi ning mis vormis, millega seoses ja millises summas ta on seda saanud.

Kohus võib nõuda pooltelt selgitusi ja tõendeid või pädevalt asutuselt kirjalikku teavet.

Kohtuväliselt abi annab iga advokatuuri juures tegutsev õigusabi talitus taotluse alusel, mille standardvormi kinnitab õigusabi koordineerimise osakond ning milles tuleb täpsustada selle menetluse ese ja laad, millega seoses õigusabi taotletakse, taotleja isik, isikukood, elukoht ning taotleja ja tema pereliikmete rahaline seisund; taotlusele tuleb lisada taotleja ja tema pereliikmete sissetulekut ning elatis- ja maksekohustusi tõendavad dokumendid.

Samuti tuleb taotlusele lisada taotleja kirjalik kinnitus selle kohta, kas ta on viimase 12 kuu jooksul saanud riiklikku õigusabi ning mis vormis, millega seoses ja millises summas ta on seda saanud.

Taotleja peab esitama oma rahalise seisundi tõendamiseks eelkõige järgmised dokumendid:

a) taotleja ja tema teiste pereliikmete sissetuleku tõend; rahvastikuregistri andmed pereliikmete kohta ja vajaduse korral laste sünditõendid; vajaduse korral taotleja või lapse puudetõend; kirjalik kinnitus selle kohta, et taotlejal ja tema pereliikmetel puudub lisasissetulek; kirjalik kinnitus taotleja ja tema pereliikmete vara kohta; kirjalik kinnitus selle kohta, et taotleja ja/või teine lapsevanem ei ole andnud lapse hooldusõigust üle või et seda ei ole antud üle teisele volitatud eraõiguslikule või riiklikule asutusele või mis tahes juriidilisele isikule; pädeva asutuse väljastatud tõend taotleja või vajaduse korral tema pereliikmete nimel olevat maksustatavat vara käsitleva deklaratsiooni kohta; muud dokumendid, mis on vajalikud, et teha kindlaks seadusega ette nähtud õigus õigusabile.

(Valitsuse erakorralise määruse nr 51/2008 (mis käsitleb riiklikku tasuta õigusabi tsiviilasjades ning mis on heaks kiidetud seadusega nr 193/2008 (muudetud ja täiendatud)) artikkel 14 ja seaduse nr 51/1995 (õiguselukutse korralduse ja õigusosalal tegutsemise kohta (muudetud ja täiendatud)) artikkel 73)

8 Kuhu esitada tasuta õigusabi taotlus?

Riikliku õigusabi taotlus esitatakse pädevale kohtule, mis lahendab kohtuasja, millega seoses õigusabi taotletakse; kohtuotsuse täitmisele pööramiseks taotletava riikliku õigusabi puhul esitatakse taotlus kohtuotsuse täitmisele pööravale kohtule. Kui pädevat kohut ei ole võimalik kindlaks määrata, vaatab taotluse läbi see esimese astme kohus, kelle tööpiirkonnas asub taotleja alaline elukoht või asukoht.

Kui riiklikku õigusabi taotletakse seoses poolelioleva kohtumenetlusega, vaatab õigusabi taotluse(d) läbi kohus, kellele tehti ülesandeks põhitaotluse läbivaatamine.

Riiklikku õigusabi antakse menetluse jooksul mis tahes ajal alates kuupäevast, mil huvitatud pool esitas taotluse, ning see kehtib kogu selle menetlusetapi jooksul, mille jaoks abi taotleti. Riikliku õigusabi taotluse esitamine on lõivust vabastatud.

Kohtuliku läbivaatamise menetluseks tuleb riiklikku õigusabi taotleda uuesti. Riikliku õigusabi taotlus seoses kohtuliku läbivaatamise menetlusega esitatakse sellele kohtule, kelle otsus edasi kaevatakse, apellatsioonkaebuse esitamise tähtaja jooksul ning selle vaatab kiireloomuliselt läbi kohus, mis ei ole kohtuasja lahendanud kohus.

Riikliku õigusabi taotluse esitamise korral peatatakse apellatsioonkaebuse esitamise tähtaeg ainult üks kord, kui taotleja esitab tõendavad dokumendid hiljemalt kümne päeva jooksul. Apellatsioonkaebuse esitamise uus tähtaeg hakkab kulgema riikliku õigusabi taotluse või vajaduse korral läbivaatamise taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse teatamise kuupäevast.

Kui riikliku õigusabi taotlus rahuldatakse, teatab kohus otsusest viivitamata taotlejale ja advokatuurile. Advokatuur peab nimetama 48 tunni jooksul advokaadi, kellel on õigus taotlejat apellatsioonikohtus esindada. Advokaadi nimetamise kuupäev ja advokaadi andmed teatatakse kohtule ja taotlejale hiljemalt 48 tunni jooksul. Apellatsioonkaebuse esitamise uus tähtaeg hakkab kulgema advokaadi nimetamise kuupäevast.

Kohtuväliselt abi annab iga advokatuuri juures tegutsev õigusabi talitus taotluse alusel, mille standardvormi kinnitab õigusabi koordineerimise osakond ning milles tuleb täpsustada selle menetluse ese ja laad, millega seoses õigusabi taotletakse, taotleja isik, isikukood, elukoht ning taotleja ja tema pereliikmete rahaline seisund; taotlusele tuleb lisada taotleja ja tema pereliikmete sissetulekut ning elatis- ja maksekohustusi tõendavad dokumendid.

Samuti tuleb taotlusele lisada taotleja kirjalik kinnitus selle kohta, kas ta on viimase 12 kuu jooksul saanud riiklikku õigusabi ning mis vormis, millega seoses ja millises summas ta on seda saanud.

Kohtuvälise abi taotlus esitatakse õigusabi talitusele ja see vaadatakse läbi ning otsus taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise kohta tehakse hiljemalt 15 tööpäeva jooksul alates taotluse registreerimisest. Otsus toimetatakse taotlejale kätte viie tööpäeva jooksul alates otsuse tegemise kuupäevast. Kui kohtuvälise abi taotlus jäetakse rahuldamata, võib otsuse advokatuuri nõukogus vaidlustada viie päeva jooksul alates otsusest teatamisest. Advokatuuri nõukogu vaatab taotluse rahuldamata jätmise otsuse peale esitatud vastulause kiireloomuliselt läbi esimesel advokatuuri nõukogu koosolekul.

(Valitsuse erakorralise määruse nr 51/2008 (mis käsitleb riiklikku tasuta õigusabi tsiviilasjades ning mis on heaks kiidetud seadusega nr 193/2008 (muudetud ja täiendatud)) artiklid 11, 12 ja 13 ja seaduse nr 51/1995 (õiguselukutse korralduse ja õigusosalal tegutsemise kohta (muudetud ja täiendatud)) artikkel 73)

9 Kuidas ma saan teada, kas mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Kohus teeb riikliku õigusabi taotluse kohta otsuse pooli kohtusse kutsumata; otsus tehakse põhjendatud otsusena kinnisel nõupidamisel. Huvitatud isik võib esitada riikliku õigusabi taotluse rahuldamata jätmise otsuse läbivaatamise taotluse viie päeva jooksul alates otsuse kättetoimetamise kuupäevast.

Läbivaatamise taotluse vaatab kinnisel nõupidamisel läbi teine kohtukoosseis, mis teeb lõpliku otsuse.

Kui riikliku õigusabi taotlus rahuldati ja õigusabi otsustati anda advokaadi abina, saadetakse taotlus ja selle rahuldamise otsus viivitamata asjaomase kohtu tööpiirkonna advokaadi eesistujale. Advokaadi eesistuja või eesistuja ülesandeid täitev advokaat määrab kolme päeva jooksul õigusabi registris loetletud advokaatide hulgast advokaadi, kellele saadetakse otsus koos teatega tema määramise kohta. Advokaadi eesistuja peab teatama määratud advokaadi nime ka riikliku õigusabi saajale. Riikliku õigusabi saaja võib taotleda konkreetse advokaadi määramist ning viimane peab andma seaduse kohaselt oma nõusoleku.

Kohtuvälise abi taotlus esitatakse advokaadi õigusabi talitusele ja see vaadatakse läbi ning otsus taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise kohta tehakse hiljemalt 15 tööpäeva jooksul alates taotluse registreerimisest. Otsus toimetatakse taotlejale kätte viie tööpäeva jooksul alates otsuse tegemise kuupäevast. Pädeva advokaadi eesistuja määrab vastavalt kohtuvälise õigusabi andmise otsusele advokaadi õigusabi registrisse kantud advokaatide hulgast advokaadi. Advokaadi eesistuja võib võimaluse korral lubada, et kohtuväliselt abi annab õigusabi saava isiku valitud advokaat.

(Valitsuse erakorralise määruse nr 51/2008 (mis käsitleb riiklikku tasuta õigusabi tsiviilasjades ning mis on heaks kiidetud seadusega nr 193/2008 (muudetud ja täiendatud)) artikkel 15 ja seaduse nr 51/1995 (õiguselukutse korralduse ja õigusosal tegutsemise kohta (muudetud ja täiendatud)) artikkel 73)

10 Kuidas peaksin toimima, kui mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Riiklikku õigusabi advokaadi abi vormis antakse kooskõlas seadusega nr 51/1995 õiguselukutse korralduse ja õigusosal tegutsemise kohta (muudetud ja täiendatud), mis käsitleb õigusabi ja tasuta õigusabi.

Kui riikliku õigusabi taotlus rahuldati ja õigusabi otsustati anda advokaadi abina, saadetakse taotlus ja selle rahuldamise otsus viivitamata asjaomase kohtu tööpiirkonna advokaadi eesistujale. Advokaadi eesistuja või eesistuja ülesandeid täitev advokaat määrab kolme päeva jooksul õigusabi registris loetletud advokaatide hulgast advokaadi, kellele saadetakse otsus koos teatega tema määramise kohta. Advokaadi eesistuja peab teatama määratud advokaadi nime ka riikliku õigusabi saajale. Riikliku õigusabi saaja võib taotleda konkreetse advokaadi määramist ning viimane peab andma seaduse kohaselt oma nõusoleku.

Advokaadi abi võib kasutada ka kohtuvälises menetluses ning see hõlmab konsultatsiooni, taotluste, avalduste või teadete esitamist ja muude õigustoimingute algatamist ning kliendi esindamist riigiasutustes ja riiklikes institutsioonides, mis ei ole õigusasutused või kohtuvõimu teostavad asutused, et tagada teatavate õiguste teostamine või õigustatud huvi kaitse. Kohtuvälise abi tulemusel tuleb taotlejale anda selget ja kättesaadavat teavet kooskõlas kehtivate õigusnormidega, mis käsitlevad pädevaid asutusi, ja võimalikult põhjalikult ka seaduses sätestatud nõudeid, tähtaegu ja menetlusi taotleja õiguse või huvi tunnustamiseks, tagamiseks või teostamiseks. Kohtuväliselt abi antakse kooskõlas seadusega nr 51/1995 õiguselukutse korralduse ja õigusosal tegutsemise kohta (muudetud ja täiendatud).

Kohtuvälise abi taotlus esitatakse advokaadi õigusabi talitusele ja see vaadatakse läbi ning otsus taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise kohta tehakse hiljemalt 15 tööpäeva jooksul alates taotluse registreerimisest. Otsus toimetatakse taotlejale kätte viie tööpäeva jooksul alates otsuse tegemise kuupäevast. Kui kohtuvälise abi taotlus jäetakse rahuldamata, võib otsuse advokaadi nõukogus vaidlustada viie päeva jooksul alates otsusest teatamisest. Advokaadi nõukogu vaatab taotluse rahuldamata jätmise otsuse peale esitatud vastulause kiireloomuliselt läbi esimesel advokaadi nõukogu koosolekul.

Pädeva advokaadi eesistuja määrab vastavalt kohtuvälise õigusabi andmise otsusele advokaadi õigusabi registrisse kantud advokaatide hulgast advokaadi. Advokaadi eesistuja võib võimaluse korral lubada, et kohtuväliselt abi annab õigusabi saava isiku valitud advokaat.

Kui riiklikku õigusabi antakse eksperdi, tõlkija või tõlgi tasu vormis, määratakse õigusabi andmise otsuses kindlaks ka neile makstav esialgne tasu. Kohus määrab lõpliku tasu kindlaks pärast selle teenuse osutamist, mille eest maksti esialgset tasu.

Kui riiklikku õigusabi antakse kohtutäituri tasu vormis, määratakse õigusabi andmise otsuses kindlaks ka kohtutäituri makstav esialgne tasu, mis sõltub juhtumi keerukusest sellel ajal. Taotlus ja taotluse rahuldamise otsus saadetakse võimalikult kiiresti asjaomase kohtu tööpiirkonna kohtutäituri territoriaalsele kojale. Kohtutäituri territoriaalse koja nõukogu määrab kolme päeva jooksul kohtutäituri, kellele saadetakse otsus koos teatega tema määramise kohta. Eesistuja peab teatama määratud kohtutäituri nime ka riikliku õigusabi saajale. Riikliku õigusabi saaja võib taotleda konkreetse kohtutäituri määramist, kellel on pädevus kõnealuses piirkonnas tegutseda.

Pärast seda, kui kohtutäitur on täitnud oma õigusnormidega ette nähtud ülesanded, määrab kohus kohtutäituri taotlusel kindlaks lõpliku tasu, mis sõltub juhtumi keerukusest ja tehtud töö mahust, võttes arvesse seaduses sätestatud tasupiirmäärasid.

Kui rahuldatakse taotlus kohtukulude tasumiseks, määratakse otsuses kindlaks, kas taotleja vabastatakse kohtukulude tasumisest või vähendatakse kohtukulusid, pikendatakse maksetähtaegu või määratakse kindlaks osamaksete suurus. Kui tasumisele kuuluvate kohtukulude summa ületab riikliku õigusabi taotluse esitamisele eelneval kuul taotleja pere kahekordset netosissetulekut kuus, jaotatakse maksed nii, et igakuine osamakse ei ole suurem kui pool pere netosissetulekust, välja arvatud juhul, kui kohus peab vajalikuks anda abi muus vormis, mis on soodsam. Kohtukulud jaotatakse kuni 48 igakuiseks makseks.

(Valitsuse erakorralise määruse nr 51/2008 (mis käsitleb riiklikku tasuta õigusabi tsiviilasjades ning mis on heaks kiidetud seadusega nr 193/2008 (muudetud ja täiendatud)) artiklid 23, 24, 25, 16, 17, 32, 33, 34 ja 35 ja seaduse nr 51/1995 (õiguselukutse korralduse ja õigusosal tegutsemise kohta (muudetud ja täiendatud)) artiklid 71 ja 73)

11 Kes valib mulle advokaadi, kui mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Riiklikku õigusabi advokaadi abina antakse kooskõlas seadusega nr 51/1995 õiguselukutse korralduse ja õigusosal tegutsemise kohta (muudetud ja täiendatud), mis käsitleb õigusabi ja tasuta õigusabi.

Kui riikliku õigusabi taotlus rahuldati ja õigusabi otsustati anda advokaadi abina, saadetakse taotlus ja selle rahuldamise otsus viivitamata asjaomase kohtu tööpiirkonna advokaadi eesistujale. Advokaadi eesistuja või eesistuja ülesandeid täitev advokaat määrab kolme päeva jooksul õigusabi registris loetletud advokaatide hulgast advokaadi, kellele saadetakse otsus koos teatega tema määramise kohta. Advokaadi eesistuja peab teatama määratud advokaadi nime ka riikliku õigusabi saajale. Riikliku õigusabi saaja võib taotleda konkreetse advokaadi määramist ning viimane peab andma seaduse kohaselt oma nõusoleku.

Kohtuvälise õigusabi andmisel määrab pädeva advokaadi eesistuja vastavalt kohtuvälise õigusabi andmise otsusele advokaadi õigusabi registrisse kantud advokaatide hulgast advokaadi. Advokaadi eesistuja võib võimaluse korral lubada, et kohtuväliselt abi annab õigusabi saava isiku valitud advokaat.

(Valitsuse erakorralise määruse nr 51/2008 (mis käsitleb riiklikku tasuta õigusabi tsiviilasjades ning mis on heaks kiidetud seadusega nr 193/2008 (muudetud ja täiendatud)) artiklid 23 ja 35 ja seaduse nr 51/1995 (õiguselukutse korralduse ja õigusosal tegutsemise kohta (muudetud ja täiendatud)) artiklid 71 ja 73)

12 Kas tasuta õigusabi hõlmab kõiki menetluskulusid?

Riiklikku õigusabi võidakse anda järgmises vormis:

määratud või valitud advokaadi tasu maksmine esindamise, õigusabi andmise või vajaduse korral kaitsmise eest, et tagada õiguse või õigustatud huvi teostamine või kaitse kohtus või vältida vaidlust (edaspidi „advokaadi abi“);

kohtu või õigusasutuse loal menetluse jooksul kasutatud eksperdi, tõlkija või tõlgi tasu maksmine, kui need kulud peab seaduse kohaselt kandma riiklikku õigusabi taotlej isik;

kohtutäituri tasu maksmine;

vabastus seaduses sätestatud kohtukulude, sealhulgas täitmise etapis tasumisele kuuluvate kulude tasumisest, nende vähendamine, maksegraafiku muutmine või tasumise tähtaja pikendamine.

ELi liikmesriikide kodanikele või muudele liikmesriigi territooriumil alalist elukohta või harilikku viibimiskohta omavatele isikutele antav riiklik õigusabi võib hõlmata ka järgmist:

nende dokumentide tõlkimise kulud, mille õigusabi saaja on esitanud kohtu või õigusasutuse nõudmisel kohtuasja lahendamise eesmärgil; seotud taotlused ja kooskõlas käesoleva peatükiga esitatud või vastu võetud dokumendid on vabastatud legaliseerimisest või muust samalaadsest formaalsusest; tõlgi teenused kohtumenetluses / õigusasutuse menetluses;

reisikulud seoses menetlusabi saaja või muu isiku reisisemise Rumeeniasse kohtu või õigusasutuse nõudmisel või juhul, kui seaduse kohaselt on nende isikute kohalolek kohustuslik.

Riiklikku õigusabi võidakse anda eraldi või kumulatiivselt mis tahes eespool nimetatud vormis. Sellise riikliku õigusabi väärtus, mida osutab eraldi või kumulatiivselt mis tahes vormis advokaat, ekspert, tõlkija, tõlk või kohtutäitur, ei tohi ületada ühe aasta jooksul summat, mis võrdub õigusabi taotluse esitamise aastaks kehtestatud riikliku minimaalse brutopalgaga kümnekordse väärtusega.

(Valitsuse erakorralise määruse nr 51/2008 (mis käsitleb riiklikku tasuta õigusabi tsiviilasjades ning mis on heaks kiidetud seadusega nr 193/2008 (muudetud ja täiendatud)) artiklid 6, 7, 44 ja 47)

13 Kes kannab muud kulud, kui mul on õigus saada ainult piiratud õigusabi?

Kulud, millest menetluse pool riikliku õigusabi andmise otsusega vabastatakse või mida vähendatakse, mõistetakse välja vastaspoolelt, kui vastaspool kaotab kohtuvaidluse. Kohtuvaidluse kaotanud pool on kohustatud tasuma need summad riigile.

Kui kohtuvaidluse kaotab riiklikku õigusabi saanud pool, kannab riigi menetluskulud riik. Kohus võib kohtuasja lahendades siiski otsustada mõista riigi kantud kulud täielikult või osaliselt välja riiklikku õigusabi saanud poolelt, kui kõnealune pool ei ole olnud menetluse jooksul hoolikas, kaotas kohtuvaidluse enda süül või kui kohtuotsuses on kindlaks tehtud, et ta tegutses kuritahtlikult.

(Valitsuse erakorralise määruse nr 51/2008 (mis käsitleb riiklikku tasuta õigusabi tsiviilasjades ning mis on heaks kiidetud seadusega nr 193/2008 (muudetud ja täiendatud)) artiklid 18 ja 20)

14 Kas tasuta õigusabi hõlmab ka apellatsioonkaebusi?

Kui kohtuasjas, millega seoses anti riiklikku õigusabi, tehtud otsuse peale esitatakse apellatsioonkaebus, laiendatakse menetluse eelmises etapis advokaadi abina antud õigusabi, nii et see hõlmab apellatsioonkaebuse koostamist ja selle põhjuste selgitamist ning apellatsioonimenetluse algatamist ja läbiviimist. Kohtuotsus, mida saab edasi kaevata, ja riikliku õigusabi andmise otsus edastatakse viivitamatult advokatuurile kontrollimiseks ja tunnustamiseks või vajaduse korral sellise advokaadi määramiseks, kellel on õigus esindada klienti apellatsioonikohtus. Apellatsioonimenetluses on advokaadil õigus saada eraldi tasu, mille määrab vastavalt seadusele kindlaks apellatsioonikohtus.

Kui pool ei saanud apellatsioonimenetlusele eelnevas etapis riiklikku õigusabi, tuleb riikliku õigusabi saamiseks esitada uus taotlus.

Apellatsioonkaebuse esitamise uus tähtaeg hakkab kulgema advokaadi nimetamise või tunnustamise kuupäevast. Advokaadi nimetamise kuupäev ja advokaadi andmed teatatakse kohtule ja taotlejale hiljemalt 48 tunni jooksul.

Apellatsioonikohtus kontrollib, kas riikliku õigusabi saamise tingimused on ikka veel täidetud. Kui kohus leiab, et tingimused ei ole enam täidetud, teeb ta otsuse õigusabi andmise lõpetamise kohta ja kohustab poolt riigi poolt advokaadi tasuna kantud kulud täielikult või osaliselt hüvitama.

(Valitsuse erakorralise määruse nr 51/2008 (mis käsitleb riiklikku tasuta õigusabi tsiviilasjades ning mis on heaks kiidetud seadusega nr 193/2008 (muudetud ja täiendatud)) artikkel 131)

15 Kas tasuta õigusabi võidakse enne (või isegi tagasiulatuvalt pärast) menetluse lõppu tagasi võtta?

Õigus riiklikule õigusabile lõppeb, kui pool sureb või tema rahaline olukord paraneb sellisel määral, et ta suudab kohtukulusid kanda.

Riikliku õigusabi taotluse vastuvõtmisel teavitatakse taotlejat sellest, et kui ta kohtuasja kaotab, peab ta kandma vastaspoole kohtukulud ning et temalt võidakse nõuda saadud riikliku õigusabi hüvitamist, juhul kui huvitatud pool pöördub riikliku õigusabi heaks kiitnud kohtusse ja esitab tõendid selle isiku tegeliku staatuse kohta, kelle õigusabi taotlus rahuldati; uue uurimise jooksul riiklikku õigusabi ei peatata.

Kui kohus leiab, et riikliku õigusabi taotlus esitati pahatahtlikult ja tõde varjates, teeb ta otsuse, millega kohustatakse riiklikku õigusabi põhjendamatult saanud isikut hüvitama summad, mille tasumisest ta oli vabastatud, ning maksma trahvi, mis võrdub kuni viiekordse summaga, mille tasumisest ta põhjendamatult vabastati. Otsuse peale saab esitada ainult läbivaatamistaoitluse, paludes mõjuval põhjusel vaadata otsus läbi või vähendada hüvitist või trahvi. Taotlus tuleb esitada viie päeva jooksul otsusest teatamisest ning erinev kohtukoosseis vaatab selle läbi ja teeb lõpliku otsuse.

Kui lõpliku ja tühistamatu kohtuotsuse kohaselt on riikliku õigusabi saaja omandanud vara või nõudeid, mille väärtus ületab antud õigusabi kümnekordselt, peab ta riikliku õigusabi tagastama. Tagastamise menetlus on sätestatud erakorralise määruse III peatükis.

(Valitsuse erakorralise määruse nr 51/2008 (mis käsitleb riiklikku tasuta õigusabi tsiviilasjades ning mis on heaks kiidetud seadusega nr 193/2008 (muudetud ja täiendatud)) artiklid 10, 14, 17 ja artikli 50 lõige 2)

16 Kas ma võin tasuta õigusabi andmisest keeldumise vaidlustada?

Kohus teeb riikliku õigusabi taotluse kohta otsuse pooli kohtusse kutsumata; otsus tehakse põhjendatud otsusena kinnisel nõupidamisel. Huvitatud isik võib esitada riikliku õigusabi taotluse rahuldumata jätmise otsuse läbivaatamise taotluse viie päeva jooksul alates otsuse kätetoimetamise kuupäevast.

Läbivaatamise taotluse vaatab kinnisel nõupidamisel läbi teine kohtukoosseis, mis teeb lõpliku otsuse.

Riikliku õigusabi andmisest võidakse keelduda, kui seda taotletakse kuritahtlikult, selle hinnanguline suurus on ebaproportsionaalselt suur võrreldes kohtuasja eseme väärtusega ning kui seda ei taotleta õigustatud huvide kaitseks või taotletakse seoses tegevusega, mis on vastuolus avaliku või põhiseadusliku korraga.

Kui nõue, mille lahendamisega seoses riiklikku õigusabi taotletakse, kuulub nende nõuete hulka, mida saab lahendada lepitamise või muude alternatiivsete vaidluste lahendamise menetluste abil, jäetakse riikliku õigusabi taotlus rahuldumata, tingimusel et esitatakse tõendid, et riikliku õigusabi taotleja keeldus sellisest menetlusest enne kohtumenetluse algatamist.

Riikliku õigusabi andmisest võidakse keelduda, kui taotleja nõuab kahjuhüvitist enda kuvandi, au või maine kahjustamise eest, võttes arvesse, et ta ei ole kannatanud materiaalselt kahju, ning kui taotlus on seotud taotleja kutsetegevusega või tegevusega füüsilisest isikust ettevõtjana.

Kui riiklikku õigusabi antakse ELi liikmesriikide kodanikele või muudele liikmesriigi territooriumil alalist elukohta või harilikku viibimiskohta omavatele isikutele, võib Rumeenia keskasutus keelduda õigusabi taotluse edastamisest teisele liikmesriigile, juhul kui taotlus on ilmselt põhjendamatu või ei kuulu nõukogu direktiivi 2002/8/EÜ kohaldamisalasse. Kui asjaomase liikmesriigi pädev asutus jätab õigusabi taotluse rahuldumata, nõuab Rumeenia keskasutus taotlejalt sisse tõlkimise kulud.

(Valitsuse erakorralise määruse nr 51/2008 (mis käsitleb riiklikku tasuta õigusabi tsiviiliasjades ning mis on heaks kiidetud seadusega nr 193/2008 (muudetud ja täiendatud)) artiklid 15, 16, 45 ja 46)

Lisateave

Kasulikud lingid

 Rumeenia riiklik advokatuuri ühendus (Uniunea Națională a Barourilor din România)

Viimati uuendatud: 29/11/2021

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Õigusabi - Slovakkia

1 Millised kulud on seotud kohtumenetlusega ja kes peab need tavaliselt kandma?

Menetluskulud on eelkõige poolte ja nende esindajate kulud, sealhulgas kohtulõivud, poolte ja nende õigusesindajate saamata jäänud tulu, tõendite kogumise kulud, notaritasud ja tasu kohtuametniku toimingute eest, testamenditäitja tasu ja kulud pärimismenetluses, tõlketasu ja advokaadi kasutamisel esindamise tasu.

Menetluse pooled tasuvad enda ja oma esindajate menetluskulud. Pooled tasuvad jagatud kulud proportsionaalselt enda osalemisega kohtuasjas ja menetluses.

Kui poolt määratakse esindama advokaat, katab riik advokaadi kulud ja esindamise tasu.

Pärimismenetlustes tasub notaritasud ja kulud pärija, tingimusel et ei ole välja kuulutatud pärandvara pankrotti. Kui pärijaid on mitu, tasuvad nad need kulud proportsionaalselt oma pärandiosa netoväärtusega. Muudel juhtudel kannab kulud riik.

2 Mis täpselt on tasuta õigusabi?

Mõiste „tasuta õigusabi“ on määratletud 1. jaanuaril 2006 jõustunud seaduses nr 327/2005, mis käsitleb materiaalsetes raskustes olevatele isikutele tasuta õigusabi andmist ja millega muudetakse seadust nr 586/2003, mis käsitleb õiguselukutset ja millega muudetakse kauplemistegevus käsitlevat seadust nr 455/1991 (kauplemisseadus), mida on muudetud seadusega nr 8/2005 (edaspidi „tasuta õigusabi seadus“). Tasuta õigusabi seaduse paragrahvi 4 punktis a on sätestatud järgmine: „Tasuta õigusabi on õigusteenuste osutamine isikutele, kellel on käesoleva seaduse kohaselt neile õigus seoses nende õiguste kasutamisega, sealhulgas eelkõige õigusnõu, abi kohtuvälistes menetlustes, kohtule esitatavate avalduste koostamine, esindamine kohtumenetluses ja sellega seotud toimingute läbiviimine ning sellega seotud kulude täielik või osaline katmine“.

3 Kas mul on õigus tasuta õigusabile?

Riigisiseste vaidluste puhul võib tasuta õigusabi seaduses sätestatud tingimustel anda tasuta õigusabi kõikidele füüsilistele isikutele, samas kui piiriüleste vaidluste puhul võib tasuta õigusabi anda ainult neile füüsilistele isikutele, kelle alaline elukoht või harilik viibimiskoht on liikmesriigis (see hõlmab kõiki Euroopa Liidu liikmesriike, välja arvatud Taani).

„Tasuta õigusabi saamise nõuetele vastav isik“ on füüsiline isik, kellele on antud õigus saada tasuta õigusabi õigusabikeskuse lõpliku otsusega pärast seda, kui ta on tõendanud, et ta vastab tasuta õigusabi seaduse paragrahvis 6 sätestatud tingimustele.

„Tasuta õigusabi saamise nõuetele vastav välismaalane“ on füüsiline isik, kes vastab tasuta õigusabi seaduses sätestatud piiriüleles vaidluses tasuta õigusabi saamise tingimustele ja kellele see õigus on õigusabikeskuse lõpliku otsusega antud.

„Tasuta õigusabi saamise nõuetele vastav riigisisene isik“ on füüsiline isik, kes elab alaliselt või ajutiselt Slovaki Vabariigis ja taotleb tasuta õigusabi teises liikmesriigis, mille pädev kohus lahendab piiriülest vaidlust.

4 Kas tasuta õigusabi antakse kõikide menetlusliikide korral?

Tasuta õigusabi seaduse kohaselt võib tasuta õigusabi anda tsiviil-, töö- ja perekonnaasjades, eriõigusaktide kohastes võla tasumist käsitlevates asjades, halduskohtumenetlustes ja sellistel juhtudel ka Slovaki Vabariigi konstitutsioonikohtu menetlustes (riigisiseseid vaidlused). Piiriüleste vaidluste korral võib tasuta õigusabi seaduse kohaselt tasuta õigusabi anda tsiviil-, perekonna- ja kaubandus- ja varjupaigaasjades, väljasaatmist käsitlevates haldusmenetlustes, kolmanda riigi kodaniku kinnipidamist käsitlevates menetlustes, taotleja kinnipidamise menetluses, varjupaiga andmist käsitlevates menetlustes ja sellisel juhul ka halduskohtumenetlustes ja Slovaki Vabariigi konstitutsioonikohtu menetlustes ning isikutele, kelle suhtes on vastavalt eriseadusele peatatud tööõigusliku akti kehtivus menetluses, mis käsitleb erakorralise meetme taotlust.

5 Kas eriolukordade jaoks on olemas erikord?

Jah, kui on oht, et taotleja ei suuda tähtjast kinni pidada, võib ta samal ajal taotluse esitamisega taotleda õigusabikeskusest esialgset tasuta õigusabi. Õigusabikeskus teeb enne tasuta õigusabi andmise otsuse tegemist põhjendamatu viivitusega otsuse esialgse tasuta õigusabi andmise kohta.

6 Kust saada tasuta õigusabi taotluse vorm?

Taotluse vormid on kättesaadavad õigusabikeskuse veebisaidil.

7 Millised dokumendid tuleb esitada koos tasuta õigusabi taotluse vormiga?

Need on dokumendid, mis tõendavad taotlusvormil esitatud teabe õigsust ja seda, et taotleja on materiaalsetes raskustes (materიაalseid raskusi tõendavad dokumendid ei tohi olla vanemad kui kolm kuud).

8 Kuhu esitada tasuta õigusabi taotlus?

Taotleja alalisele või ajutisele elukohale lähimas õigusabikeskuses.

9 Kuidas ma saan teada, kas mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Õigusabikeskus teeb otsuse tasuta õigusabi andmise kohta 30 päeva jooksul taotluse saamisest.

10 Kuidas peaksin toimima, kui mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Õigusabikeskuse kutsel peab taotleja sõlmima keskusega või määratud advokaadiga tasuta õigusabi lepingu ning volitama keskust või määratud advokaati tegema tasuta õigusabi andmisega seotud toiminguid.

11 Kes valib mulle advokaadi, kui mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Õigusabikeskus määrab tasuta õigusabi andmise otsuses advokaadi, kes esindab tasuta õigusabi saamise nõuetele vastavat isikut vajaduse korral kohtus, et kaitsta tema huve.

12 Kas tasuta õigusabi hõlmab kõiki menetluskulusid?

Õigusabikeskuse otsusega antakse tasuta õigusabi, mis katab täielikult kohtukulud, või keeldutakse tasuta õigusabi andmisest.

13 Kes kannab muud kulud, kui mul on õigus saada ainult piiratud õigusabi?

Ei ole asjakohane.

14 Kas tasuta õigusabi hõlmab ka apellatsioonkaebusi?

Jah, tasuta õigusabi antakse ka apellatsioonimenetlustes ja täitemenetlustes.

15 Kas tasuta õigusabi võidakse enne (või isegi tagasiulatuvalt pärast) menetluse lõppu tagasi võtta?

Tasuta õigusabi tühistamise asjaolusid reguleerib tasuta õigusabi seaduse paragrahv 14. Tasuta õigusabi keskus võib tasuta õigusabi tühistada järgmistel juhtudel: kui tasuta õigusabi saamise nõuetele vastav isik ei tee keskusega ega määratud advokaadiga nõutavat koostööd; kui tasuta õigusabi saamise nõuetele vastava isiku sissetulek ja rahaline olukord tasuta õigusabi andmise jooksul muutuvad ja ta ei vasta enam paragrahvi 6 lõike 1 punktis a sätestatud tasuta õigusabi saamise tingimustele; kui tasuta õigusabi saamise nõuetele vastav isik ei sõlmi lepingut määratud advokaadiga või ei anna keskusele või määratud advokaadile volitust kolme kuu jooksul tasuta õigusabi andmist käsitleva lõpliku otsuse tegemisest; kui ilmneb, et taotlejale anti tasuta õigusabi vaeteabe või ebatäieliku teabe alusel, või kui tasuta õigusabi saamise nõuetele vastav isik ei täida paragrahvi 13 lõikes 3 sätestatud nõuet (st keskuse nõuet esitada 8 päeva jooksul tõendid selle kohta, et tasuta õigusabi saamise nõuetele vastaval isikul on ikka veel õigus saada tasuta õigusabi).

16 Kas ma võin tasuta õigusabi andmisest keeldumise vaidlustada?

Tasuta õigusabi andmisest keeldumise otsuses tuleb esitada erioigusaktis (st haldusmenetluse seaduses nr 71/1967 (haldusmenetluse seadustik) (muudetud)) sätestatud üksikasjad ning teavitada taotlejat sellest, et ta ei saa esitada uut taotlust seoses sama kohtuasjaga kuue kuu jooksul otsuse tegemisest, välja arvatud juhul, kui tema sissetulek ja rahaline olukord muutuvad.

Viimati uuendatud: 09/07/2021

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õigusosalase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Õigusabi - Soome

1 Millised kulud on seotud kohtumenetlusega ja kes peab need tavaliselt kandma?

Kohtumenetluse kulud erinevad olenevalt kohtuasja laadist ja ulatusest. Need kulud hõlmavad näiteks õigusabi andja tasusid ja kulusid, tunnistajatele makstavaid hüvitisi ning suulise ja kirjaliku tõlke kulusid, asutuste võetavaid menetlemis- ja dokumenditasusid ning riigile makstavat täitetasusid. Suurema osa kohtumenetlusega seotud kuludest moodustavad õigusabi andja tasud. Üldjuhul kannab kumbki pool oma kulud ise. Kohus võib siiski mõista kaotanud poolelt välja vastaspoole kulud.

2 Mis täpselt on tasuta õigusabi?

Tasuta õigusabi antakse riigi kulul isikutele, kes vajavad õigusküsimuses asjatundja abi, kuid ei suuda kohtumenetluse kulusid oma majandusliku seisundi tõttu kanda. Tasuta õigusabi hõlmab õigusnõustamist, vajalikke meetmeid ja esindamist kohtutes ja muudes asutustes ning menetluskuludest vabastamist. Taotleja varalist seisundit ei ole vaja hinnata, kui taotlejale antakse piiratud õigusnõu telefoni teel või muu elektroonilise sidevahendi kaudu.

3 Kas mul on õigus tasuta õigusabile?

Tasuta õigusabi antakse Soome kohtute pädevusse kuuluvates asjades isikutele, kelle elukoht on Soomes või kelle elukoht või harilik viibimiskoht on mõnes teises Euroopa Liidu (EL) või Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) liikmesriigis. Lisaks antakse tasuta õigusabi juhul, kui asja tuleb arutada Soome kohtus või kui tasuta õigusabi andmiseks on mõjuvad põhjused. Välisriigis menetletavate asjade puhul hõlmab tasuta õigusabi üldist õigusnõustamist.

Tasuta õigusabi ei anta äriühingutele. Ettevõtjale antakse ettevõtlusega seotud kohtumenetlusvälises küsimuses tasuta õigusabi juhul, kui selleks on mõjuvaid põhjuseid.

Tasuta õigusabi antakse taotluse alusel täiesti tasuta või omaosalusega, lähtudes taotleja majanduslikust seisundist. Taotleja majanduslikku seisundit hinnatakse talle ühes kuus kättesaadavate rahaliste vahendite ja tema vara alusel. Üldjuhul arvutatakse kättesaadavad rahalised vahendid taotleja ja tema abikaasa või elukaaslase kuusissetuleku, vajalike kulude ning ülalpidamiskohustuste põhjal. Tasuta õigusabi antakse isikutele, kelle kättesaadavad rahalised vahendid ja vara ei ületa valitsuse määrauses kehtestatud summat. Valitsuse määrauses on üksikasjalikumalt sätestatud arvesse võetavad tulud ja kulud, ülalpidamiskohustuse mõju kättesaadavate rahaliste vahendite arvutamisele, vara arvestamine ja tasuta õigusabi saaja omaosaluse kindlaksmääramise kriteeriumid.

Tasuta õigusabi ei anta, kui taotleja on sõlminud asjaomase küsimuse kohtuliku arutamist katva õigusabikulude kindlustuse. Pooleliolevas kohtuasjas võib kohtunik siiski anda tasuta õigusabi juhul, kui menetluskulud ületavad kindlustuslepingus kindlaks määratud kindlustushüvitise maksimumsummat. Kui taotlejal on oma majandusliku seisundi tõttu õigus saada täielikult tasuta õigusabi, võidakse tasuta õigusabi anda ka kindlustuslepingus kindlaks määratud omaosaluse katmiseks.

4 Kas tasuta õigusabi antakse kõikide menetlusliikide korral?

Tasuta õigusabi on kättesaadav nii kohtu- kui ka kohtuvälistes menetlustes.

Tasuta õigusabi ei anta, kui:

asi on taotleja jaoks väheoluline;

see oleks taotleja saadava kasuga võrreldes ilmselgelt mõttetu;

kohtuasja algatamine kujutaks endast menetluse kuritarvitamist või

kohtuasi põhineb üleantud õigusel ja on alust arvata, et üleandmise eesmärk oli õigusabi saamine.

Üldjuhul ei hõlma tasuta õigusabi esindamist:

üldkohtus menetletavas hagita asjas;

lihtsas kriminaalasjas;

maksu- või riigilõivuasjas või

asjas, milles vaide- või kaebeõigus põhineb kohaliku omavalitsusüksuse või muu avalik-õigusliku asutuse liikmesusel.

Isegi siis võib riiklik õigusnõustaja anda vajaduse korral õigusnõu ja koostada nõutavaid dokumente.

5 Kas eriolukordade jaoks on olemas erikord?

Tasuta õigusabi taotleja peab riigi õigusabibürood (*oikeusaputoimisto*) asja kiireloomulisusest teavitama.

6 Kust saada tasuta õigusabi taotluse vorm?

Tasuta õigusabi taotluse vormi saab aadressilt <https://oikeus.fi/fi/index/lomakkeet/oikeusapu.html>

Tasuta õigusabi taotluse vormi saab ka riigi õigusabibüroost. Büroode kontaktandmed on kättesaadavad aadressil <https://oikeus.fi/oikeusapu/fi/index/yhteystiedot.html>

Tasuta õigusabi saab taotleda ka elektroonilise teenuse kaudu aadressil <https://oikeus.fi/oikeusapu/fi/index/asiointi/oikeusavunsahkoinenasiointi.html>

7 Millised dokumendid tuleb esitada koos tasuta õigusabi taotluse vormiga?

Taotleja peab tasuta õigusabi taotluses esitama teabe oma majandusliku seisundi ja asja kohta, mille jaoks ta tasuta õigusabi taotleb, samuti õigusabikulude kindlustuse kohta (vt vastus 6. küsimusele tasuta õigusabi taotluse vormi kohta). Riigi õigusabibüroo nõudel peab taotleja esitama ka oma tulude ja kulude ning varade ja kohustuste aruande. Olenemata konfidentsiaalsussätetest on riigi õigusabibürool õigus hankida teavet, mis on vajalik, et teha kindlaks, kas taotlejal on oma majandusliku seisundi alusel õigus saada tasuta õigusabi ja kas taotlejal on asjaomase asja kohtuliku arutelu kattev õigusabikulude kindlustus.

8 Kuhu esitada tasuta õigusabi taotlus?

Tasuta õigusabi saab taotleda igas riigi õigusabibüroos. Büroode kontaktandmed on kättesaadavad aadressil <https://oikeus.fi/oikeusapu/fi/index/ylteystiedot.html>

Tasuta õigusabi saab taotleda ka elektroonilise teenuse kaudu aadressil <https://oikeus.fi/oikeusapu/fi/index/asiointi/oikeusavunsahkoinenasiointi.html>

9 Kuidas ma saan teada, kas mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Tasuta õigusabi andmise otsustab riigi õigusabibüroo. Otsus saadetakse taotleja teatatud kontaktaadressil.

10 Kuidas peaksin toimima, kui mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Tasuta õigusabi saamise õiguse kindlakstegemiseks peaks taotleja või tema esindaja võtma ühendust riigi õigusabibürooga.

11 Kes valib mulle advokaadi, kui mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Tasuta õigusabi annavad riiklikud õigusnõustajad. Kohtu menetletavates asjades võidakse tasuta õigusabi andma määrata ka selleks nõusoleku andnud eraõigusnõustaja. Eraõigusnõustajaks võib määrata üksnes advokaadi või litsentseeritud õigusnõustaja. Kui tasuta õigusabi saaja on oma õigusnõustajaks välja pakkunud kvalifitseeritud isiku, tuleb see isik selleks määrata, kui selle tegemata jätmiseks ei ole mõjuvaid põhjuseid. Õigusnõustaja on oma ülesannete täitmisel kohustatud järgima advokaadi kutse-eesitika nõudeid.

12 Kas tasuta õigusabi hõlmab kõiki menetluskulusid?

Tasuta õigusabi katab taotleja asjaomase kohtuasja arutamiseks vajalikud õigusabikulud. Tasuta õigusabi saaja omaosalus kohtumenetluse kuludest määratakse kindlaks tema majandusliku seisundi põhjal. Tasuta õigusabi ei kata vastaspoole õigusabikulusid.

13 Kes kannab muud kulud, kui mul on õigus saada ainult piiratud õigusabi?

Tasuta õigusabi saaja omaosalus kohtumenetluse kuludest määratakse kindlaks tema majandusliku seisundi põhjal. Kui tasuta õigusabi on andnud riiklik õigusnõustaja, peab tasuta õigusabi saaja maksma omaosaluse riigi õigusabibüroole. Kui tasuta õigusabi on andnud eraõigusnõustaja, peab tasuta õigusabi saaja maksma omaosaluse kõnealusele õigusnõustajale.

14 Kas tasuta õigusabi hõlmab ka apellatsioonkaebusi?

Tasuta õigusabi katab kõik taotleja asjaomase kohtuasja arutamiseks vajalikud õigusabikulud. Tasuta õigusabi saaja omaosalus kohtumenetluse kuludest määratakse kindlaks tema majandusliku seisundi põhjal.

15 Kas tasuta õigusabi võidakse enne (või isegi tagasiulatuvalt pärast) menetluse lõppu tagasi võtta?

Kui selgub, et tasuta õigusabi andmise tingimused ei olnud täidetud või kui asjaolud on muutunud või ära langenud, võib riigi õigusabibüroo või kohus tasuta õigusabi otsust muuta või otsustada, et tasuta õigusabi andmine lõpetatakse. Tasuta õigusabi saaja omaosaluse muutmise korral otsustatakse, kas muudatust kohaldatakse tagasiulatuvalt. Kui tasuta õigusabi andmine otsustatakse lõpetada, tehakse otsus, kas saaja peab saanud tasuta õigusabi riigile hüvitama, ja määratakse kindlaks hüvitise suurus.

16 Kas ma võin tasuta õigusabi andmisest keeldumise vaidlustada?

Kui tasuta õigusabi ei anta taotluse kohaselt, võib taotleja pöörduda tasuta õigusabi küsimusega kohtusse. Riigi õigusabibüroo otsusele on lisatud juhtnõõrid, kuidas esitada riigi õigusabibüroo otsus kohtule läbivaatamiseks (avaldus). Avaldus tuleb esitada otsuse teinud riigi õigusabibüroole. Riigi õigusabibüroo edastab avalduse kohtule otsuse tegemiseks.

Lisateave

Kohus võib kriminaalmenetluses määrata kahtlustatavale riikliku kaitsja ning kannatanule kohtueelseks ja kohtumenetluseks õigusnõustaja ja tugisiku. Kaitsjaks või kannatanu õigusnõustajaks võib määrata üksnes riikliku õigusnõustaja, advokaadi või kui selleks on mõjuv põhjus, litsentseeritud õigusnõustaja. Tugisikul peab olema oma ülesande täitmiseks piisav kvalifikatsioon. Kui kohus mõistab kahtlustatava süüdi kuriteos, millega seotud eeluurimiseks ja kohtumenetluseks talle kaitsja määrati, on ta kohustatud riigi rahalistest vahenditest makstud hüvitised riigile tagastama. Kui kahtlustatav vastab tasuta õigusabi saamise majanduslikele tingimustele, ei tohi tagasimakstav summa ületada tasuta õigusabiga ette nähtud summat.

Lisateave tasuta õigusabi kohta on kättesaadav aadressil <https://oikeus.fi/oikeusapu/fi/index.html>

Viimati uuendatud: 06/07/2021

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastada tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Õigusabi - Rootsi

1 Millised kulud on seotud kohtumenetlusega ja kes peab need tavaliselt kandma?

Kohtumenetlus on Rootsis tasuta, välja arvatud riigilõiv, mis on praegu 2800 Rootsi krooni (umbes 265 eurot). Kohtuasjades, mille eseme väärtus ei ole üle 23 250 Rootsi krooni (2200 eurot), on taotluse esitamise lõiv 900 Rootsi krooni (85 eurot).

Kui teile antakse tasuta õigusabi, maksab taotluse esitamise lõivu riik.

2 Mis täpselt on tasuta õigusabi?

Tsiviilasjades võib saada kahte liiki õigusabi:

nõustamine;

tasuta õigusabi.

Mõlemat liiki abi reguleeritakse [õigusabi seadusega \(rättshjälpslagen\) \(1996:1619\)](#).

3 Kas mul on õigus tasuta õigusabile?

Nõustamine

Kõik isikud – füüsilised isikud, ühendused, äriühingud jne – võivad saada nõustamist kõigis õigusküsimustes.

Nõu võib anda advokaadibüroo advokaat või nooremadvokaat. Seda võib anda kahe tunni jooksul ja selle võib jagada mitmeks konsultatsiooniks.

Nõustamine on tasuline. Tasu suurus on 1725 Rootsi krooni (umbes 164 eurot) tund. Kui nõustamist saanud isikul puuduvad piisavad vahendid, võib seda tasu vähendada poole võrra. Lastele on nõustamine tavaliselt tasuta. Tasu vähendamise korral hüvitab riik advokaadile saamata jäänud osa.

Tasuta õigusabi

Tasuta õigusabi võivad saada vaid füüsilised isikud; äriühingutel, ühendustel jne ei ole õigust seda liiki abi saada. Surnud isikute pärandvara puhul on siiski teatavatel tingimustel õigus saada tasuta õigusabi. Kõigi Euroopa Liidu liikmesriikide kodanikel on Rootsi kodanikega samasugune õigus saada tasuta õigusabi.

Tasuta õigusabi võidakse anda enamiku õigusküsimuste puhul (vt allpool 4. küsimus).

Tasuta õigusabi saamiseks peavad olema täidetud teatavad tingimused:

Te olete saanud nõustamist vähemalt ühe tunni ulatuses;

Teie sissetulek ei ületa piirmäära, mis on praegu 260 000 Rootsi krooni (umbes 27 375 eurot). Taotleja sissetulekut hinnates arvestatakse tema majanduslikku olukorda tervikuna. Näiteks võetakse arvesse lapse ülalpidamiskulusid, vara ja võlgu;

Te vajate nii õiguslast abi kui ka nõustamist ning seda abi ei ole võimalik saada muul viisil;

sõltuvalt asja olemusest ja tähtsusest, vaidlusaluse eseme väärtusest ning muudest asjaoludest peab riik pidama kulude hüvitamist mõistlikuks; kui Teil on või oleks pidanud olema kohtukulude kindlustus, tuleb esmajärjekorras seda kasutada.

4 Kas tasuta õigusabi antakse kõikide menetlusliikide korral?

Nõustamine

Nagu eespool 3. küsimuse vastuses märgiti, võib nõustamist saada kõigis õigusküsimustes.

Teavet ja nõu võidakse anda näiteks järgmistes küsimustes:

abielu- ja muid kooseluvorme käsitlevad õigusnormid;

abielulahutust käsitlevad õigusnormid;

elatise maksmine;

testamendid ja pärand;

ostud ja lepingud.

Tasuta õigusabi

Nagu eespool 3. küsimuse vastuses märgiti, võib tasuta õigusabi saada kõigis õigusküsimustes, välja arvatud mõned erandid. Tausta õigusabi ei anta näiteks juhul, kui saab määrata riikliku kaitsja või advokaadi. Kui olete kuriteo ohver, võidakse Teile mõnel juhul määrata esindaja (*målsägandebeirão*) (vt [ohvrite esindaja seadus 1988:609 \(lagen 1988:609 om målsägandebeirão\)](#)). Jah, ohvrite esindaja teenused on ohvrile tasuta. Tema ülesannete hulka kuulub abistamine tsiviilhagi, nt kahju hüvitamise nõude esitamisel seoses kuriteoga. Esindaja määramise korral ei ole õigust saada tasuta õigusabi. Mõnikord peavad tasuta õigusabi saamiseks olema erilised põhjused. Näiteks kui menetlus toimub välisriigis või kui nõude väärtus ei ületa ilmselgelt 23 250 Rootsi krooni (ligikaudu 2200 eurot).

5 Kas eriolukordade jaoks on olemas erikord?

Puudub erimenetlus olukordade jaoks, mis eeldavad õigusabi taotluse viivitamatut menetlemist. Üldiste menetluspõhimõtete kohaselt tuleb asja või küsimust siiski võimalikult kiiresti menetleda.

6 Kust saada tasuta õigusabi taotluse vorm?

Rootsi Riiklik Kohtuamet (*Domstolsverket*) on koostanud lihtsa [taotlusvormi](#) koos selle täitmise juhendiga. Taotlusvormi võib saada kas õigusabi ametist (*Rättshjälpsmyndigheten*) ja kohtutest. Taotlusvormi võib küsida ka [Rootsi Riiklikust Kohtuametist](#).

7 Millised dokumendid tuleb esitada koos tasuta õigusabi taotluse vormiga?

Nagu eespool 6. küsimuse vastuses märgiti, pakub Rootsi Riiklik Kohtuamet muu hulgas lihtsa [taotlusvormi](#), mis sisaldab ka vormi täitmise juhiseid.

Lisateabe saamiseks pöörduge [Rootsi Riikliku Kohtuameti](#) poole.

Tasuta õigusabi taotlus peab muu hulgas sisaldama teavet taotluses viidatud kohtuasja kohta, selle kohta, kas menetlus võib toimuda välisriigis, kas asjaga seoses on saadud nõustamist, kas asjaga seotud kulud katab või on katnud õigusabikulude kindlustus, ning teavet Teie majandusliku olukorra ja muude asjaolude kohta. Nimetatud teave tuleb esitada [vormil](#), mille saab Rootsi Riiklikust Kohtuametist.

Muid dokumente lisada ei tule. Soovitatav oleks siiski lisada dokumendid, mis võivad esitatud teavet tõendada.

8 Kuhu esitada tasuta õigusabi taotlus?

[Tasuta õigusabi taotlus](#) tuleb saata kohtule või ametiasutusele, kes on pädev õigusabi taotlust hindama.

Kui kõnealuse tsiviiliasjaga seotud asja või küsimust arutab kohus, peab kohus hindama ka tasuta õigusabi taotlust. Muul juhul otsustab [õigusabi amet](#), kas tasuta õigusabi anda või mitte.

9 Kuidas ma saan teada, kas mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Tasuta õigusabi taotlust hindab õigusabi amet või kohus edastab oma otsuse Teile kirjalikult.

10 Kuidas peaksin toimima, kui mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Tasuta õigusabi andmise korral määratakse samal ajal õigusabinõustaja. Seega tuleks lisateabe saamiseks pöörduda tema poole.

11 Kes valib mulle advokaadi, kui mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Õigusabinõustajaks võib määrata advokaadi või nooremadvokaadi või mõne teise sobiva isiku. Kui olete ise teinud ettepaneku sobiva isiku määramiseks, võib selle isiku määrata, kui see ei suurenda märkimisväärselt asja kulusid või kui keeldumiseks puudub muu konkreetne põhjus.

12 Kas tasuta õigusabi hõlmab kõiki menetluskulusid?

Tasuta õigusabi andmise korral tasub riik järgmised kulud:

õigusabinõustaja tasu 100 tunni ulatuses, kui kohus ei otsusta teisiti;

Rootsi töökohtus (*Arbetsdomstolen*) või patendi- ja kaubanduskohtus (*Patent- och marknadsdomstolen*) tõendite esitamise mõistlikud kulud;

Teie õiguste tagamiseks vajalikud mõistlikud uurimiskulud kuni 10 000 Rootsi krooni (ligikaudu 1053 euro) ulatuses;

vahenduskulud vastavalt [Rootsi kohtumenetluse seadustiku \(rättegångsbalken\) 42. peatüki 17. jaole](#);

taotluse esitamise ja menetlemise lõivud ning täitmise kulu.

Kõik kulud, mida õigusabi ei kata, peate aga ise kandma. Kohtuasja võitmise korral on siiski võimalik need kulud vastaspoolelt välja mõista.

Tasuta õigusabi andmise korral peate ise tasuma tasuta õigusabi eest lõivu. Kõnealune lõiv on teatav protsent õigusabinõustaja kuludest. Lõivusüsteem on sissetuleku suuruselt olenevalt kuueastmeline; astmed on väljendatud kindlaksmääratud tuluklassidena Rootsi kroonides. Eri tuluklasside korral tuleb maksta lõivu vahemikus 2% kuni 40%. Tuluklassi ja seega makstava lõivu suuruse määramisel lähtutakse isiku rahalistest vahenditest. Need arvutatakse Teile aastatulu, ülalpidamiskohustuste ja finantsvara alusel. Kulude tekkimise korral peate jätkuvalt maksuma oma õigusabinõustajale õigusabi eest lõivu.

13 Kes kannab muud kulud, kui mul on õigus saada ainult piiratud õigusabi?

Kui Teile antakse tasuta õigusabi, siis see tähendab, et Teil on õigus saada kõiki Rootsi tasuta õigusabi süsteemis ette nähtud teenuseid (vt eespool 12. küsimus). Järelikult ei ole võimalik saada tasuta õigusabi vaid osaliselt.

Teisalt on lisaks tasuta õigusabi süsteemile võimalik saada finantsabi kohtumenetlusega seotud teatavate kulude, eriti kohtusse jõudmisega seotud sõidukulude ja kohtusse kutsutud tunnistaja kulude katmiseks. Kui olete kohtuasja või menetluse pool ja olete saanud kohtukutse, võib riik seega tasuda Teile **reisi- ja elamiskulud**, kui seda peetakse asjakohaseks (vt [Rootsi kohtumenetluse seadustiku](#) 11. peatüki 6. jagu). Kui see on Teie majanduslikku olukorda arvestades põhjendatud, võib riik maksta ka **tunnistajale hüvitist** vajalike reisi- ja elamiskulude katmiseks ja kaotatud aja eest (vt [Rootsi kohtumenetluse seadustiku](#) 36. peatüki 24. jagu). Juriidilistel isikutel ei ole õigust kohtusse ilmutamisega seotud reisi- ja elamiskulude hüvitamisele.

14 Kas tasuta õigusabi hõlmab ka apellatsioonkaebusi?

Jah, kuid õigusabinõustaja tasu hüvitatakse ainult 100 tunni ulatuses. Kui esimese astme menetluses on 100 tundi ära kasutatud, siis kõrgema astme menetluses tasu ei hüvitata.

15 Kas tasuta õigusabi võidakse enne (või isegi tagasiulatuvalt pärast) menetluse lõppu tagasi võtta?

Tasuta õigusabi andmise lõppeb asjaomase kohtuasja lõppemisel. Üldjuhul lõpetatakse tasuta õigusabi andmine ka siis, kui õigusabinõustaja on töötanud 100 tundi. Kohus võib siiski teha otsuse tasuta õigusabi andmise jätkamise kohta.

Teatavatel juhtudel võidakse tasuta õigusabi andmine lõpetada ka enne seda. See juhtub näiteks siis, kui Te ei maksa õigusabi eest lõivu või kui esitate valeteavet ja õige teabe esitamise korral ei oleks tasuta õigusabi antud. Tasuta õigusabi andmine võidakse varem lõpetada ka juhul, kui õigusabinõustaja on töötanud 100 tundi ja kohus ei ole teinud otsust tasuta õigusabi andmise jätkamise kohta.

16 Kas ma võin tasuta õigusabi andmisest keeldumise vaidlustada?

Jah. Teil on õigus kaevata edasi otsus tasuta õigusabi mitte anda. Kui otsuse tegi kohus, tuleb see edasi kaevata nagu iga muu otsus. Kui kohus teatab oma otsusest kirjalikult, teatab ta ka seda, kuidas võib otsuse edasi kaevata. Kui otsuse tegi õigusabi amet, tuleb see edasi kaevata [Õigusabi Nõukogule \(Rättshjälpsnämnden\)](#).

Lisateave

Rootsi tasuta õigusabi süsteemi kohta lisateabe saamiseks ja taotlusvormide küsimiseks pöörduge Rootsi Riikliku Kohtuameti poole järgmisel aadressil:

Domstolsverket

SE-551 81 JÖNKÖPING, Rootsi

<https://www.domstol.se/>

Tel.: +46 36 15 53 00

Faks: +46 36 16 57 21

Viimati uuendatud: 08/07/2021

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Õigusabi - Inglismaa ja Wales

1 Millised kulud on seotud kohtumenetlusega ja kes peab need tavaliselt kandma?

Kulud olenevad asja täpselt laadist. Õigusnõustajad kannavad kulusid oma klientide sõnaselge volituse alusel. Need kulud võivad hõlmata õigusnõustajate enda tasusid ning ka selliste kulude nagu kohtulõivude ja eksperdiarvamuste kulude väljamakseid. Kohtuvaidluse võitmise korral võivad kliendid need kulud kaotanud poolelt osaliselt või täielikult tagasi saada, kuid kui nad kaotavad või kaotanud pool ei suuda neid kulusid tasuda, vastutavad nad lõpuks ise oma õigusnõustaja kulude tasumise eest. Kohtumenetluse lõpus otsustab kohus kõiki kohtuasja asjaolusid arvesse võttes, kes peab kohtukulud kandma. Kuigi üldjuhul mõistetakse kohtuvaidluse võitnud poole kohtukulud välja kaotanud poolelt, on sellest põhimõttest palju erandeid.

2 Mis täpselt on tasuta õigusabi?

Tsiviilasjades antakse järgmist liiki abi:

õigusabi, mis hõlmab esmast nõustamist ja abistamist mis tahes õigusprobleemi korral;

abi kohtus, mis hõlmab abistamist kohtumenetluses, juhul kui täielik esindamine ei ole nõutav;

perelepitus, mille käigus aitab sõltumatu ja kutsealase väljaõppega lepitaja teil jõuda kokkuleppele järgmistes küsimustes:

lahkuminekujärgsed korraldused seoses lastega (hooldusõigus, elukoht või suhtlusõigus);

lastele mõeldud elatismaksud;

rahalisel vahendil (nt mis saab teie majast, säästudest, pensionist, võlgadest);

isiku esindamine kohtus.

Õiguslik esindamine hõlmab kohtumenetluse poole või kohtuasja algatada kavatseva isiku esindamist. Seda liiki abi pakutakse kõige tõenäolisemalt kiireloomuliste perekonnaasjade ja muude asjade puhul, mida saab rahastada riiklikest vahenditest. See on kättesaadav kahel kujul: uurimisabi ja täielik esindamine.

3 Kas mul on õigus tasuta õigusabile?

Riigi õigusabi ameti (Legal Aid Agency (LAA)) rahalisel vahendil on mõeldud ainult üksikisikutele, kellel on tasuta õigusabi kohaldamisalasse kuuluv õiguslik probleem. Kodakondsuse või elukoha kriteeriumi kehtestatud ei ole.

Taotlejad peavad üldiselt täitma veel järgmised kriteeriumid:

nende sissetulek peab olema väike või nad peavad saama teatavaid hüvitusi ja neil ei tohi olla palju sääste või vara (majandusliku seisundi kriteerium) ning nad peavad tõendama, et neile tasuta õigusabi andmine on juhtumi asjaolusid arvestades mõistlik (põhjendatuse kriteerium).

Majandusliku seisundi kriteerium

Riigi õigusabi amet võtab tasuta õigusabi kõlblikkuse hindamisel arvesse üksikisiku rahalist olukorda. Nii õigusabi kui ka õigusliku esindamise puhul hõlmab majandusliku seisundi hindamine isiku igakuise brutosissetuleku, igakuise netosissetuleku ja kasutatava kapitali hindamist.

Kui isik saab teatavaid sissetulekust sõltuvaid sotsiaalkindlustushüvitusi (*passporting benefits*), vastab ta sissetuleku kriteeriumile automaatselt, kuid tema kapitali suurust tuleb ikkagi hinnata.

Need hüvitusid on järgmised:

sissetulekutoetus (Income Support (IS)),

sissetulekupõhine töötushüvitis (Jobseeker's Allowance (JSA)),

üldtoetus (Universal Credit (UC)),

pensionii baasosa (Guarantee Credit element of Pension Credit (GC)),

sissetulekuga seotud töövõimetustoetus (Employment and Support Allowance (ESA)).

Kui üksikisikud saavad riiklikult varjupaigaküsimuste tugiametilt (National Asylum Support Service (NASS)) 1999. aasta sisserände- ja varjupaigaseaduse (Immigration and Asylum Act 1999) artikli 4 või artikli 95 kohast rahalist toetust, arvatakse nad automaatselt nii sissetuleku- kui ka kapitalikriteeriumile vastavaks, kuid üksnes kontrollitud tööerände ja varjupaigaasjades ning kõrgema kohtu (Upper Tribunal) apellatsioonimenetlustes.

Majandusliku seisundi kriteeriumi ei kohaldata mõnda liiki juhtumite puhul, sealhulgas:

taotlused esimese astme kohtu vaimse tervise asjade kolleegiumile (First-tier Tribunal (Mental Health)),

laste paigutamine asendushooldusele,

rahvusvahelise lapseröövi juhtumid.

Põhjendatuse kriteerium

Tasuta õigusabi taotluste suhtes kohaldatakse ka põhjendatuse kriteeriumi, et hinnata, kas juhtumi asjaolusid arvestades on asjaomasele isikule tasuta õigusabi andmine mõistlik.

Tasuta õigusabi andmise üle otsustab riigi õigusabi ameti kõrgem ametnik (Director of Legal Aid Casework (DLAC)) arvestab järgmist:

kas kohtumenetluse tõenäoline tulemus on proportsionaalne kohtuasja algatamise kuludega,

kas asja lahendamine on laiemates avalikes huvides,

kas eraviisil maksev keskmises majanduslikus seisundis klient oleks valmis asja menetlemisele oma raha kulutama ning kas üksikisikule tasuta õigusabi andmata jätmisega rikutaks tema õigusi.

4 Kas tasuta õigusabi antakse kõikide menetlusliikide korral?

Õigusvaldkonnad, mille puhul tasuta õigusabi antakse, on sätestatud 2012. aasta tasuta õigusabi, süüdimõistmise ja õigusrikkujate karistamise seaduse (Legal Aid, Sentencing and Punishment of Offenders Act 2012) 1. lisa 1. osas.

Nende hulka kuuluvad:

avalik perekonnaõigus seoses lastekaitsega;

eraõiguslik perekonnaõigus, kui on tõendeid perevägivalda või laste väärkohtlemise kohta, lapseröövi asjad, sundabielu eest kaitsmise asjad ja asjad, milles üks kohtumenetluse pool on laps;

võlg, mille korral on ohus isiku eluase. See hõlmab sundtäitmise pööramist hüpoteegiga koormatud eluasemele, eluaseme sundmüüki ja võlausaldaja algatatud maksejõuetusmenetlust, kui isiku vara hõlmab tema eluaset;

majutus, kui isiku eluase on ohus või kui isik on kodutu. See hõlmab eluasemele sundtäitmise pööramist, väljatõstmist, üüritud eluruumide lagunemist, kui see kujutab endast tõsist ohtu inimeste tervisele või ohutusele, kodutute abistamist ja antisotsiaalse käitumise asju;

ambulatoorne ravi;

kaebused ametiasutuste peale;

vaimne tervis ja vaimne võimekus;

kohtulik kontroll;

hariduslikud erivajadused;

varjupaigataotlused ja asjaomased edasikaebused;

sisserändajate kinnipidamine;

diskrimineerimine;

tervisekahjustuse tekitamine ettevaatamusest, kui laps saab raseduse, sünni või sünnijärgse perioodi ajal neuroloogilise kahjustuse, mille tagajärjel tekib raske puue;

sisseränne, kui tegemist on perevägivalda küsimuste, sisserändekaebuste erikomisjoni (Special Immigration Appeals Commission) menetluste, inimkaubanduse küsimuste või orjuse, sunduse või sunniviisilise tööga;

sotsiaalhüvitised, kuid ainult kassatsioonkaebuse esitamiseks kõrgemale kohtule, apellatsioonikohtule (Court of Appeal) või kõrgeimale kohtule (Supreme Court).

Muudes valdkondades võib tasuta õigusabi saada, kui on täidetud erandjuhtude rahastamise kriteerium, mis on sätestatud 2012. aasta tasuta õigusabi, süüdimõistmise ja õigusrikkujate karistamise seaduse artiklis 10.

5 Kas eriolukordade jaoks on olemas erikord?

Kiireloomuliseks esindamiseks kohtus, näiteks selleks, et kaitsta üksikisikuid ja/või nende lapsi perevägivalda eest, saab taotleda erakorralist abi.

Eraõiguslikes perekonnaasjades, mis hõlmavad perevägivalda, peate üldjuhul esitama tõendid teie endise partneri ohtlikkusest teile või teie lastele.

Tõendeid võib küsida järgmistelt asutustelt ja isikutelt:

kohtud;

politsei;

mitme asutuse osalusega riskihindamiskonverents (MARAC);

sotsiaalteenistused;

tervishoiutöötaja, näiteks arst, õde, ämmaemand, psühholoog või koduviisi tegev rahvatervisetöötaja;

varjupaiga juht;

perevägivalda ohvriabitalitus;

teie pank (nt krediitkaardikontod, laenu dokumendid ja pangaväljavõtted);

teie tööandja või haridus- või koolitusteenuse osutaja;

mis tahes saadud hüvitiste maksja.

Tasuta õigusabi lepinguga õigusnõustajad võivad taotleda erakorralist õiguslikku esindamist, mis hõlmaks mis tahes kiireloomulisi meetmeid. Pooleliolevate toimingute jaoks on tasuta õigusabi endiselt vaja taotleda tavapärasel viisil.

6 Kust saada tasuta õigusabi taotluse vorm?

Kõik õigusnõustajad, olenemata sellest, kas nad on sõlminud tasuta õigusabi lepingu või mitte, on kohustatud teavitama oma kliente tasuta õigusabi võimalikust kättesaadavusest ja andma neile võimaluse pöörduda tasuta õigusabi andja poole.

Tsiviilasjades antava tasuta õigusabi teenuseid võivad osutada tsiviilõiguslase nõustamise teenistuse (Civil Legal Advice (CLA)) telefoninõustajad, õigusnõustajad ja advokaadid või mittetulundusühingud, kes on sõlminud riigi õigusabi ametiga asjaomases õigusvaldkonnas tasuta õigusabi teenuste osutamise lepingu. Tasuta õigusabi osutavaid nõustajaid saab otsida õigusnõustajate ühenduse (Law Society) veebisaidi funktsiooni „Find a Solicitor“ abil. Kliente võib suunata tsiviilõiguslase nõustamise teenistuse telefoninõustamise teenust kasutama ka selleks, et teha esmalt kindlaks tasuta õigusabi kohaldamisala ja isiku abikõlblikkus.

7 Millised dokumendid tuleb esitada koos tasuta õigusabi taotluse vormiga?

Teil tuleb nii enda kui ka oma partneri (kui see on asjakohane) kohta esitada järgmine teave:

hüvitised, sealhulgas hüvitisetaotised;

sissetulek, säästud ja kulutused, sealhulgas palgatõendid ja pangakonto väljavõtted;

riiklik sotsiaalkindlustusnumber.

Vajate ka ära kirju oma asjaga seotud tõenditest, nagu:

kohtudokumendid;

abielu- ja sünnitõendid (perekonnaasjade puhul);

asjakohased kirjad.

8 Kuhu esitada tasuta õigusabi taotlus?

Isiku nimel esitavad riigi õigusabi ametile taotluse tasuta õigusabi lepinguga õigusnõustajad. Õigusnõustaja leidmise kohta vt eespool.

9 Kuidas ma saan teada, kas mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Teie õigusnõustaja teavitab teid, kas teie tasuta õigusabi taotlus on vastu võetud ja kas teil tuleb tasuda omaosalus.

10 Kuidas peaksin toimima, kui mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Selle kohta annab teile nõu teie õigusnõustaja.

11 Kes valib mulle advokaadi, kui mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Teie ise (vt eespool), kuid peate valima õigusnõustaja, kellel on leping riigi õigusabi ametiga.

12 Kas tasuta õigusabi hõlmab kõiki menetluskulusid?

Kui teile antakse tasuta õigusabi, katab see kõik teie õigusnõustaja kulud, sealhulgas sellised väljamaksed nagu kohtulõivud, kuigi teilt võidakse sõltuvalt teie majanduslikust seisundist nõuda kindlaksmääratud igakuise omaosaluse maksmist.

13 Kes kannab muud kulud, kui mul on õigus saada ainult piiratud õigusabi?

Vt eespool.

14 Kas tasuta õigusabi hõlmab ka apellatsioonkaebusi?

Kui te kaotate kohtuvaidluse, mida riigi õigusabi amet ei rahastanud, võite siiski taotleda rahalist abi kõrgema astme kohtule apellatsioonkaebuse esitamiseks. Selleks peate vastama majandusliku seisundi ja põhjendatuse kriteeriumile.

Kui riigi õigusabi amet rahastab teie kohtuasja menetlemist, võite taotleda oma rahastamistõendi muutmist, et see hõlmaks ka apellatsioonkaebust. Selles etapis veendub riigi õigusabi amet, et teie asi vastab endiselt majandusliku seisundi ja põhjendatuse kriteeriumile.

15 Kas tasuta õigusabi võidakse enne (või isegi tagasiulatuvalt pärast) menetluse lõppu tagasi võtta?

Kui teie sissetulek ja/või kapital suureneb sel ajal, kui teie õiguslikku esindamist rahastatakse, peate riigi õigusabi ametit sellest viivitamata teavitama ja teie majanduslikku seisundit võidakse uuesti hinnata. Kui teie sissetulek väheneb, võite taotleda oma majandusliku seisundi uut hindamist ja teie omaosalust võidakse vähendada. Kui saate sel ajal, kui riigi õigusabi amet teie asja menetlemist rahastab, näiteks pärandusena, oma maja müügist või lotovõiduga raha, võidakse teilt nõuda, et te oma õigusabikulud sellest rahast osaliselt või täielikult tasuksite.

Kui teile antakse tasuta õigusabi, võib see hõlmata ainult teatavat toimingut, näiteks advokaadi arvamuse hankimist teie asja kohta, ja kindlaks võidakse määrata maksimumtoetus. Kui teil on vaja suurendada abist kaetava töö hulka või selle töö maksimaalset maksumust, mida teie õigusnõustaja saab teha, peate esitama oma õigusnõustaja kaudu asjaomase taotluse.

Riigi õigusabi amet võib rahalise abistamise lõpetada, kui seda ei ole enam mõistlik teie asjaga seoses teha, näiteks kui te keeldute mõistlikust kokkuleppepakkumisest või kui selgub, et teie eduväljavaated on oodatust kehvemad. Selle eesmärk on tagada, et olukorras, kus eraviisil maksev klient tõenäoliselt edasi ei tegutseks, ei raisataks avaliku sektori raha. Kui riigi õigusabi amet kaalub teie rahalise abistamise lõpetamist, annab ta teile kõigepealt võimaluse põhjendada, miks ta ei peaks seda tegema, ja kui ta ikkagi otsustab rahalise abistamise lõpetada, on teil õigus esitada kaebus sõltumatule juristide komiteele. Kui rahaline abistamine lõpetatakse, kaetakse teie õigusnõustajate poolt juba kantud kulud.

Seadusjärgne tasu

Teilt võidakse oma kulude osalist või täielikku tagasimaksmist nõuda ka juhul, kui teie majanduslik seisund menetluse tulemusel paraneb. Kohtumenetluse lõpus on riigi õigusabi amet kohustatud oma kulud võimalikult suures ulatuses sisse nõudma. Ta võtab kõigepealt arvesse teie tasutud omaosalust ja teie vastaspoolelt sissenõutud kulusid. Pärast seda nõuab ta puudujääva osa sisse menetluse käigus sissenõutud või arestitud vara või raha arvelt. Eraviisil maksev klient peaks kõik tasumata kulud sellisel viisil tagasi maksma ja on ainuõige, et rahalist abi saav klient peab tegema sama, kui ta seda suudab. Kui aga kõnealune vara on teie eluase (või eluaseme ostmiseks kõrvale pandud raha), võite maksmist edasi lükata kuni selle järgmise müüginä, tingimusel et olete nõus vahepeal viivist tasuma.

16 Kas ma võin tasuta õigusabi andmisest keeldumise vaidlustada?

Tasuta õigusabi lepinguga õigusnõustaja/nõustaja võib teie nimel tegutsemisest keelduda. Õigusnõustajate lepingus on kindlaks määratud olukorrad, mil nad võivad keelduda (nt kui tegemist on huvide konfliktiga või kui neil puudub pädevus). Nad peaksid teid teavitama, miks nad asjaga tegelema ei hakka, kuid nende otsust edasi kaevata ei saa.

Kui teie taotlus lükatakse tagasi põhjendamatuse tõttu, teavitab riigi õigusabi amet teid oma otsusest ja selgitab seda. Seejärel on teil 14 päeva aega vaide esitamiseks. Kõigepealt vaadatakse vaide läbi asutuse sees. Kui riigi õigusabi amet leiab pärast vaide läbivaatamist, et tasuta õigusabi saamise tingimused on täidetud, ja tühistab otsuse, siis (muutmis)taotlus rahuldatakse ja teile väljastatakse tasuta õigusabi tõend / muudetud tõend.

Kui riigi õigusabi amet leiab, et tasuta õigusabi saamise tingimused ei ole täidetud, ja jätab otsuse muutmata, teavitatakse teid ja teie õigusnõustajat selle põhjusest ning samal ajal ka teid sellest, kas teil on õigus esitada kaebus sõltumatule rahalise abistamise taotluste läbivaatamise komiteele (IFA) (Independent Funding Adjudicator (IFA)).

Kui sõltumatule rahalise abistamise taotluste läbivaatamise komiteele esitatakse kaebus, teeb ta oma otsuse või annab oma soovitusel kaebuse toetuseks esitatud teabe ja kehtivate tasuta õigusabi eeskirjade alusel. Sõltumatu rahalise abistamise taotluste läbivaatamise komitee võib teiega vajaduse korral ühendust võtta.

Lisateave

Lisateavet tasuta õigusabi kohta saab veebisaidilt [Gov.uk](#).

Viimati uuendatud: 12/07/2021

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Õigusabi - Šotimaa

1 Millised kulud on seotud kohtumenetlusega ja kes peab need tavaliselt kandma?

Kulud olenevad asja laadist. Need võivad hõlmata tasuta õigusabi saava isiku (abistatava isiku) nimel tegutseva õigusnõustaja tasusid koos selliste kuludega nagu kohtulõivud ja eksperdiarvamuste kulud.

Kohtumenetluse lõpus otsustab kohus, kumb pool peab kohtukulud tasuma. Üldjuhul mõistetakse kohtuvaidluse võitnud poole kohtukulud välja kaotanud poolelt, ent sellest põhimõttest on palju erandeid. Kui abistatav isik kohtuvaidluse kaotab või kui kohtukulud mõistetakse välja teiselt poolelt, kuid viimane neid ei tasu, kannab abistatav isik oma kohtukulud ise.

2 Mis täpselt on tasuta õigusabi?

Riiklikult rahastatud õigusabi (tasuta õigusabi) võimaldab inimestel oma õigusi kas teostada või kaitsta või maksta oma kaitse eest, kui nad ei saaks seda endale muidu lubada. Šotimaal haldab tasuta õigusabi Šotimaa õigusabi nõukogu (Scottish Legal Aid Board (SLAB)), mis on Šotimaa valitsuse rahastatav struktuurväliline avalik-õiguslik asutus.

Õigusalast abi on kolme liiki.

Nõustamine ja abi tsiviilajades: suuline või kirjalik nõustamine seoses Šoti õiguse kohaldamisega konkreetsete asjaolude korral, mis on esile kerkinud seoses nõustamist taotleva isikuga. Seda pakub õigusnõustaja ja kui see on asjakohane, siis nõustaja.

Nõustamine esindamise teel (ABWOR): nõustamise ja abi liik, mis võimaldab õigusnõustajal või kui see on asjakohane, siis nõustajal olla esindajaks määratud Šotimaa kohtute tsiviilkohtumenetlustes.

Tasuta õigusabi tsiviilasjades: eraldi süsteem, mis võimaldab õigusnõustajal või kui see on asjakohane, siis nõustajal olla esindajaks muude määratud Šotimaa kohtute tsiviilkohtumenetlustes.

3 Kas mul on õigus tasuta õigusabile?

Tsiviilasjades antavat tasuta õigusabi taotlevate isikute suhtes kohaldatavad abikõlblikkuse kriteeriumid on ühtsed ja läbipaistvad ning taotluste suhtes kohaldatakse õigusaktides sätestatud kriteeriume. Esimest kaht kriteeriumi kohaldatakse taotluse õigusliku sisu suhtes. Tuleb tõendada, et asjal, mille jaoks tasuta õigusabi taotletakse, on õiguslik alus (nn põhjendatud alus) ja et kohtuvaidluse lahendamiseks on mõistlik kasutada riigi rahalisi vahendeid. Kolmandat kriteeriumi kohaldatakse taotleja rahalise olukorra suhtes.

Õigusnõustaja võib anda nõu ja abi, kui ta on veendunud, et taotleja on rahaliselt abikõlblik ja küsimus, milles ta nõustamist taotleb, kuulub Šoti õiguse kohaldamisalasse. Õigusnõustaja võib anda nõu ja abi kuni teatava kulusummani. Kõik toimingud, mis ületavad kulude algsummat, peavad saama Šotimaa õigusabi nõukogu heakskiidu, nagu ka toimingud, mis nõuavad esindamist.

Selleks et taotleda õigusabi Šotimaa 1986. aasta tasuta õigusabi seaduse (Legal Aid (Scotland) Act 1986) alusel, ei pea olema Šotimaa elanik. Nõustamist ja abi pakutakse Šoti õigust (sealhulgas Šotimaal kohaldatavat Ühendkuningriigi õigust) puudutavates küsimustes. Tasuta õigusabi on kättesaadav Šoti kohtutes toimivateks menetlusteks.

4 Kas tasuta õigusabi antakse kõikide menetlusliikide korral?

Vt vastus 2. küsimusele.

Tsiviilasjades antavat nõu ja abi on võimalik saada Šoti õiguse kohaldamisega seotud küsimustes.

Nõustamist esindamise teel saab kasutada mitme õigusaktidega määratud kohtu tsiviilkohtumenetlustes. Nende hulka kuuluvad sisserändevaidluste apellatsioonikohtud (Immigration Appeal Tribunals) ja töökohtud (Employment Tribunals).

Tsiviilasjades antavat tasuta õigusabi on võimalik saada mitme muu õigusaktidega määratud kohtu tsiviilkohtumenetlustes. Nende hulka kuuluvad esimese astme kohtud (Sheriff Courts) ja kõrge tsiviilkohtus (Court of Session), mis on Šotimaa peamised tsiviilasju menetlevad kohtud. Tasuta õigusabi on võimalik saada ka näiteks sotsiaalkindlustuskohtunike (Social Security Commissioners) ja töövaidluste apellatsioonikohtute (Employment Appeal Tribunals) menetlustes.

Tsiviilasjades antavat tasuta õigusabi ei saa anda menetlusteks, mis on täielikult või osaliselt seotud laimamisega, valimiskaebustega, lihtsustatud abielulahutuse avalduste esitamisega kõrge tsiviilkohtus või esimese astme kohtus ning võlgniku avaldustega tema vara arestimiseks. Seda ei saa anda väiksemate nõuete kohtu menetlusteks (kus nõude suurus on alla 3000 Inglise naela, välja arvatud juhul, kui nõue on esitatud seoses isikukahjuga).

Teie õigusnõustaja saab siiski anda teile asjades nõu nõustamise ja abi raames.

5 Kas eriolukordade jaoks on olemas erikord?

Õigusnõustaja võib kiireloomulistel juhtudel astuda menetluse käigus teatavaid samme, et kaitsta taotleja seisukohta enne, kui Šotimaa õigusabi nõukogu tsiviilasjades antava tasuta õigusabi taotluse kohta otsuse teeb.

6 Kust saada tasuta õigusabi taotluse vorm?

Šotimaa õigusabi nõukogu aktsepteerib üksnes neid taotlusi, mille on esitanud taotleja nimel tegutsev õigusnõustaja.

7 Millised dokumendid tuleb esitada koos tasuta õigusabi taotluse vormiga?

Teie õigusnõustaja teavitab teid sellest, milliseid dokumente on vaja rahalise abikõlblikkuse ja asja põhjendatuse hindamiseks.

8 Kuhu esitada tasuta õigusabi taotlus?

Šotimaa õigusabi nõukogu aktsepteerib üksnes neid taotlusi, mille on esitanud taotleja nimel tegutsev õigusnõustaja, mitte taotleja otse.

Kui te ei leia ise omale õigusnõustajat, kes teid esindaks, saate kasutada Šotimaa õigusnõustajate ühenduse (Law Society of Scotland) [veebisaitil](#) pakutatavat õigusnõustaja otsingut. See annab võimaluse otsida tasuta õigusabi andmiseks registreeritud õigusnõustajat. Võite helistada ka õigusnõustajate ühenduse numbril 0131 226 7411.

9 Kuidas ma saan teada, kas mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Teie õigusnõustaja teavitab teid sellest, kas teil on õigus saada tasuta õigusabi skeemiga hõlmatud nõustamist ja abi.

Tasuta õigusabi saamiseks esitab teie õigusnõustaja teie nimel taotluse ja Šotimaa õigusabi nõukogu võtab teie mõlemaga ühendust, kui teie taotlust tsiviilasjades antava tasuta õigusabi saamiseks on hinnatud. Šotimaa õigusabi nõukogu veebisaidil on ka mitu [abikõlblikkuse hindamise vahendit](#), et aidata teil teada saada, millele teil võib olla õigus.

10 Kuidas peaksin toimima, kui mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Teie õigusnõustaja teavitab teid sellest, kuidas toimida.

11 Kes valib mulle advokaadi, kui mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Enne nõustamise ja abi või tasuta õigusabi taotlemist peate konsulteerima õigusnõustajaga.

Kui te ei leia omale õigusnõustajat, kes teid esindaks, saate kasutada Šotimaa õigusnõustajate ühenduse veebisaidil pakutatavat [õigusnõustaja otsingut](#). See annab võimaluse otsida tasuta õigusabi andmiseks registreeritud õigusnõustajat. Võite helistada ka õigusnõustajate ühenduse numbril 0131 226 7411.

Teise võimalusena annab [Šotimaa õigusabi nõukogu](#) teavet lähimate õigusnõustajate kohta, kes pakuvad tasuta õigusabi, või muude nõustajate kohta, keda nõukogu rahastab. Tsiviilasjade puhul on võimalik õigusnõustajat otsida asja liigi järgi. Ent isegi kui mõni äriühing on registreeritud tasuta õigusabi andjana, ei ole ta kohustatud ühelegi kliendile teenuseid osutama ega tasuta õigusabi juhtumit endale võtma.

12 Kas tasuta õigusabi hõlmab kõiki menetluskulusid?

Vt vastus 1. küsimusele.

Tasuta õigusabi katab ainult teie enda õigusnõustaja kulud ja muud teie asjaga seotud kulud, nagu kohtulõivud ja eksperdiarvamuste kulud. Tasuta õigusabi ei kata teise poole kulusid.

Kui teil on õigus saada tasuta õigusabi, võidakse teilt nõuda omaosalust kohtuasja kulude katmises. Omaosaluse suurus sõltub teie rahalisest olukorrast.

13 Kes kannab muud kulud, kui mul on õigus saada ainult piiratud õigusabi?

Kui teil on õigus saada tasuta õigusabi piiratud ulatuses, peate kohtumenetluse ülejäänud kulud ise tasuma. Kui peate tasuma omaosaluse, sõltub selle suurus teie netosissetulekust, säästudest ja varast. Šotimaa õigusabi nõukogu hindab teie sissetuleku suurus alates taotluse esitamise kuupäevast ning samuti teie kapitali suurus (säästud ja teie omandis olevad väärtesemed) seni, kuni teie kohtuasja menetlemine kestab.

14 Kas tasuta õigusabi hõlmab ka apellatsioonkaebusi?

Algne tasuta õigusabi tõend ei hõlma kohtuvaidluse tulemuse edasikaebamist. Edasi kaebamiseks tuleb esitada uus tasuta õigusabi taotlus ja Šotimaa õigusabi nõukogu peab olema veendunud, et õigusaktides sätestatud kriteeriumid on apellatsioonkaebuse puhul täidetud.

15 Kas tasuta õigusabi võidakse enne (või isegi tagasiulatuvalt pärast) menetluse lõppu tagasi võtta?

Šotimaa õigusabi nõukogu võib tasuta õigusabi andmise mitmesugustel põhjustel peatada ja aeg-ajalt teebki seda, näiteks siis, kui õigusnõustaja ei vasta lisateabe esitamise taotlusele. Kooskõlas seaduses sätestatud abikõlblikkuse kriteeriumidega peab Šotimaa õigusabi nõukogu lähtuma isiku rahaliste vahendite pidevast hindamisest ja kaaluma, kas tasuta õigusabi andmine on endiselt mõistlik. Mõistlikkuse hindamise üks osa on, et tasuta õigusabi saavalt isikult eeldatakse kohtumääruste täitmist.

Tasuta õigusabi andmise võib lõpetada ka juhul, kui abistatav isik on esitanud valeandmeid või jätnud avalikustamata olulise teabe, ning sellises olukorras võib Šotimaa õigusabi nõukogu väljamakstud raha ka tagasi nõuda.

16 Kas ma võin tasuta õigusabi andmisest keeldumise vaidlustada?

Kui kellelegi on keeldutud tasuta õigusabi andmast, on Šotimaa õigusabi nõukogu esitanud keeldumise põhjuse(d). Isik võib taotleda juhtumi läbivaatamist, eriti kui asjaolud on muutunud. Konkreetset juhtumit saab Šotimaa õigusabi nõukoguga arutada e-posti ([✉ general@slab.org.uk](mailto:general@slab.org.uk)) või telefoni teel.

Infotelefonile (0131 226 7061) vastatakse esmaspäevast reedeni kl 8.30–17.00.

Viimati uuendatud: 15/07/2021

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.